

XVI Informe del Mercat Laboral

I

Negociació Col·lectiva

Octubre 2020

TAULA DE CONTINGUT

1. RESUM EXECUTIU	3
2. DADES ESTADÍSTIQUES DEL MERCAT DE TREBALL I NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA	16
2.1. OCUPACIÓ	16
2.1.1. ATUR REGISTRAT	16
2.1.2. ENQUESTA DE POBLACIÓ ACTIVA	19
2.1.3. AFILIACIÓ	23
2.2. CONTRACTACIÓ	25
2.3. NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA	29
2.3.1. CONVENIS COL·LECTIUS	29
2.3.2. INAPLICACIÓ DE CONVENIS	35
2.4. EXPEDIENTS DE REGULACIÓ D'OCUPACIÓ	38
2.5. CONFLICTIVITAT LABORAL	51
2.6. RESOLUCIÓ EXTRAJUDICIAL DE CONFLICTES	53
2.6.1. TRIBUNAL LABORAL DE CATALUNYA	53
2.6.2. SERVEI DE MEDIACIÓ, ARBITRATGE I CONCILIACIÓ (SMAC)	57
2.7. .IMPACTE ECONÒMIC I LABORAL DE LA COVID-19 I PREVISIONS DE RECUPERACIÓ	61
2.7.1. INTRODUCCIÓ	61
2.7.2. ANÀLISI SECTORIAL DE L'IMPACTE DE LA COVID-19 I PREVISIONS DE RECUPERACIÓ	65
3. METODOLOGIA	78

1. RESUM EXECUTIU

Les darreres dades estadístiques disponibles del mercat de treball i negociació col·lectiva són les que a continuació es detallen:

Ocupació

- Atur registrat

Segons les dades de l'atur registrat del mes de setembre, a Catalunya l'atur ha disminuït en 2.441 persones (-0,5%), i la xifra total d'aturats se situa en 478.201 persones.

Des de 2008, l'atur sempre s'ha incrementat els mesos de setembre, tret de l'any 2018 (-0,1%), i per això la davallada d'aquest setembre no es pot considerar habitual. De fet, és la reducció més pronunciada de l'atur intermensual en un mes de setembre des de 2007.

En la reducció de l'atur s'explica principalment per dos motius; per una banda, una reducció de l'atur en el sector industrial i el de serveis vinculats, i d'altra, un increment de l'atur en activitats lligades al turisme menor del que ha estat altres anys pel fet que la temporada turística d'aquest estiu hagi estat més discreta a causa de la situació provocada per la pandèmia de la COVID-19.

Cal tenir present que en les dades de l'atur no hi ha incloses les persones afectades per expedients de regulació temporal d'ocupació, per no ser considerades dins de la classificació d'atur registrat que estableix l'Ordre ministerial d'11 de març de 1985 per la qual s'estableixen els criteris estadístics per a la mesura de l'atur registrat. Aquestes persones sí que es troben incloses en el conjunt de demandants d'ocupació, col·lectiu que s'eleva fins a 1.240.313 persones, un 1,2% més respecte el mes d'agost (15.172 més).

Interanualment, el creixement de l'atur a Catalunya va fer un pic el mes de juny (35,8%) i s'ha anat moderant els mesos posteriors. Al mes de setembre l'augment és del 28,3% (105.578 més).

Interanualment, l'atur s'ha incrementat un 28,3% a Catalunya i un 22,62% a nivell estatal.

Amb la crisi sanitària el nombre de persones aturades registrades ha augmentat. A tancament de setembre el ritme d'augment de l'atur registrat se segueix moderant, si bé encara hi ha 478.201 persones registrades, un 28,3% més que fa un any.

El nombre de persones aturades va caure al juliol per primer cop des de l'inici de la crisi sanitària, 15.670 persones menys que al juny.

Des de l'abril l'increment en l'atur registrat a Catalunya s'ha produït a un ritme més elevat que l'augment observat a Espanya (on el nombre d'aturats registrats augmenta un 22,6% interanual el

setembre).

- **Enquesta de Població Activa**

L'Enquesta de Població Activa del 3r Trimestre de 2020 va situar la taxa d'atur a Catalunya en un 13,23% (0,45 punts més que el trimestre anterior, que va ser del 12,78%), situant-se el nombre total d'aturats de 506.600 persones.

Les dades exposades per l'INE, suposen un augment del nombre d'aturats en 33.600 persones respecte del trimestre anterior (7,11%). Es tracta de l'augment més intens en aquest trimestre des de 2011; de fet, de 2013 a 2019 l'atur es reduïa en els tercers trimestres. Aquest augment es deuria principalment a l'entrada en el mercat de treball de persones que busquen una feina activament, cerca que durant el confinament i cessament d'activitats arran de la declaració de l'estat d'alarma del 14 de març no podien realitzar i, per tant, havien sortit del mercat de treball i passat a ser considerades inactives tot i haver perdut l'ocupació, d'acord amb la metodologia de l'EPA.

**La taxa d'atur a Catalunya se situa en el
13,23% (0,45 pp) i a Espanya en el 16,26%
(0,93 pp)**

En relació amb el mateix trimestre de l'any 2019, hi ha hagut un augment de 84.500 aturats (20,02%). Així mateix, el nombre d'ocupats ha augmentat en 96.400 persones (2,99%) respecte al trimestre anterior i en es redueix en 138.500 persones respecte a l'any anterior (-4%).

A Espanya, la població activa augmenta aquest trimestre en 924.600 persones respecte al trimestre anterior (4,21%) i se situa en 22.899.800 persones. En l'últim any la població activa s'ha reduït en 188.900 persones.

A més, el nombre d'aturats se situa en 3.722.900 persones, havent augmentat la taxa d'atur 0,93 punts situant-se en un 16,26% en aquest trimestre, augmentant el nombre d'aturats en 355.000 persones aquest trimestre i en relació amb el mateix trimestre de l'any 2019, en 508.500 persones (15,82% de variació interanual).

El nombre d'ocupats augmenta a Espanya en 569.600 persones (un 3,06%) respecte al trimestre anterior. En termes interanuals, el nombre d'ocupats disminueix en 697.500 amb un -3,51%. La xifra d'ocupats se situa en 19.176.900 persones al tercer trimestre de 2020.

**Interanualment, l'atur s'ha incrementat un 20%
a Catalunya i un 15,85% a nivell estatal.**

- **Afiliació**

A Catalunya, al mes de setembre de 2020 hi ha 3.352.732 afiliats a la Seguretat Social, 11.106 més que el mes anterior (0,3%) i 107.197 menys que l'any anterior (-3,1%). Al conjunt d'Espanya l'afiliació se situa en els 18.876.389 afiliats (447.062 menys que l'any anterior; -2,3%).

Per tant, al setembre l'afiliació va tornat a repuntar (27.636 persones més que a l'agost), si bé continua per sota dels nivells de fa un any (-2,8% interanual, 95.849 persones menys), la diferència s'ha retallat en més de 30.000 persones. Amb el començament de la progressiva reactivació econòmica al juliol es van observar els primers senyals de recuperació.

Per territoris, la reducció interanual de l'afiliació ha estat generalitzada; a Barcelona del -2,8%, a Girona d'un -4,3%, a Tarragona del -4,2% i a Lleida un -2,6%.

Interanualment, l'afiliació ha disminuït un -3,1% a Catalunya (107.197 afiliacions menys) i un -2,3% a Espanya (447.062 menys).

Contractació

Al setembre de 2020 s'han formalitzat a Catalunya 216.692 contractes laborals, dels quals el 14,6% han estat indefinits (31.658) i el 85,4%, temporals (185.034).

Respecte del mes d'agost, la contractació ha incrementat un 45,2% (67.422 contractes més), sent més intens l'augment de la indefinida (80,2%; 14.088 contractes més) que el de la temporal (40,5%; 53.334 més).

Interanualment, s'ha produït una davallada del -29,6% (91.236 contractes menys), la reducció ha estat més forta entre els indefinits (-32,4%; 15.164 menys) que entre els temporals (-29,1%; 76.072 menys).

Entre gener i setembre de 2020, s'ha formalitzat un total de 1.643.244 contractes laborals a Catalunya (233.739 indefinits i 1.409.505 temporals), el que suposa una un descens interanual acumulat del -35,1% (-35,9% la temporal i -30,3% la indefinida). Es tracta de la davallada més pronunciada de la contractació total i la temporal en aquest període de tota la sèrie històrica (amb inici de 1999) i, la segona més intensa en el cas dels indefinits (després de la de 2009).

En el conjunt de l'Estat, s'han formalitzat 1.632.484 contractes, xifra que suposa un increment mensual del 45,93% (513.821 més) i un descens del -22,06% en termes interanuals (462.151 contractes menys).

Fins al mes de setembre, s'ha acumulat un total de 11.586.747 contractes (-31%).

La contractació s'ha reduït un -29,6% respecte l'any anterior a Catalunya i un -22,06% al conjunt de l'Estat.

Amb la paralització de l'activitat econòmica les noves contractacions van caure considerablement, sobretot en els mesos d'abril i maig (amb caigudes del 64,7% i 65,1% respectivament, respecte els mateixos mesos de 2019).

Per sectors, les últimes dades de setembre mostren com la construcció és el sector que més s'ha recuperat, i tant el sector industrial com el de serveis presenten un increment interanual destacat.

Fins al mes de juny, el sector de serveis i la construcció són els sectors que presentaven un descens més destacat de l'afiliació des de l'esclat de la crisi sanitària. A partir de juliol s'observa una millora significativa a tots els sectors.

Per altra banda, si analitzem les dades de l'EPA del tercer trimestre de l'any, del total d'ocupats a Catalunya el 80,5% d'ocupats té contracte de durada indefinida i el 19,5% de caràcter temporal. A Espanya, la taxa de temporalitat és superior amb el 24,2%.

Negociació col·lectiva

- **Convenis Col·lectius**

A 30 de setembre de 2020 a Catalunya s'han registrat un total de 290 Convenis, afectant a 716.728 treballadors i 102.195 empreses, el que comporta un decrement del -2,68%.

A nivell estatal, fins a 30 de setembre de 2020 s'han registrat un total de 2.770 Convenis, afectant a 7.055.316 treballadors i 868.437 empreses, que suposa un descens d'un -11,78%.

Fins al setembre de 2020 s'han registrat a Catalunya 290 convenis col·lectius (-2,68%) i a nivell estatal 2.770 Convenis (-11,78%).

A Catalunya la mitjana de variació salarial pactada en el global de Convenis és del 2,01%, sent del 1,72% en els convenis d'empresa i del 2,03% en els convenis d'àmbit superior a l'empresa. A Espanya la mitjana de la variació salarial pactada és del 1,93% (1,62% convenis d'empresa i 1,95% d'àmbit superior a l'empresa).

En relació a la jornada anual mitjana pactada a Catalunya ha sigut de 1.759,72 hores i al conjunt de l'Estat de 1.754,81 hores.

A Catalunya a nivell salarial s'ha passat del 2,12% pactat fins al setembre de 2019 al 2,01% pactat en 2020, que suposa una variació d'un -5,19%, i en relació a la jornada aquesta s'ha incrementat en un 0,32%.

A Catalunya la mitjana de variació salarial pactada ha sigut del 2,01% (-5,19%),
i a Espanya la mitjana de la variació salarial pactada és del 1,93% (-15,72%).

- Inaplicacions de Conveni

De gener a setembre de 2020 s'han dipositat 434 inaplicacions de conveni (un 50,23% menys respecte el mateix període de l'any 2019), les quals han estat presentades per 383 empreses (un 44,73% menys respecte el mateix període de l'any anterior), i han afectat a un total de 14.345 treballadors (un 13,73% menys respecte el mateix període de 2019). Per sector d'activitat, el 63,82% de les inaplicacions presentades han sigut en el sector serveis.

Pel que fa a les condicions de treball inaplicades, el 52,5% d'inaplicacions són de quantia salarial exclusivament, encara que en la resta, s'inaplica conjuntament amb d'altres condicions.

El 94,7% de les inaplicacions s'han resolt amb acord entre l'empresa i els representants legals dels treballadors durant el període de consultes.

Fins al mes de setembre de 2020 **s'han dipositat 434**
inaplicacions de conveni (-50,23%) de les quals
el 52,5% són de quantia salarial exclusivament. El 94,7%
de les inaplicacions s'han resolt amb acord.

Expedients de Regulació d'Ocupació

Fins al mes de setembre de 2020, s'han comunicat o resolt 102.654 expedients (102.378 expedients més respecte el mateix període de l'any 2019) que han afectat a un total de 849.405 treballadors (843.148 treballadors més respecte el mateix període de l'any 2019).

Del total d'aquests 102.654 expedients 143 van ser d'extinció (0,14%) -afectant a 4.684 treballadors-, 89.009 de suspensió del contracte de treball (86,71%) -afectant a 728.484 treballadors- i 5.882 de reducció de jornada (6,19%) -afectant a 116.237 treballadors-, 8 de suspensió i extinció (0,01%), 7.604 de suspensió i reducció (7%), 4 de reducció i extinció (0,004%) i 4 de suspensió, reducció i extinció (0,004%).

El gran gruix d'expedients es van presentar entre març i maig, arribant al seu màxim en el mes d'abril (84.207 expedients presentats), per després anant estabilitzar-se, fins arribar al mes de setembre on es van presentar 259 expedients. Tot i així, en el mes de setembre de 2019 es van presentar 22 expedients i al setembre de 2020 s'han presentat 259 expedients, el que suposa un increment de 237 expedients més (1.077,27%).

Fins al mes de setembre de 2020, s'han comunicat o resolt 102.654 expedients (+37.093,48%) que han afectat a un total de 849.405 treballadors (+13.475,28%).

És indubtable l'impacte que la pandèmia sanitària com a conseqüència de la Covid-19 ha tingut en matèria d'expedients de regulació d'ocupació. D'aquesta manera si comparem els primers nou mesos de l'any 2019 i del 2020, podem observar que hi hagut un increment exponencial, tant del nombre total d'expedients com dels treballadors afectats, per tant, ens trobem amb uns increments interanuals incomparables amb altres períodes, ni tampoc en els períodes més durs de la darrera crisi econòmica .

Com a conseqüència dels diferents Reials Decrets Lleis aprovats en aquest període, un dels objectius dels quals era la protecció i manteniment de l'ocupació, es pot observar que els expedients que han experimentat un creixement exponencial han sigut en major grau els de suspensió de contracte (hem passat de 137 expedients presentats de gener a setembre de 2019 a 89.009 en el mateix període de 2020) i els de reducció de jornada (30 expedients presentats de gener a setembre de 2019 a 5.882 en el mateix període de 2020). En canvi, pels que fa als expedients d'extinció s'ha passat de 109 expedients presentats de gener a setembre de 2019 a 143 en el mateix període de 2020 (el que suposa un increment del 31,19%). La mateixa tendència la trobem pel que fa al nombre de treballadors afectats. En el període comparat els treballadors afectats per expedients de regulació d'ocupació s'ha incrementat, tal i com s'ha exposat anteriorment. En aquest sentit, i tenint en compte el tipus d'expedient, els treballadors afectats per expedients de suspensió i reducció han incrementat, respectivament, en 725.875 i 115.951 treballadors. Els d'extinció han augmentat en un 39,32% respecte el mateix període de l'any anterior (de 3.362 treballadors de gener a setembre de 2019 a 4.684 en 2020). S'haurà d'estar atents de l'evolució dels tres tipus d'expedients, però principalment en l'evolució que puguin experimentar els d'extinció.

Els treballadors afectats per expedients de suspensió i reducció han incrementat, respectivament, en 725.875 i 115.951 treballadors. Els d'extinció han augmentat en un 39,32% respecte el mateix període de l'any

anterior (de 3.362 treballadors de gener a setembre de 2019 a 4.684 en 2020). S'haurà d'estar atents de l'evolució dels tres tipus d'expedients, però principalment en l'evolució que puguin experimentar els d'extinció.

Segons demarcació territorial, tenint en consideració les dades acumulades fins al setembre de 2020, dels 102.654 expedients presentats, 75.738 es van presentar als serveis territorials de Barcelona (73,78%), afectant a 672.536 treballadors (79,18% sobre el total), 11.380 a de Girona (11,09%) afectant a 77.159 treballadors (el 9,08%), 5.499 a Lleida (5,36%) afectant a 32.607 treballadors (3,84%), 7.907 a Tarragona (7,70%) afectant a 58.628 treballadors (6,90%) i 2.130 expedients a Terres de l'Ebre (2,07%) afectant a 8.475 treballadors (1%).

El Departament de Treball, Afers Socials i Famílies informa que entre el dia 16 i el 22 d'octubre s'han registrat a Catalunya 4.871 expedients de regulació temporal d'ocupació (ERTO) que afecten un total de 41.054 persones treballadores.

Aquests expedients els han presentat empreses afectades per la Resolució SLT/2546/2020, de 15 d'octubre, per la qual s'adopten noves mesures en matèria de salut pública per a la contenció del brot epidèmic de la pandèmia de COVID-19 al territori de Catalunya

Conflictivitat laboral

Segons les darreres dades publicades per l'Observatori del Treball i Model Productiu, a Catalunya s'han produït 49 vagues durant el període gener-juliol 2020, amb un total de 29.049 treballadors participants i 206.004 jornades laborals perdudes, disminuint el nombre de vagues registrades (-47%: 43 vagues menys que durant el mateix període de 2019), disminueix també el nombre de treballadors participants (-37%; 17.407 menys). No obstant, l'índex d'incidència acumulat fins al mes d'agost passa del 30,1% del 2019 al 76,4% al 2020, per l'augment de jornades perdudes (+62%) i d'hores perdudes per treballador (+159%).

A Catalunya fins al mes de juliol, s'han produït 49 vagues (-47% respecte l'any anterior).

Segons l'últim informe de conflictivitat de la CEOE, als nou primers mesos de l'any es van produir 322 vagues, amb 234.940 treballadors implicats i 4.682.136 hores de treball perdudes.

Respecte al mateix període de l'any 2019, es redueixen un 73,34% els treballadors que participen, un 72,68% les hores de treball perdudes i un 15,71% el nombre de vagues. Cal tenir en compte en aquesta comparativa la incidència que la crisi sanitària ha tingut en la paralització de l'activitat

econòmica i en las relacions laborals i el desenvolupament de la negociació col·lectiva.

Resolució extrajudicial de conflictes

- Tribunal Laboral de Catalunya

Fins al mes de setembre de l'any 2020 s'han presentat un total de 607 expedients, dels qual 4 han sigut arbitratge, 465 han sigut conciliacions i 138 mediacions. Interanualment , el total d'expedients s'ha reduït en un 17,53%.

Interanualment, el total d'expedients s'ha reduït en un 17,53%.

A nivell de vagues, de gener a setembre, s'han desconvocat un total de 10 vagues (2 de caràcter indefinit), amb un total de 56.790 hores desconvocades i amb un valor anual d'hores desconvocades de 955.207,80 euros.

De gener a setembre de 2020 **s'han desconvocat un total de 10 vagues, amb un total de 56.790 hores desconvocades amb un valor anual d'hores desconvocades de 955.207,80 euros.**

Segons l'àmbit territorial, durant el període gener-setembre, a Barcelona s'han presentat un total de 512 expedients, dels quals 4 han sigut arbitratges, 387 han sigut conciliacions i 121 mediacions. A Girona, s'han presentat un total de 37 expedients, dels quals 30 han sigut conciliacions i 7 mediacions. A Lleida, s'han presentat un total de 18 expedients, dels quals 16 han sigut conciliacions i 2 mediacions. A Tarragona, durant el període gener-setembre, s'han presentat un total de 40 expedients, dels quals 32 han sigut conciliacions i 8 mediacions

- Servei de Mediació, Arbitratge i Conciliació

- a) Conciliacions individuals

Fins al mes de setembre, s'han produït 47.077 conciliacions individuals a Catalunya, un -18,9% menys respecte el mateix període de 2019, que hi van haver 58.014 conciliacions individuals.

Fins el mes de setembre **s'han produït 47.077 conciliacions individuals a Catalunya, un -18,9% respecte al mateix període de 2019.**

b) Conciliacions col·lectives

L'Estadística de Conciliacions Laborals de l'Observatori de Treball i Model Productiu estima que fins al mes de setembre 2020, van haver-hi 49 conflictes col·lectius en el Servei de Mediació, Arbitratge i Conciliació, fet que suposa una variació del -47,3% respecte a l'any anterior (44 conflictes menys).

Fins el mes de setembre, van haver-hi 49 conflictes col·lectius, un -47,3% respecte 2019.

Impacte econòmic i laboral de la COVID-19 i previsions de recuperació

- Introducció

Segons les Previsions Macroeconòmiques- Escenari macroeconòmic de Catalunya 2020 i 2021, elaborat del Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda, bona part dels països on s'ha propagat la COVID-19 han implementat fortes mesures de confinament amb l'objectiu de frenar l'avanç de la pandèmia i minimitzar la pèrdua de vides humanes. Aquestes mesures, que han limitat el contacte social i l'activitat econòmica, han causat una forta frenada de l'economia global durant el primer semestre del 2020. La intensitat del retrocés ha estat desigual entre països i ha estat determinada tant per la situació sanitària com per l'estructura productiva de les economies.

El Banc d'Espanya, en les seves darreres previsions macroeconòmiques ha descartat una recuperació ràpida.

Pel que fa a les previsions de l'economia catalana es presenten dos escenaris: (E1) l'aparició de rebrots que només requereixen mesures de contenció d'abast limitat, de manera que les alteracions sobre l'activitat econòmica són limitades. Aquestes alteracions es concentren sobretot en les branques relacionades amb el turisme i les activitats culturals i d'oci. En el segon escenari (E2) la intensitat dels rebrots és més elevada i les mesures de contenció més severes, un context que suposa alteracions més generalitzades de l'activitat econòmica, més enllà de les activitats vinculades amb el turisme i les activitat culturals i d'oci.

Les previsions sobre el mercat de treball en 2020 **apunten a una caiguda destacada de l'ocupació** equivalent: temps complet el 2020, del 8,2 % en **l'E1 i del 9,5 % en l'E2.**

En qualsevol cas, l'impacte sobre el mercat de treball és destacat però de manera desigual per branques d'activitat. Segons les dades de l'afiliació, les branques més afectades fins al moment són l'hostaleria, la restauració i l'oci, el comerç i el transport, totes elles afectades especialment per les mesures de distanciament social.

Aquesta dinàmica de l'ocupació, en conjunció amb un retrocés de la població activa, al voltant del 0,8%, propiciaria un augment de la taxa d'atur,

fins al 15,4 % (E1) i el 16,1 % (E2) el 2020.

Les previsions per al 2021 suggereixen també un augment de l'ocupació equivalent a temps complet menys intens que el del PIB, del 4,6 % en l'E1 i del 2,6 % en l'E2.

Les previsions sobre el mercat de treball en 2021:
augment de l'ocupació equivalent a temps complet menys intens que el del PIB, del 4,6 % en l'E1 i del 2,6 % en l'E2.

L'augment de l'ocupació assenyalat, amb unes trajectòries de creixement molt moderades de la població activa, conduirien el 2021 a una disminució suau de la taxa d'atur en l'E1 (15,0 %) o a un augment molt moderat en l'E2 (16,2 %).

Les previsions sobre el mercat de treball en 2021
pel que fa a la taxa d'atur: a una disminució suau de la taxa d'atur en l'E1 (15,0 %) o a un augment molt moderat en l'E2 (16,2 %).

La crisi de la Covid-19 ha impactat de forma molt dura en el mercat laboral i les diferents restriccions a l'activitat que es van succeint impedeixen o limiten la represa de nombroses activitats econòmiques.

És necessari i urgent que s'adoptin mesures de caràcter fiscal i de reducció de costos laborals, que es reverteixin aquelles mesures legislatives que impedeixen a les empreses ajustar els seus recursos humans a la seva realitat i introduir mecanismes de flexibilitat en la gestió de les relacions laborals.

Davant el present escenari d'extrema gravetat es tanquen les portes a determinats instruments per superar situacions crítiques i s'afegeixen noves traves contra les empreses i prohibicions d'acudir als diversos mecanismes que permet la nostra normativa per pal·liar situacions límit per tal d'evitar l'adopció de mesures més traumàtiques, a nombroses empreses les estaran abocant irremediablement a presentar EROS i acudir al concurs de creditors i procedir a la liquidació definitiva de l'empresa.

S'està establint en la normativa recent una limitació inusitada dels poders i facultats empresarials les quals transpiren una desconfiança injustificada en la capacitat i responsabilitat en la gestió empresarial.

Foment del Treball considera, que les mesures de flexibilitat que estableix la reforma laboral del 2012, així com la introducció de noves mesures en la línia d'impulsar un marc de relacions laborals flexible, contribuiran en el moment actual a l'establiment d'unes bases positives per millorar la creació d'ocupació i evitar la destrucció de la mateixa. Això no obsta, que la mateixa pugui ser objecte de revisió i modernització, sempre en el marc de el diàleg social amb els agents socials. Per això, des de Foment del Treball s'exigeix la participació dels agents socials amb caràcter previ a l'adopció de mesures q de "contrareforma laboral" que puguin generar un nou escenari molt perjudicial per les empreses i les quals poden suposar greus impactes econòmics i socials .

Les mesures de flexibilitat que estableix la reforma laboral del 2012 contribuiran en el moment actual a l'establiment d'unes bases positives per millorar la creació d'ocupació i evitar la destrucció de la mateixa.

- **Anàlisi sectorial de l'impacte de la COVID-19 i previsions de recuperació**

Segons l'estudi de Randstad Research Anàlisi sectorial: Impacto del COVID-19 y horizonte de recuperación:

- El 52% de les empreses han reduït o paralytats temporalment la seva activitat
- El 18% han mantingut el 100% de la seva activitat
- El 15% han mantingut al 100% el volum del seu negoci durant la crisi.

En quant a la previsió de recuperació:

- El 39% d'empreses estaran actives i funcionant amb normalitat al 2T de 2020.
- Al 4T de 2020 s'espera que el 40% de les empreses recuperin el volum de negoci pre-crisi.
- Al 2T de 2021 la recuperació arribarà al 80% de les empreses.

Quines mesures empresarials ajuden a afrontar la situació?

- El 29% han adoptat mesures de reducció de l'activitat empresarial.
- El 29% mesures de reestructuració mantenint l'activitat (teletreball).
- El 23% han paralytats totalment, de manera temporal, l'activitat empresarial.
- El 12% no han hagut d'adoptar cap mesura.
- El 4% han adoptat mesures per afrontar l'augment significatiu de l'activitat.
- El 1% han hagut de cessar definitivament l'activitat.

En sectors com l'automoció, la construcció, la logística o el transport de passatgers les mesures més utilitzades són les de reducció de l'activitat empresarial seguit de la paralytació total, però temporal, de l'activitat. En canvi, en sectors com el servei d'allotjament o serveis de menjars i begudes, la major part de les empreses van adoptar mesures de paralytació total, però temporal de l'activitat.

Sectors com el comerç al detall, la indústria alimentària, la indústria farmacèutica o les activitats sanitàries van haver d'adoptar mesures per afrontar un augment significatiu de l'activitat. Tenint major incidència les activitats sanitàries (19%) i la indústria farmacèutica (14%).

Per afrontar l'actual situació extraordinària, i en termes de RRHH, les empreses majoritàriament han optat pel teletreball (56%) o per els ERTOS (49%).

En quant al teletreball, és una mesura majoritàriament utilitzada en sectors com la indústria farmacèutica o en l'I+D, Estudis de Mercats i altres activitats científiques i tècniques (78% i 69%, respectivament).

Pel que fa als ERTOS, els sectors que han adoptat més aquesta mesura durant la crisi de la COVID-19, han estat els serveis d'allotjament (94%), els serveis de menjar i begudes (83%), l'automoció (75%) i el transport de passatgers (64%). Els sectors amb menys incidència són els que han vist menys afectada la seva activitat i no han hagut de paralitzar o reduir-la (la indústria farmacèutica amb un 10%, la indústria alimentària amb un 25% i les activitats sanitàries amb un 32%).

Per a les empreses, el repte organitzatiu més generalitzat ha estat el de gestionar el teletreball i els ERTOS (62%). Seguit per haver de mantenir l'empresa operativa (36%), evitar pèrdues financeres significatives (34%), mantenir la relació amb clients i/o proveïdors (30%) i invertir en seguretat i garantir en la salut dels treballadors (28%).

Les principals preocupacions i amenaces que perceben les empreses són la incertesa econòmica al país (66%), la incertesa econòmica al sector (44%) i les pèrdues de facturació o ventes (42%).

Al sector d'allotjament el 90% tenen preocupació per la incertesa econòmica del sector mentre que a la indústria farmacèutica, les activitats sanitàries o la indústria farmacèutica té menor incidència.

Les empreses majoritàriament demanen ajudes fiscals (45%), ajuts econòmics directes de l'Estat (39%), mesures de flexibilitat laboral (29%) i ajornaments en càrregues fiscals i de cotitzacions a la Seguretat Social (25%).

La previsió de les empreses de reactivació de la seva activitat és majoritàriament a partir de 2021 (84%). D'altra banda, un 18% de les empreses han mantingut la seva activitat al 100% durant la crisi de la COVID-19.

El termini previst per a recuperar el volum pre-crisis del negoci és majorment cap a 2022 (94%), tot i que a partir del segon trimestre de 2021 ja arriba al 80%.

A més, un 15% de les empreses no han vist reduït el volum de negoci durant la crisi.

Per contra, hi ha un 6% que creu que no recuperaran el volum de negoci pre-crisi.

El 94% de les empreses preveuen que al 2022 ja hauran recuperat el 100% de l'activitat, i el 6% restant consideren que no es recuperarà el volum pre-crisi.

Per sectors, es pot observar que en la indústria farmacèutica el 100% de les empreses consideren que al 2022 hauran recuperat el 100% del volum de l'activitat. Per contra, sectors com, la

construcció, les activitats sanitàries o l'automoció és on més empreses consideren que no recuperaran el volum de l'activitat.

2. DADES ESTADÍSTIQUES DEL MERCAT DE TREBALL I NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA:

2.1. OCUPACIÓ

2.1.1. Atur registrat

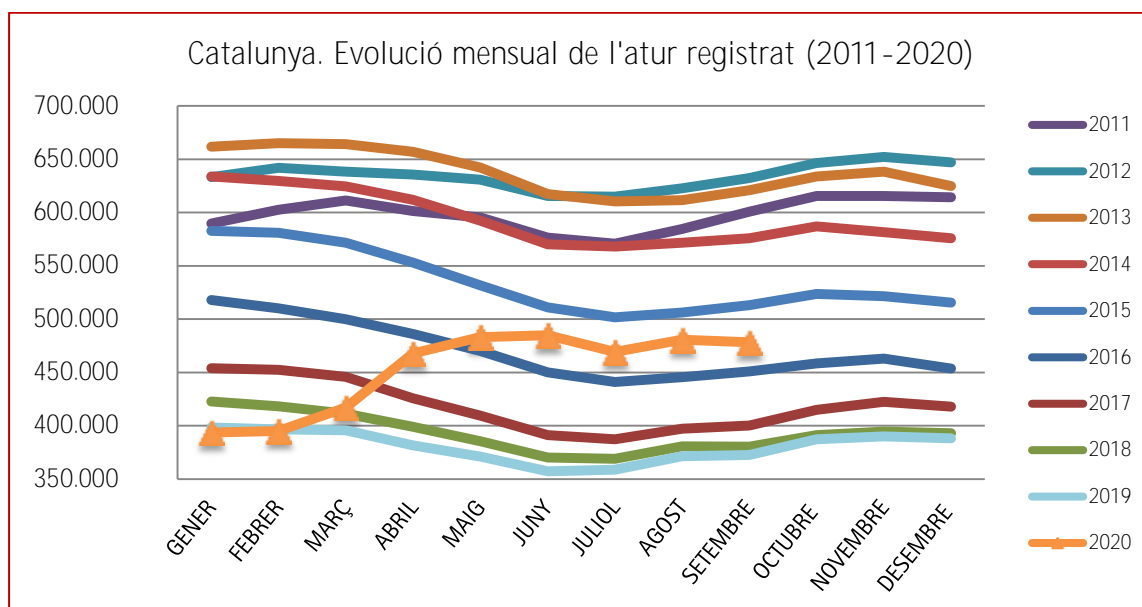
Segons les dades de l'atur registrat del mes de setembre, a Catalunya l'atur ha disminuït en 2.441 persones (-0,5%), i la xifra total d'aturats se situa en 478.201 persones.

Des de 2008, l'atur sempre s'ha incrementat els mesos de setembre, tret de l'any 2018 (-0,1%), i per això la davallada d'aquest setembre no es pot considerar habitual. De fet, és la reducció més pronunciada de l'atur intermensual en un mes de setembre des de 2007.

En la reducció de l'atur s'explica principalment per dos motius; per una banda, una reducció de l'atur en el sector industrial i el de serveis vinculats, i d'altra, un increment de l'atur en activitats lligades al turisme menor del que ha estat altres anys pel fet que la temporada turística d'aquest estiu hagi estat més discreta a causa de la situació provocada per la pandèmia de la COVID-19.

Cal tenir present que en les dades de l'atur no hi ha incloses les persones afectades per expedients de regulació temporal d'ocupació, per no ser considerades dins de la classificació d'atur registrat que estableix l'Ordre ministerial d'11 de març de 1985 per la qual s'estableixen els criteris estadístics per a la mesura de l'atur registrat. Aquestes persones sí que es troben incloses en el conjunt de demandants d'ocupació, col·lectiu que s'eleva fins a 1.240.313 persones, un 1,2% més respecte el mes d'agost (15.172 més).

Interanualment, el creixement de l'atur a Catalunya va fer un pic el mes de juny (35,8%) i s'ha anat moderant els mesos posteriors. Al mes de setembre l'augment és del 28,3% (105.578 més).

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

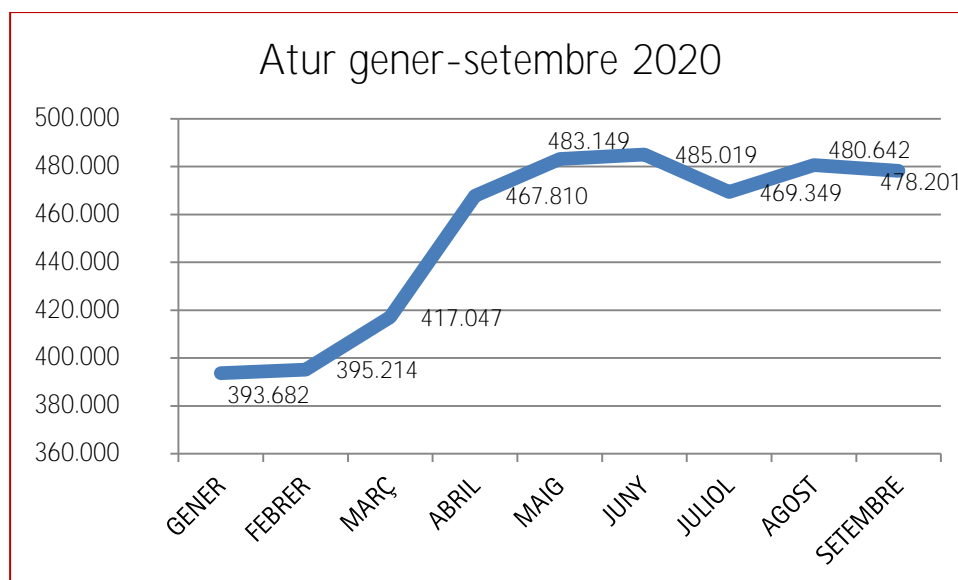
A nivell estatal, l'atur registrat s'ha reduït en 26.329 persones en relació al mes anterior (-0,69%). El número total de persones desocupades se situa en el mes de setembre en 3.776.485 persones.

En termes interanuals, l'atur ha augmentat en 696.774 persones, fet que suposa una variació del 22,62%.

Amb la crisi sanitària el nombre de persones aturades registrades ha augmentat. A tancament de setembre el ritme d'augment de l'atur registrat se segueix moderant, si bé encara hi ha 478.201 persones registrades, un 28,3% més que fa un any.

El nombre de persones aturades va caure al juliol per primer cop des de l'inici de la crisi sanitària, 15.670 persones menys que al juny.

Des de l'abril l'increment en l'atur registrat a Catalunya s'ha produït a un ritme més elevat que l'augment observat a Espanya (on el nombre d'aturats registrats augmenta un 22,6% interanual el setembre).

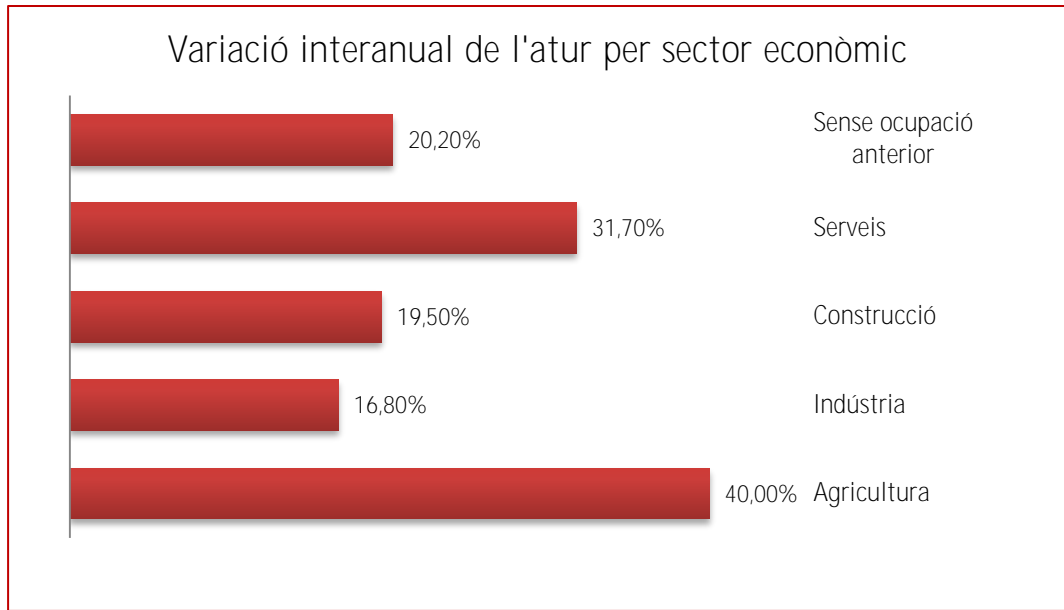

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Tornant a l'anàlisi del mes de setembre, a Catalunya, i segons el sexe, interanualment, l'atur augmenta més entre els homes (33,6%) que entre les dones (24,4%).

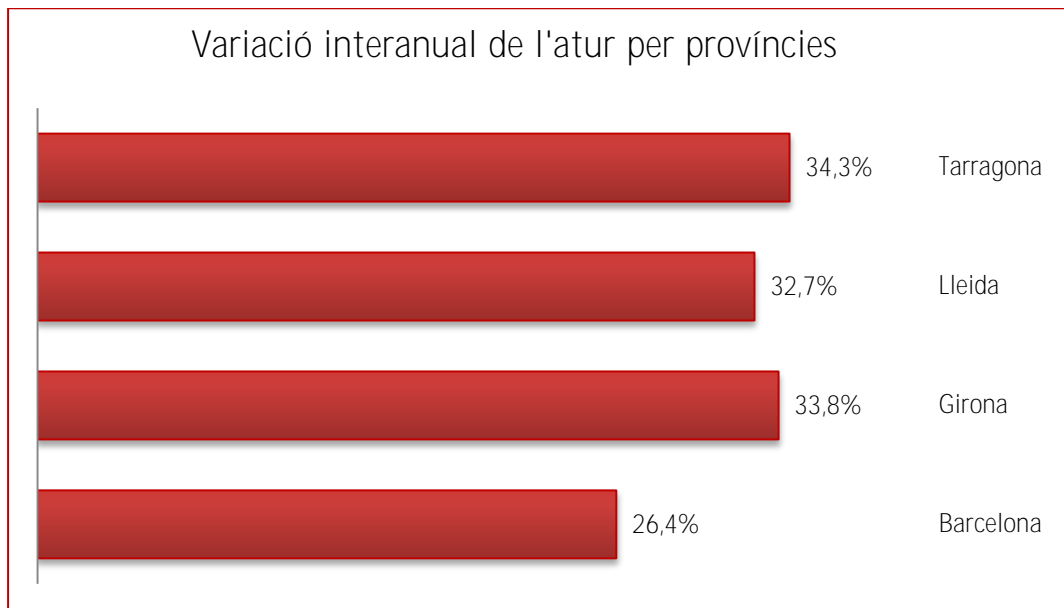
Per edats, l'atur augmenta un 41,3% en els menors de 25 anys respecte fa un any i un 27,3% entre la població de 25 i més anys.

En relació amb els sectors, el creixement més pronunciat es produeix en l'agricultura (40%), seguida dels serveis (31,7%) i les persones sense ocupació anterior (20,2%). La construcció i la indústria presenten unes crescudes de l'atur menys intenses (19,5% i 16,8% respectivament).

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Segons l'àmbit territorial, interanualment Tarragona i Girona són els territoris on més ha crescut l'atur (34,3% i 33,8%, respectivament), seguits de Lleida (32,7%) i Barcelona (26,4%).

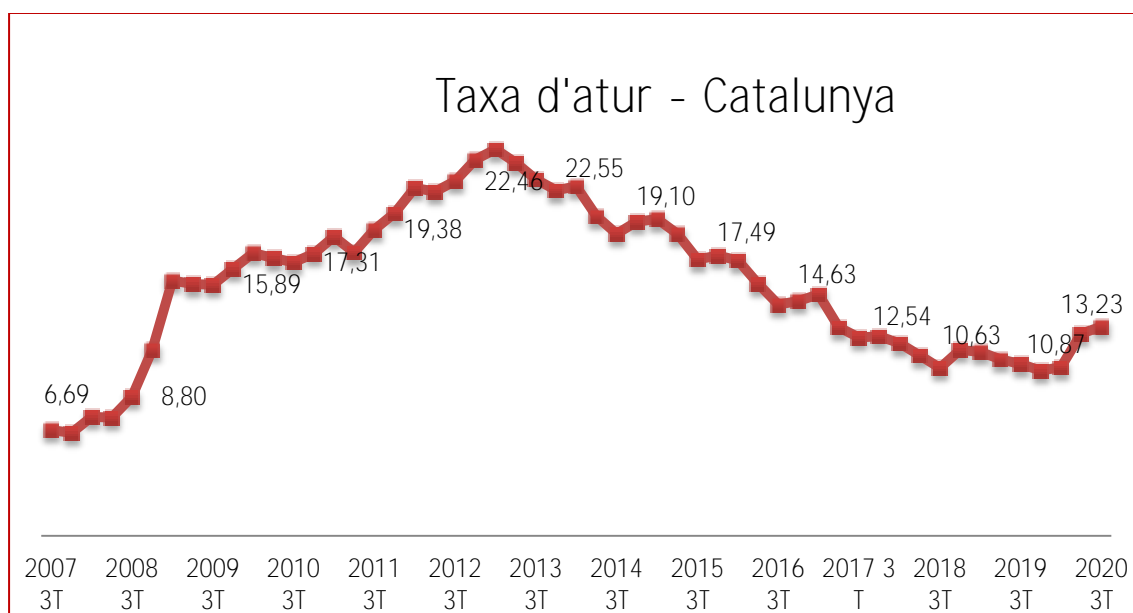
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

2.1.2. Enquesta de Població Activa.

L'Enquesta de Població Activa del 3r Trimestre de 2020 situa la taxa d'atur a Catalunya en un 13,23% (0,45 punts més que el trimestre anterior, que va ser del 12,78%), situant-se el nombre total d'aturats de 506.600 persones.

Les dades exposades per l'INE, suposen un augment del nombre d'aturats en 33.600 persones respecte del trimestre anterior (7,11%). Es tracta de l'augment més intens en aquest trimestre des de 2011; de fet, de 2013 a 2019 l'atur es reduïa en els tercers trimestres. Aquest augment es deuria principalment a l'entrada en el mercat de treball de persones que busquen una feina activament, cerca que durant el confinament i cessament d'activitats arran de la declaració de l'estat d'alarma del 14 de març no podien realitzar i, per tant, havien sortit del mercat de treball i passat a ser considerades inactives tot i haver perdut l'ocupació, d'acord amb la metodologia de l'EPA.

En relació amb el mateix trimestre de l'any 2019, hi ha hagut un augment de 84.500 aturats (20,02%). Així mateix, el nombre d'ocupats ha augmentat en 96.400 persones (2,99%) respecte al trimestre anterior i en es redueix en 138.500 persones respecte a l'any anterior (-4%).

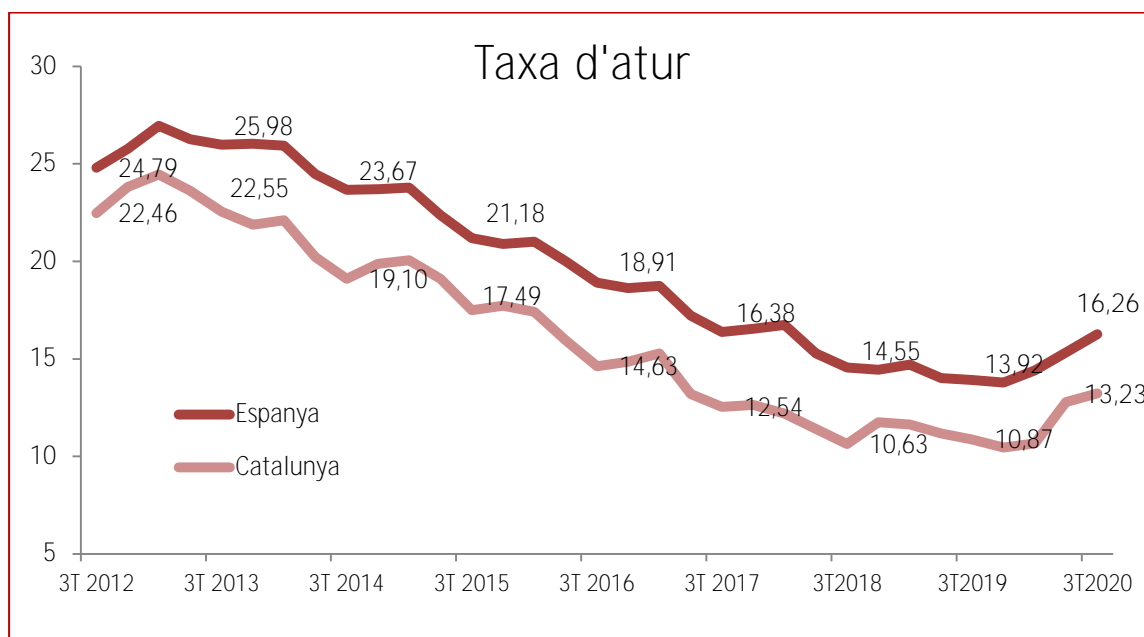
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

A Espanya, la població activa augmenta aquest trimestre en 924.600 persones respecte al trimestre anterior (4,21%) i se situa en 22.899.800 persones. En l'últim any la població activa s'ha reduït en 188.900 persones.

A més, el nombre d'aturats se situa en 3.722.900 persones, havent augmentat la taxa d'atur 0,93 punts situant-se en un 16,26% en aquest trimestre, augmentant el nombre d'aturats en 355.000 persones aquest trimestre i en relació amb el mateix trimestre de l'any 2019, en 508.500 persones (15,82% de variació interanual).

El nombre d'ocupats augmenta a Espanya en 569.600 persones (un 3,06%) respecte al trimestre anterior. En termes interanuals, el nombre d'ocupats disminueix en 697.500 amb un -3,51%. La xifra d'ocupats se situa en 19.176.900 persones al tercer trimestre de 2020.

En relació a l'atur, l'evolució ha estat molt similar, tant en els períodes d'increment de la desocupació com en els de disminució del mateix, si bé, la taxa de desocupació a Catalunya es mostra sempre per sota de la del conjunt d'Espanya, com es visualitza en el següent gràfic:

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

L'Enquesta de població activa del tercer trimestre de 2020 estima que hi ha 3.830.500 persones actives a Catalunya, de les quals 3.323.900 es troben ocupades i 506.600, aturades i buscant feina de manera activa.

L'evolució intertrimestral de l'ocupació per sexe mostra com l'increment d'ocupació ha beneficiat més els homes (3,8%; 63.900 més) que les dones (2,1%; 32.500 més). Interanualment, l'ocupació femenina (-5%) ha caigut amb més intensitat que la masculina (-3,1%).

Per edat, l'ocupació juvenil de 16 a 29 anys augmenta fortament (8,6%) i força per sobre de la mitjana (3%). Interanualment, els i les joves de 16 a 24 anys han experimentat una forta caiguda de l'ocupació (-18,5%), seguit per les persones joves de 16 a 29 anys (-11,9%).

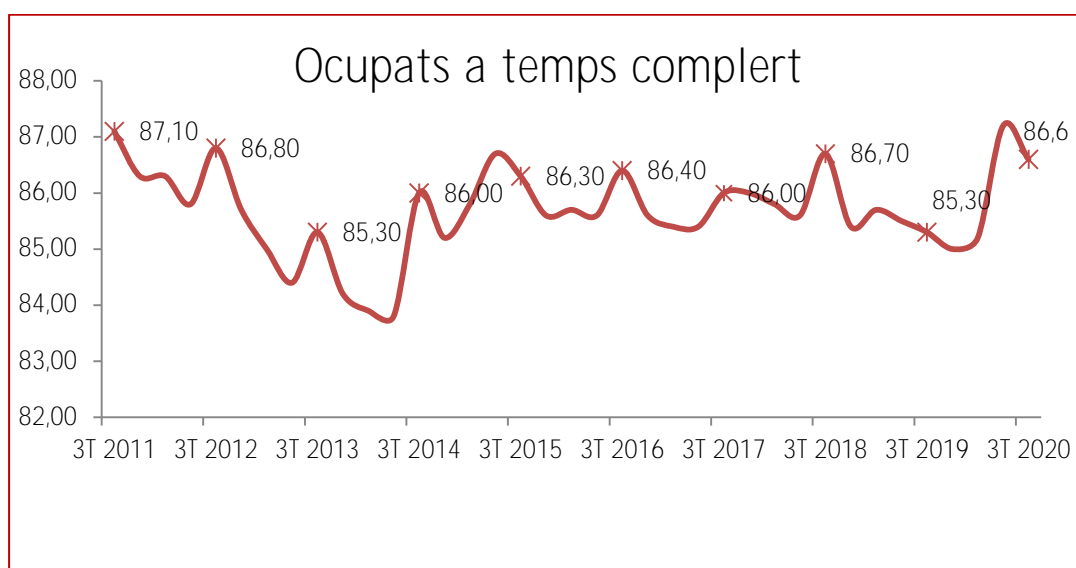
Atenent a la qualitat de l'ocupació, respecte al trimestre anterior, creix amb més força l'ocupació a temps parcial (9,1%) que a temps complet (2,1%). I respecte del tipus de contracte, s'eleva més pronunciadament l'ocupació assalariada temporal (7,4%) que la indefinida (2,7%).

Interanualment, disminueix amb més intensitat el treball a temps parcial (-11,7%) que el treball a temps complet (-2,7%). Per tipus de contracte, és la població assalariada amb contracte temporal la

que ha tingut una afectació més severa (-18,7%), mentre que la població assalariada amb contracte indefinit ha disminuït més suaument (-0,9%).

Pel que fa a la taxa d'atur s'incrementa fins al 13,2% (0,4 punts més que el segon trimestre i 2,4 punts més que un any abans). La taxa pel conjunt d'Espanya creix 0,9 punts en el trimestre, fins al 16,3%.

Respecte de l'atur, ha augmentat un 20% interanual (84.500 més), xifra de creixement de l'atur que no es registrava des del quart trimestre de 2009 (41,9%). L'afectació ha estat encara més intensa entre les persones joves de 16 a 29 anys (27,2%).

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Sectorialment, els quatre grans sectors guanyen ocupació durant el tercer trimestre. La construcció presenta l'increment més intens (10%), seguida pels serveis (3,2%) i l'agricultura (1,1%); la indústria creix molt tímidament (0,1%). En volum, els serveis (76.600 més) i la construcció (18.400 més) concentren la recuperació de l'ocupació.

En termes interanuals, l'agricultura (-12,2%), la indústria (-5,9%) i els serveis (-4,1%) han disminuït l'ocupació respecte d'un any abans i, en canvi, la construcció l'ha incrementat (+6,1%) i la indústria, tal com es pot observar al següent quadre:

OCUPATS

	Valor	Var. Intertrimestral		Var. interanual	
		Absoluta	Relativa (%)	Absoluta	Relativa (%)
Agricultura	48.000	500	1,1	-6.700	-12,2
Indústria	583.300	800	0,1	-36.400	-5,9
Construcció	202.700	18.400	10,0	11.600	6,1
Serveis	2.489.900	76.600	3,2	-107.100	-4,1
TOTAL	3.323.900	96.400	3,0	-138.500	-4,0

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

ATURATS

	Valor	Var. Intertrimestral		Var. interanual	
		Absoluta	Relativa (%)	Absoluta	Relativa (%)
Agricultura	4.600	-400	-8,0	100	2,2
Indústria	34.100	-9.900	-22,5	4.100	13,7
Construcció	23.300	-1.200	-4,9	1.200	5,4
Serveis	225.800	1.500	0,7	67.500	42,6
No classificables ¹	163.400	33.300	25,6	1.800	1,1
Cerquen la 1 ^a feina	55.300	10.400	23,1	9.800	21,4
TOTAL	506.600	33.600	7,1	84.500	20,0

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Segons l'àmbit territorial, a la província de Barcelona, els resultats de l'EPA del 3er trimestre de l'any 2020, situa la població activa en 2.820.200 persones, del les quals 377.600 persones es troben a l'atur (54.600 més que l'any anterior) i 2.442.600 persones estan ocupades (100.600 menys que l'any anterior).

La taxa d'atur de Barcelona se situa en el 13,4% al tercer trimestre de l'any (2,1 punts més que a l'any anterior).

¹ Persones desocupades que fa més d'un any que han deixat la darrera ocupació.

A la província de Girona, la població activa total se situa en les 391.1000 persones, de les quals 345.300 estan ocupades (20.800 menys que l'any anterior) i 45.900 es troben a l'atur (14.000 més que l'any anterior).

La taxa d'atur de Girona se situa en el 11,7% (3,7 punts més que l'any anterior).

Per altra banda, a Lleida, hi ha 21.300 aturats (2.700 més respecte l'any anterior) i 197.100 ocupats (6.400 menys que l'any anterior), el que situa a la població activa total en 218.400 persones.

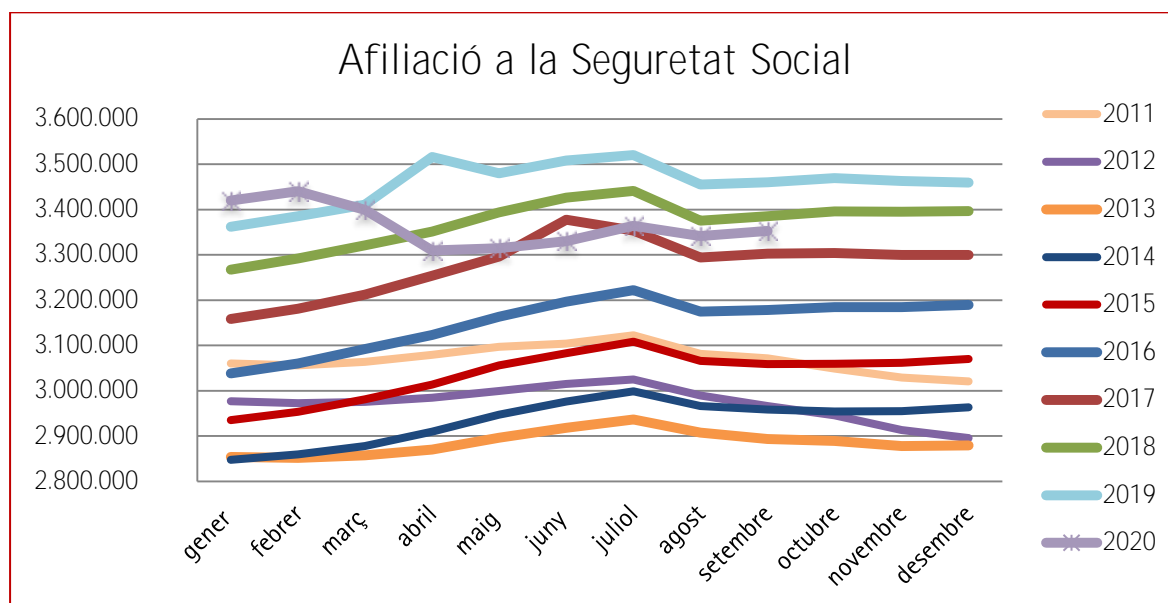
La taxa d'atur de Lleida és del 9,8% en el tercer trimestre de l'any (1,4 punts més que fa un any).

Per últim, a Tarragona, hi ha un total de 61.800 aturats (13.200 respecte el 3T de 2019), la població ocupada se situa en les 338.900 persones (10.700 menys respecte l'any anterior), i per tant, en total la població activa és de 400.700 persones.

La taxa d'atur a Tarragona se situa en el 15,4% (3,2 punts més que l'any anterior).

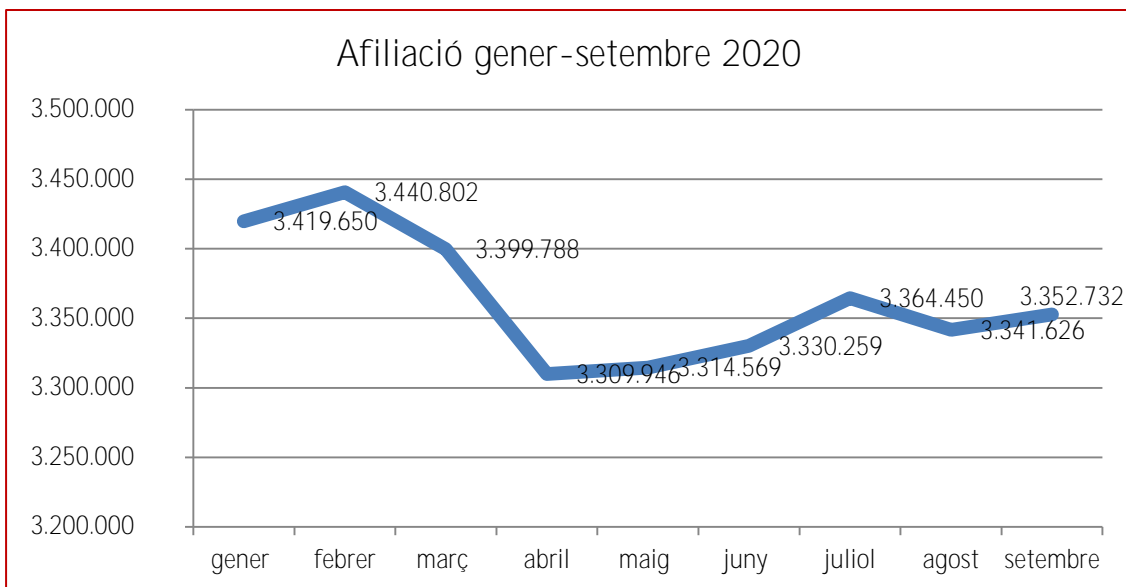
2.1.3 Afiliació.

A Catalunya, al mes de setembre de 2020 hi ha 3.352.732 afiliats a la Seguretat Social, 11.106 més que el mes anterior (0,3%) i 107.197 menys que l'any anterior (-3,1%). Al conjunt d'Espanya l'afiliació se situa en els 18.876.389 afiliats (447.062 menys que l'any anterior; -2,3%).

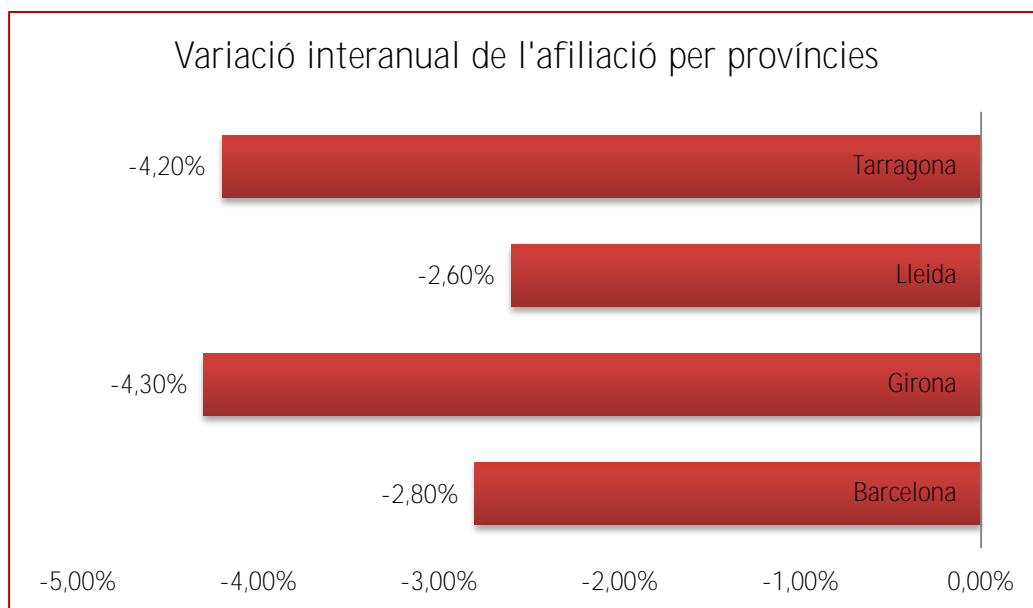
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Per tant, al setembre l'afiliació va tornar a repuntar (27.636 persones més que a l'agost), si bé continua per sota dels nivells de fa un any (-2,8% interanual, 95.849 persones menys), la diferència s'ha retallat en més de 30.000 persones. Amb el començament de la progressiva reactivació econòmica al juliol es van observar els primers senyals de recuperació.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions

Per territoris, la reducció interanual de l'afiliació ha estat generalitzada; a Barcelona del -2,8%, a Girona d'un -4,3%, a Tarragona del -4,2% i a Lleida un -2,6%.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

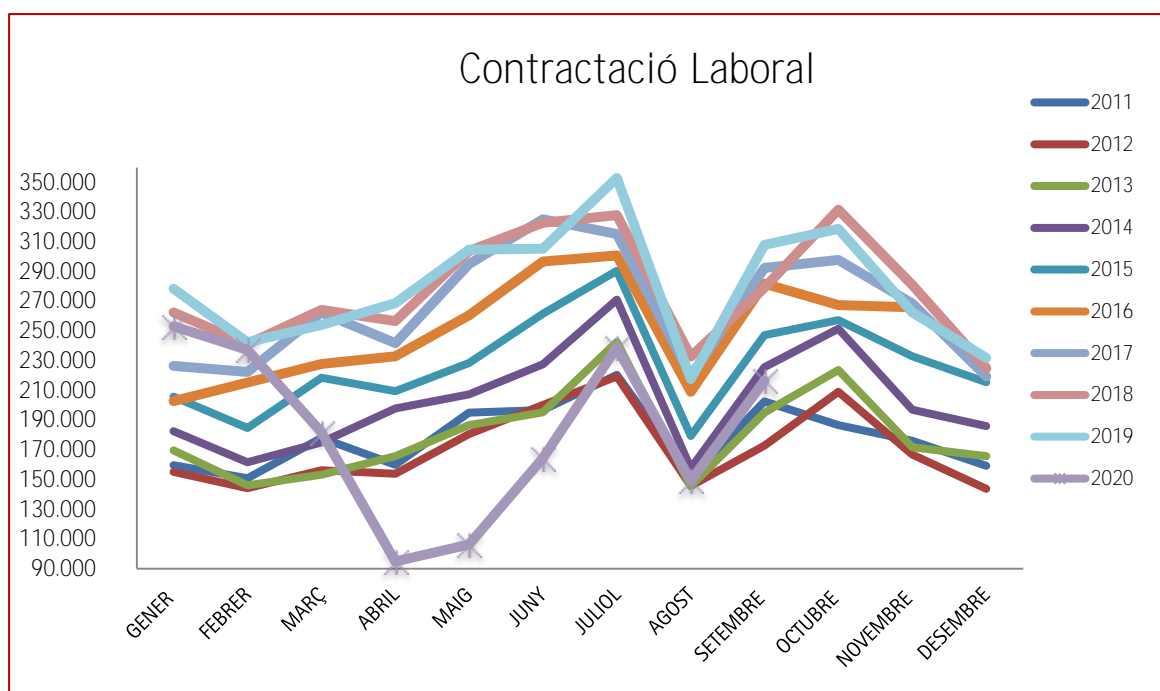
2.2. CONTRACTACIÓ

Al setembre de 2020 s'han formalitzat a Catalunya 216.692 contractes laborals, dels quals el 14,6% han estat indefinits (31.658) i el 85,4%, temporals (185.034).

Respecte del mes d'agost, la contractació ha incrementat un 45,2% (67.422 contractes més), sent més intens l'augment de la indefinida (80,2%; 14.088 contractes més) que el de la temporal (40,5%; 53.334 més).

Interanualment, s'ha produït una davallada del -29,6% (91.236 contractes menys), la reducció ha estat més forta entre els indefinits (-32,4%; 15.164 menys) que entre els temporals (-29,1%; 76.072 menys).

Entre gener i setembre de 2020, s'ha formalitzat un total de 1.643.244 contractes laborals a Catalunya (233.739 indefinits i 1.409.505 temporals), el que suposa una un descens interanual acumulat del -35,1% (-35,9% la temporal i -30,3% la indefinida). Es tracta de la davallada més pronunciada de la contractació total i la temporal en aquest període de tota la sèrie històrica (amb inici de 1999) i, la segona més intensa en el cas dels indefinits (després de la de 2009).

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Amb la paralització de l'activitat econòmica les noves contractacions van caure considerablement, sobretot en els mesos d'abril i maig (amb caigudes del 64,7% i 65,1% respectivament, respecte els mateixos mesos de 2019).

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

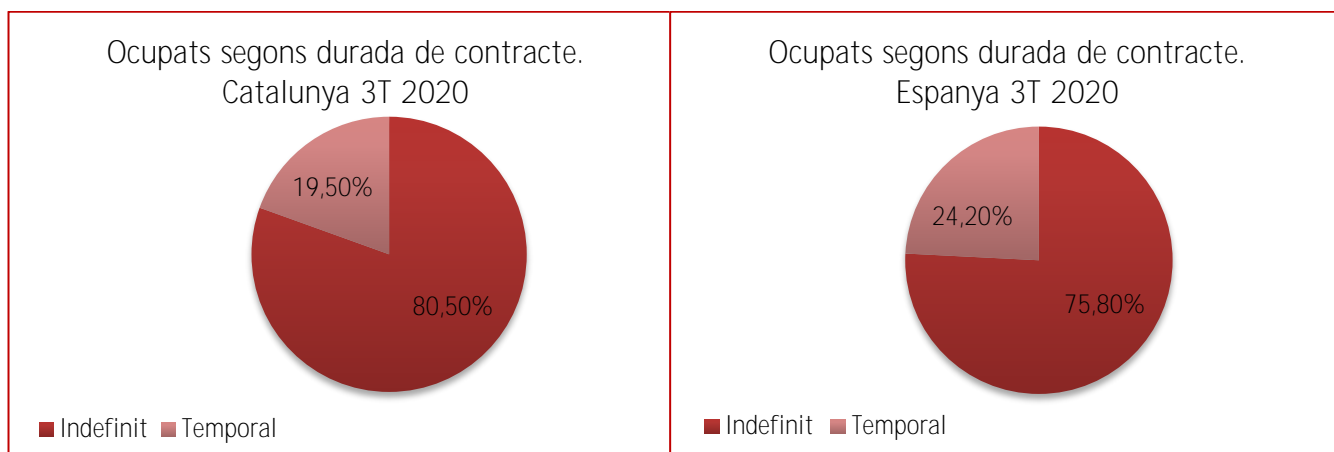
Si tenim en compte l'acumulat de l'any, el mes de juny va marcar el pitjor registre amb un -37,2% de nous contractes respecte el mateix període de l'any anterior.

En el conjunt de l'Estat, s'han formalitzat 1.632.484 contractes en el mes de setembre, xifra que suposa un increment mensual del 45,93% (513.821 més) i un descens del -22,06% en termes interanuals (462.151 contractes menys). Els contractes indefinits han crescut un 69,52% respecte el mes anterior i s'han reduït un -31,63% respecte l'any anterior i els temporals, han augmentat un 43,71% mensualment i han disminuït un -20,83% interanualment.

Fins al mes de setembre, s'ha acumulat un total de 11.586.747 contractes, 1.153.280 de caràcter indefinit (10%) i 10.433.467 temporals (90%). Aquestes xifres suposen un descens interanual de la contractació del -31% (-28,4% en el cas de la contractació indefinida i -31,2% en la temporal).

Per altra banda, si analitzem les dades de l'EPA del tercer trimestre de l'any, del total d'ocupats a Catalunya el 80,5% d'ocupats té contracte de durada indefinida i el 19,5% de caràcter temporal. A Espanya, la taxa de temporalitat és superior amb el 24,2%.

Entre el període 2007-2020 la taxa de temporalitat ha passat del 23,50% al 19,5% a Catalunya i al conjunt d'Espanya se situava en el 31,80% en el primer trimestre de 2007 i en aquest trimestre s'ha situat en el 24,2%.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Per modalitat contractual, el descens de la contractació a Catalunya ha estat pràcticament generalitzat. Entre les indefinides, sobretot cauen els contractes ordinaris a temps indefinit (71.444 menys; -32,9%) i les conversions en indefinits (28.849 menys; -25%). Amb menor volum, però amb xifres relatives importants, destacar la reducció dels contractes indefinits a persones amb discapacitat (-50,9%) i dels contractes de foment de la contractació indefinida (-48,9%).

Quant a les contractacions temporals, el descens es concentra principalment en les tres modalitats més habituals: 434.841 contractes eventuais per circumstàncies de la producció menys (-38,8%), 263.413 contractes per obra i servei menys (-33,33%) i 83.939 d'interinitat menys (-31,5%). La reducció del contracte temporal a persones amb discapacitat ha estat la més intensa (-44,1%) i, destacar, en sentit contrari, l'únic increment registrat als contractes de jubilació parcial (4,5%; 106 menys).

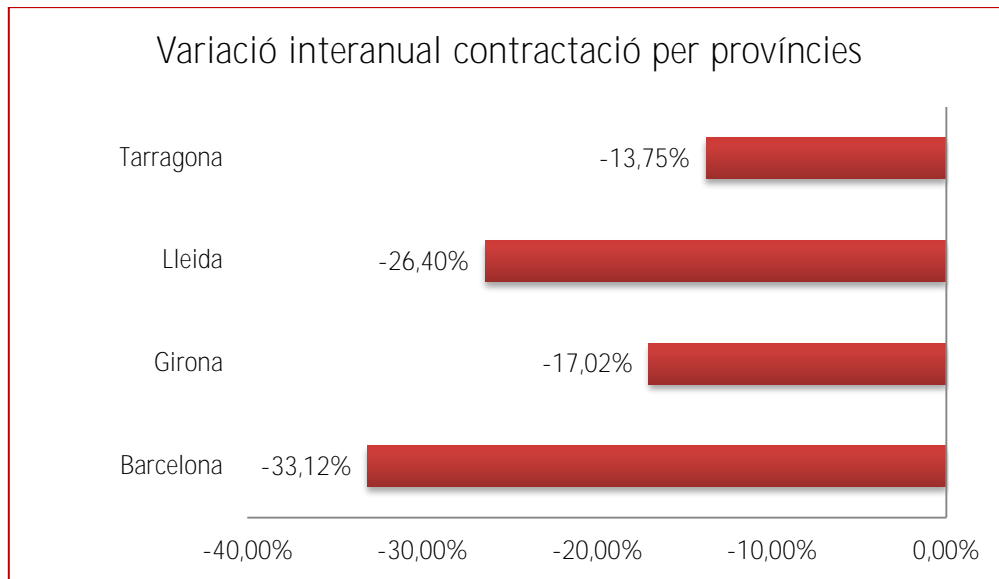
Per sexe, els homes han signat el 53,2% dels contractes (874.023) i les dones el 46,8% (769.221). Pel que fa a l'evolució interanual, la contractació femenina ha caigut amb una mica més d'intensitat que la masculina (-36,1% enfront del -34,3% de la masculina).

Segons l'àmbit territorial, a la província de Barcelona al mes de setembre s'han signat un total de 157.869 contractes, el que suposa una variació del 63,74% respecte el mes d'agost i un -33,12% respecte l'any anterior. Les dades acumulades de contractació suposen un total de 1.176.943 contractes (-37,68%).

A la província de Girona, s'han formalitzat 21.109 contractes, amb un increment del 15,01% respecte el mes anterior i una reducció interanual del -17,02%. Fins al mes de setembre s'han acumulat 168.739 contractes (-28,67%).

A Lleida, s'han formalitzat 13.695 contractes en total, per tant, la contractació laboral s'ha reduït un -11,50% mensualment i un -26,40% interanualment. De gener a setembre de 2020 s'han acumulat 120.849 contractes (-21,62%).

Per últim, a la província de Tarragona, s'han signat 24.019 contractes, el que suposa una variació mensual del 26,24% i del -13,75% interanual. El que portem d'any s'han acumulat 176.713 contractes (-30,32%).

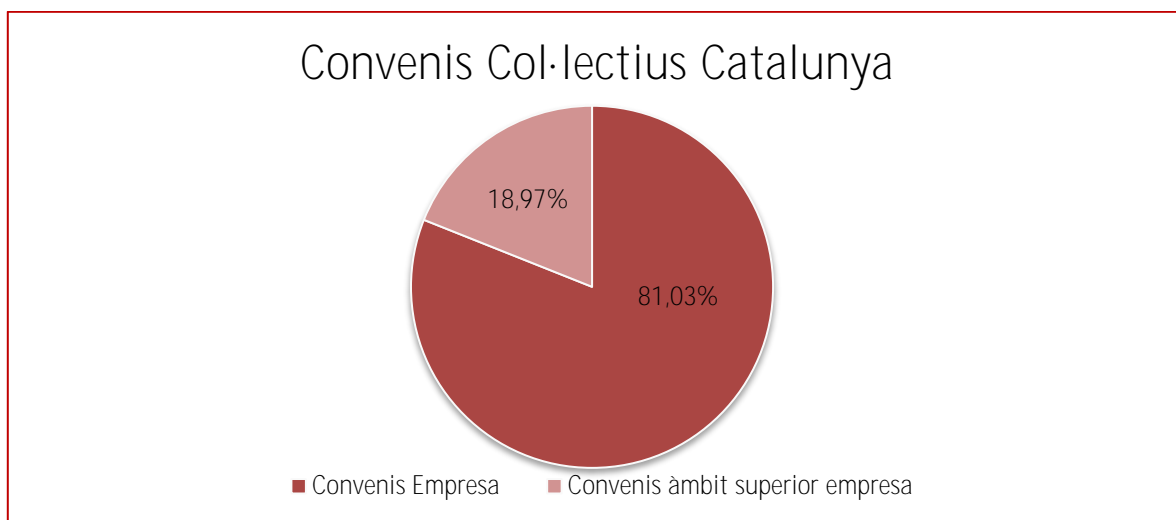
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

2.3. NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA

2.3.1 Convenis Col·lectius

A 30 de setembre de 2020 a Catalunya s'han registrat un total de 290 Convenis, afectant a 716.728 treballadors i 102.195 empreses.

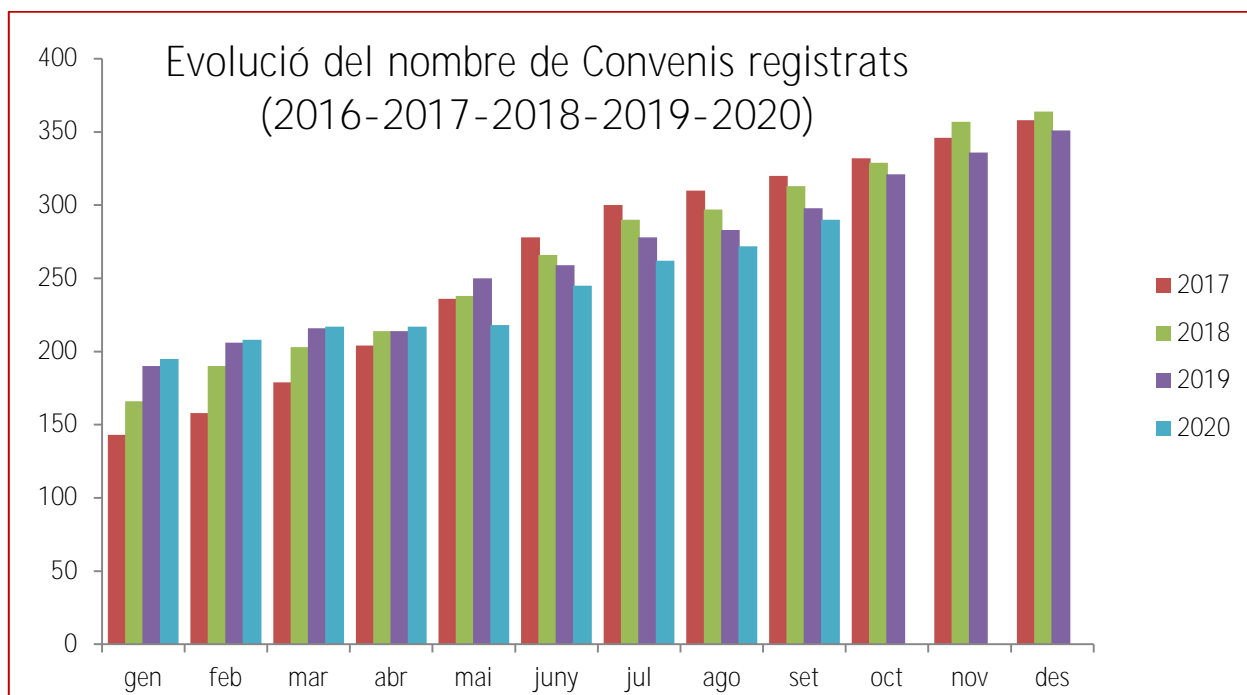
D'aquests 290 Convenis, 235 són Convenis d'empresa (81,03%) i afecten a 42.295 treballadors, i 55 són Convenis d'àmbit superior a l'empresa (18,97%), afectant a 674.433 treballadors.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Trabajo y Economía Social

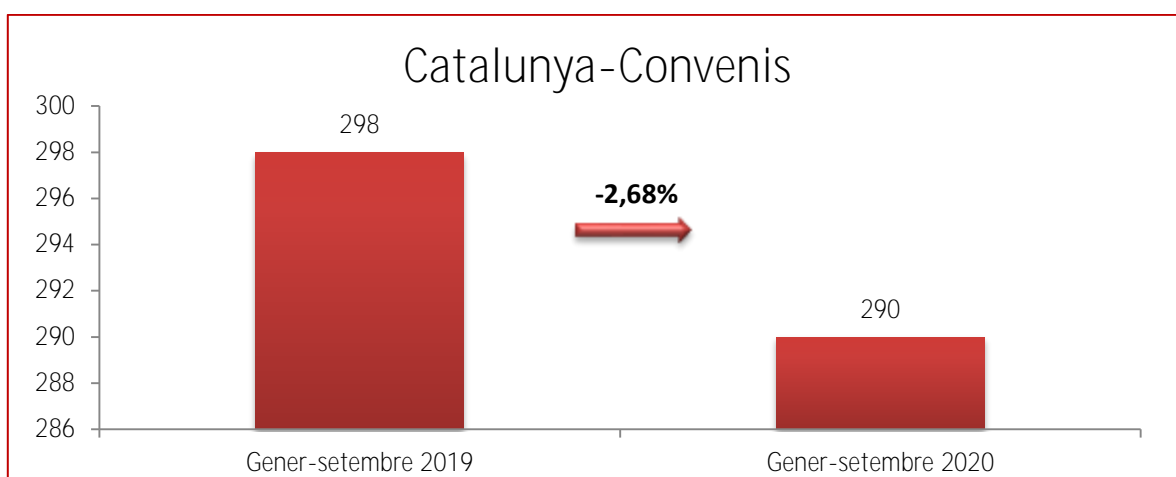
La mitjana de la variació salarial pactada en el global de Convenis ha sigut de 2,01%, sent del 1,72% en els Convenis d'empresa i el 2,03% en els Convenis d'àmbit superior a l'empresa.

En relació a la jornada anual mitjana pactada ha sigut de 1.759,72 hores, sent en els Convenis d'empresa de 1.710,99 hores i de 1.762,77 hores en els Convenis d'àmbit superior a l'empresa.

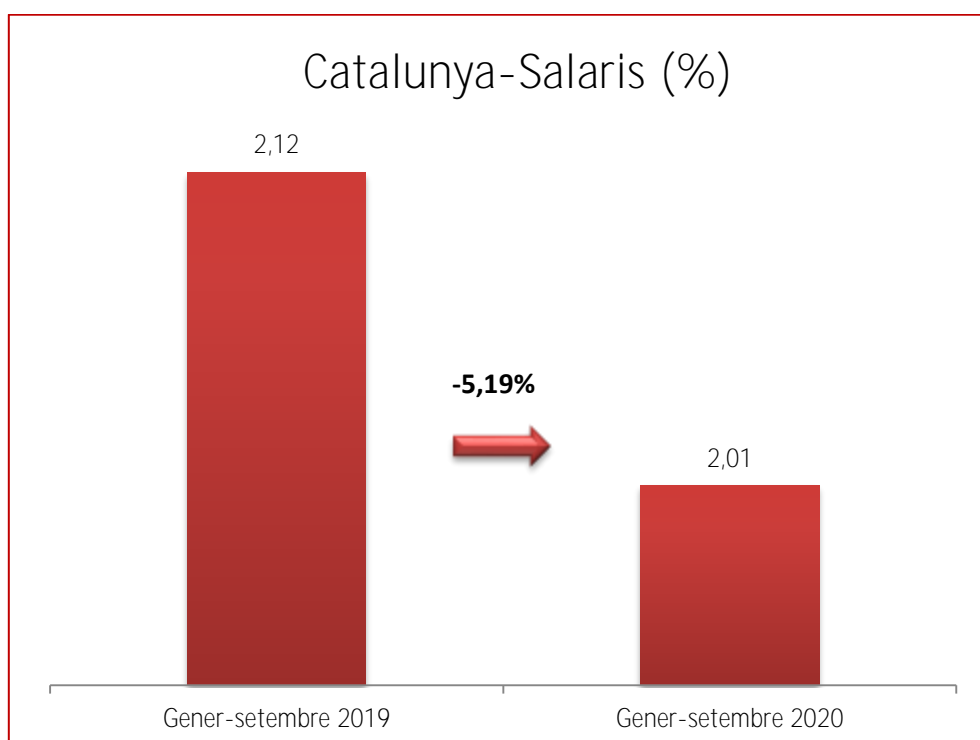

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Trabajo y Economía Social

Interanualment, si comparem els Convenis registrats fins al setembre de 2019 amb el 2020, observem que fins al mes de setembre de 2020 s'han registrat 8 Convenis menys (-2,68%), a nivell salarial s'ha passat del 2,12% pactat en 2019 al 2,01% pactat en 2020, que suposa una variació d'un -5,19%, i en relació a la jornada fins al setembre de 2019 va ser de 1.754,10 i en 2020 es situa en 1.759,72, el que suposa una variació del 0,32%.

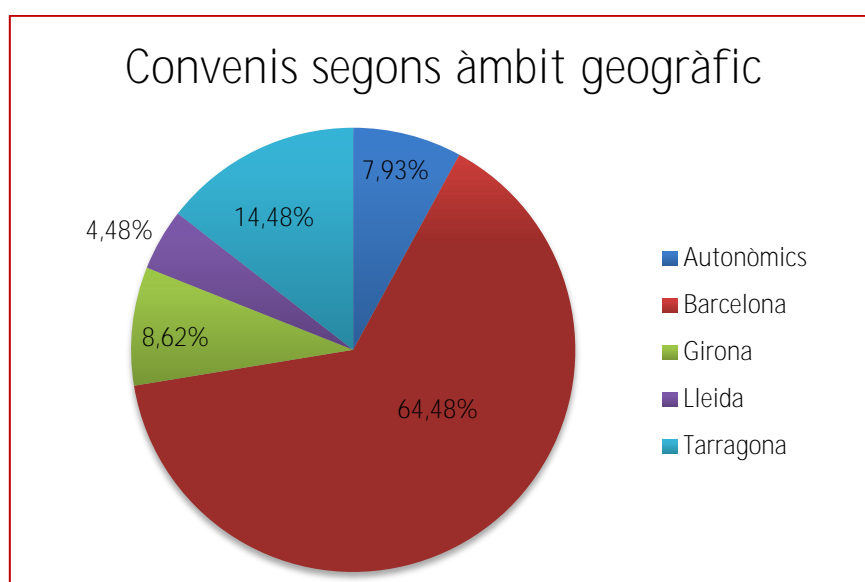

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Trabajo y Economía Social

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Trabajo y Economía Social

Dels 290 Convenis registrats, 23 són autonòmics (75.794 empreses afectades i 399.703 treballadors), 1876 són de la província de Barcelona (14.197 empreses i 225.326 treballadors), 25 de la província de Girona (8.727 empreses i 54.554 treballadors), 13 de Lleida (359 empreses i 3.190 treballadors) i 42 de la província de Tarragona (3.118 empreses i 33.955 treballadors).

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Trabajo y Economía Social

TOTAL CONVENIS

Distribució Territorial Convenis	Convenis	Empreses	Treballadors	Variació Salarial (%)	Jornada mitjana (h/any)
Autonòmics	23	75.794	399.703	1,89	1.763,64
Barcelona	187	14.197	225.326	2,23	1.752,01
Girona	25	8.727	54.554	2,15	1.763,26
Lleida	13	359	3.190	1,72	1.770,18
Tarragona	42	3.118	33.955	1,77	1.757,98
TOTAL CATALUNYA	290	102.195	716.728	2,01	1.759,72

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Trabajo y Economía Social

CONVENIS D'EMPRESA

Distribució Territorial Convenis	Convenis	Treballadors	Variació Salarial (%)	Jornada mitjana (h/any)
Autonòmics	3	9.396	1,96	1.638,58
Barcelona	171	27.901	1,64	1.732,38
Girona	21	2.324	1,93	1.720,45
Lleida	9	490	1,21	1.668,32
Tarragona	31	2.184	1,70	1.748,65
TOTAL CATALUNYA	235	42.295	1,72	1.710,99

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Trabajo y Economía Social

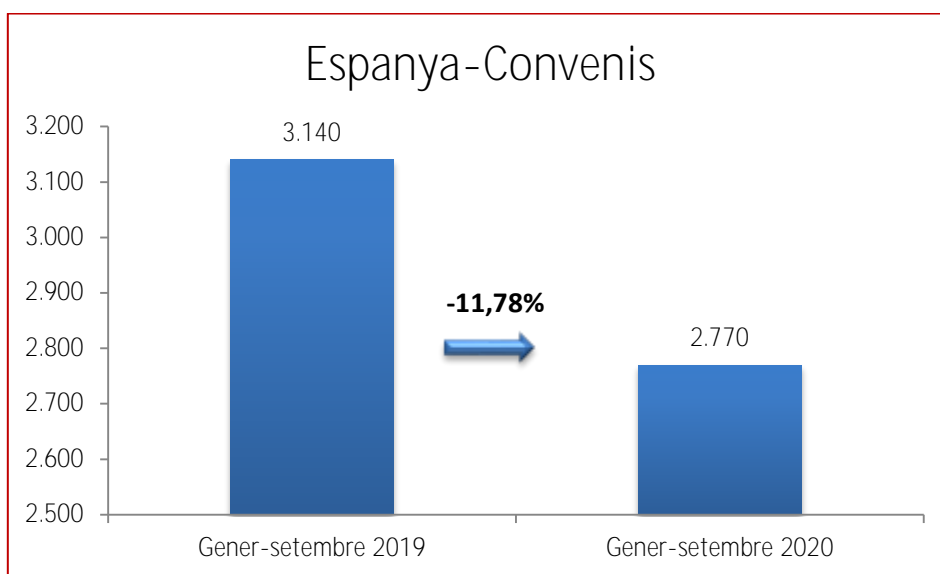
CONVENIS D'ÀMBIT SUPERIOR A L'EMPRESA

Distribució Territorial Convenis	Convenis	Treballadors	Variació Salarial (%)	Jornada mitjana (h/any)
Autonòmics	20	390.307	1,89	1.766,65
Barcelona	16	197.425	2,31	1.754,79
Girona	4	52.230	2,16	1.765,16
Lleida	4	2.700	1,81	1.788,67
Tarragona	11	31.771	1,78	1.758,62
TOTAL CATALUNYA	55	674.433	2,03	1.762,77

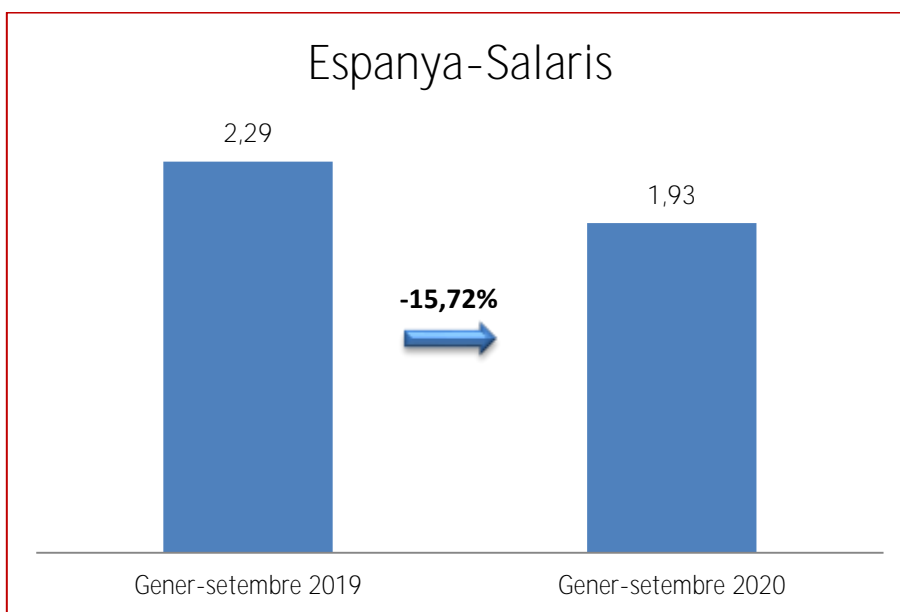
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Trabajo y Economía Social

A nivell estatal, fins a 30 de setembre de 2020 s'han registrat un total de 2.770 Convenis, afectant a 7.055.316 treballadors i 868.437 empreses.

Interanualment, si comparem els Convenis registrats fins al setembre de 2019 amb el 2020, observem que fins al mes de setembre de 2020 s'han registrat 370 Convenis menys (-11,78%), a nivell salarial s'ha passat del 2,29% pactat en 2019 a 1,93% pactat en 2020, que suposa una variació d'un -15,72%, i en relació a la jornada fins al setembre de 2019 va ser de 1.750,81 i en 2020 es situa en 1.754,81, el que suposa una variació del 0,23%.

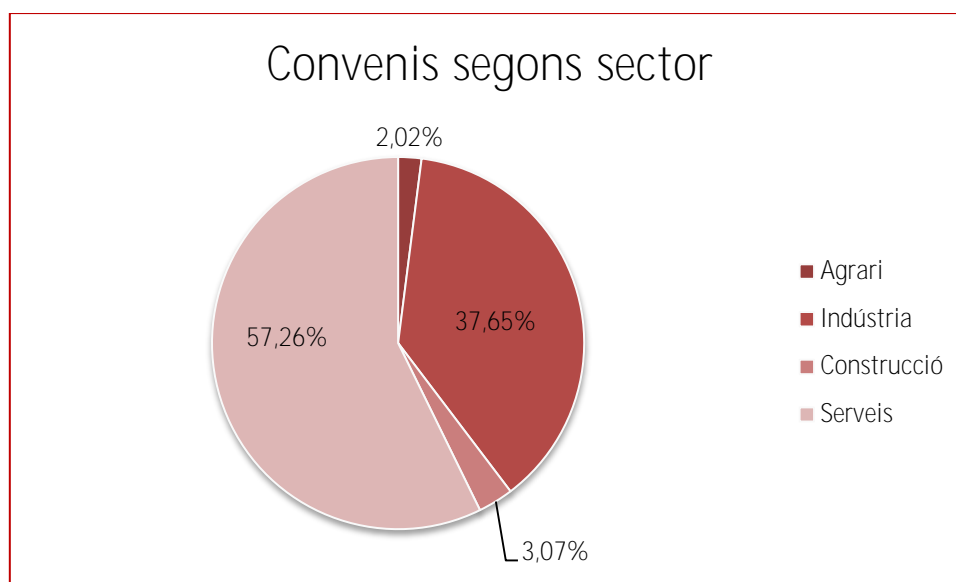

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Trabajo y Economía Social

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Trabajo, Migraciones y Seguridad Social

Per sector d'activitat a nivell estatal², del total de Convenis registrats, 56 corresponen al sector agrari (afectant a 49.859 empreses i 378.859 treballadors), 1.043 del sector de la indústria (afectant a 122.890 empreses i 1.866.215 treballadors), 85 de l'àmbit de la construcció (amb 87.331 empreses i 615.208 treballadors) i 1.586 convenis del sector serveis (afectant a 608.357 empreses i 4.195.728 treballadors).

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Trabajo y Economía Social

TOTAL CONVENIS

Distribució Sectorial	Convenis	Empreses	Treballadors	Variació Salarial (%)
Agrari	56	49.859	378.165	1,58
Indústria	1.043	122.890	1.866.215	2,01
Construcció	85	87.331	615.208	2,21
Serveis	1.586	608.357	4.195.728	1,89
TOTAL ESPANYA	2.770	868.437	7.055.316	1,93

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Trabajo y Economía Social

² A nivell autonòmic no es disposen d'aquestes dades.

2.3.2 Inaplicacions de Convenis Col·lectius³

De gener a setembre de 2020 s'han dipositat 434 inaplicacions de conveni (un 50,23% menys respecte el mateix període de l'any 2019), les quals han estat presentades per 383 empreses (un 44,73% menys respecte el mateix període de l'any anterior), i han afectat a un total de 14.345 treballadors (un 13,73% menys respecte el mateix període de 2019). Per sector d'activitat, el 63,82% de les inaplicacions presentades han sigut en el sector serveis.

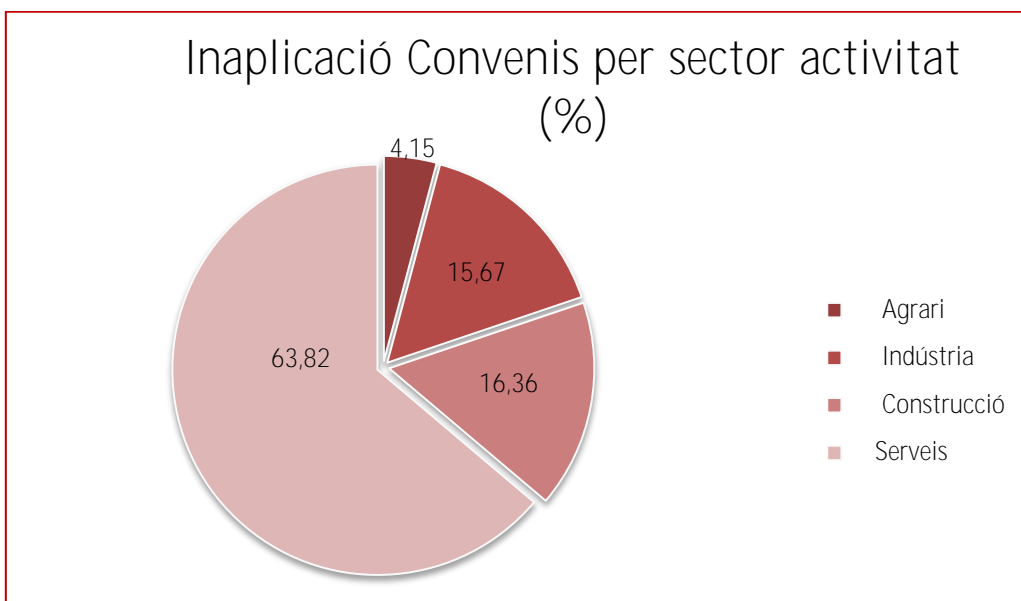
En xifres acumulades des de març de 2012 fins al setembre de 2020, s'han dipositat davant les diferents autoritats laborals un total de 11.637 inaplicacions de Conveni, amb una afectació a 411.516 treballadors.

De les 434 inaplicacions presentades, 18 han sigut del sector agrari (4,15%) –afectant a 17 empreses i 1.901 treballadors–, 68 del sector de la indústria (15,67%) –afectant a 66 empreses i 3.543 treballadors–, 71 a la construcció (16,36%)– afectant a 64 empreses i 1.344 treballadors– i 277 al sector serveis (63,82%)–236 empreses i 7.557 treballadors–.

Sector activitat	I.Convenis	% total	Empreses	% total	Treballadors	%total
Agrari	18	4,15	17	4,44	1.901	13,25
Indústria	68	15,67	66	17,23	3.543	24,70
Construcció	71	16,36	64	16,71	1.344	9,37
Serveis	277	63,82	236	61,62	7.557	52,68
TOTAL	434	100	383	100	14.345	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Trabajo y Economía Social

³ En matèria d'inaplicació de convenis no es disposen de dades autonòmiques. En aquest informe es faciliten les dades generals a nivell estatal, les quals fan referència als acords d'inaplicació de convenis entre empreses i treballadors, així com, les que deriven de decisions arbitrals

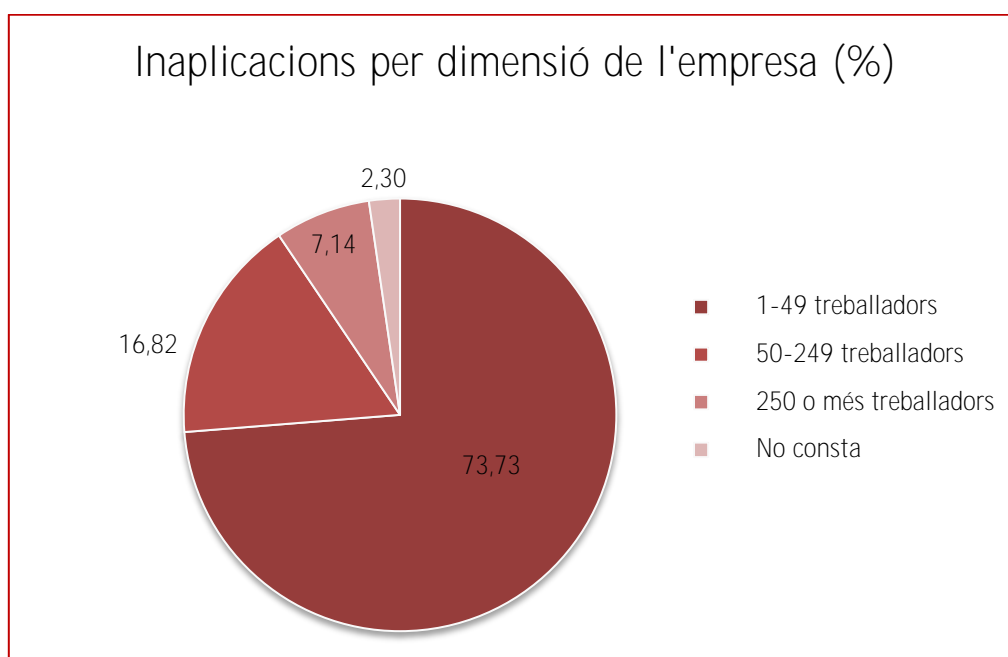

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Trabajo y Economía Social

Pel que fa a la dimensió de l'empresa, el 73,73% de les inaplicacions són en empreses d'entre 1 i 49 treballadors, i el 16,82% per empreses de 50 a 249 i el 7,14% de les inaplicacions són en empreses de 250 treballadors o més. Així mateix, la majoria d'empreses que presenten inaplicacions, el 79,90%, les seves plantilles són d'entre 1 i 49 treballadors.

Dimensió empresa	I.Convenis	% total	Empreses	% total	Treballadors	%total
1 a 49 treballadors	320	73,73	306	79,90	4.973	34,67
50 a 249 treballadors	73	16,82	56	14,62	4.854	33,84
250 o més treballadors	31	7,14	11	2,87	4.399	30,67
No consta	10	2,30	10	2,61	119	0,83
TOTAL	434	100	383	100	14.345	100,00

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Trabajo y Economía Social

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Trabajo y Economía Social

Pel que fa a les condicions de treball inaplicades, el 52,5% d'inaplicacions són de quantia salarial exclusivament, encara que en la resta, s'inaplica conjuntament amb d'altres condicions.

Condicions de treball inaplicades	I. Convenis	% total	Treballadors
Quantia salarial	228	52,5	3.780
Quantia salarial i sistema de remuneració	54	12,4	1.699
Sistema de remuneració	35	8,1	3.517
Quantia salarial, sistema de remuneració i millores voluntàries de l' acció protectora de la Seguretat Social	16	3,7	473
Quantia salarial i jornada de treball	14	3,2	1.563
Quantia salarial, sistema de remuneració i jornada de treball	13	3,0	557
Quantia salarial, jornada de treball i horari i distribució del temps de treball	8	1,8	117
Resta de casos	66	15,2	2.639
TOTAL	434	100	14.345

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Trabajo y Economía Social

El 94,7% de les inaplicacions s'han resolt amb acord entre l'empresa i els representants legals dels treballadors durant el període de consultes.

Procediment d'inaplicació	I.Convenis	% total	Treballadors
Acord en període de consultes	411	94,7	13.703
Acord de la comissió paritària del conveni	16	3,7	306
Acord de mediació en òrgan bipartit	3	0,7	141
Laude en òrgan bipartit	2,0	0,5	181
Decisió en un òrgan tripartit	2	0,5	14
TOTAL	434	100,0	14.345

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Trabajo y Economía Social.

El 96,5% de les inaplicacions presentades són en relació a Convenis d'àmbit superior a l'empresa, i la resta, és a dir, el 3,5% de Convenis d'empresa.

Àmbit funcional del Conveni inaplicat	I.Convenis	% total	Treballadors
Conveni d'empresa	15	3,5	877
Conveni/s d'àmbit superior a l'empresa	419	96,5	13.468
TOTAL	434	100,0	14.345

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Trabajo y Economía Social.

2.4. EXPEDIENTS DE REGULACIÓ D'OCUPACIÓ

NOTA: En aquesta publicació, a més de la normativa habitual, s'ha tingut en compte el capítol II del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19. Aquí s'especifica que les pèrdues d'activitat conseqüència de la COVID-19 han de tenir la consideració de força major als efectes de la suspensió dels contractes o la reducció de la jornada i s'agilita la tramitació dels procediments de regulació d'ocupació, tant per força major com per causes econòmiques, tècniques, organitzatives o de producció. Tanmateix, des del mes de març, s'ha introduït una nova classificació en relació als expedients de regulació d'ocupació. En aquest sentit, al marge de la divisió habitual d'expedients de suspensió de contracte, reducció de jornada i extinció, s'han introduït també les següents: expedients de suspensió i extinció, suspensió i reducció, reducció i extinció i suspensió, reducció i extinció (aquesta subdivisió no es troba en relació als

treballadors afectats). Aquesta classificació reflecteix el fet que algunes empreses indiquen en el formulari disponible a Canal Empresa més d'una mesura (suspensió/reducció/extinció) simultàniament. Així doncs, en el mateix expedient, per exemple, es sol·licita aplicar reducció de jornada a una part del personal i suspensió temporal a una altra part.

Segons les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu, fins al mes de setembre de 2020, s'han comunicat o resolt 102.654 expedients (102.378 expedients més respecte el mateix període de l'any 2019) que han afectat a un total de 849.405 treballadors (843.148 més respecte el mateix període de l'any 2019).

Del total d'aquests 102.654 expedients 143 van ser d'extinció (0,14%) -afectant a 4.684 treballadors-, 89.009 de suspensió del contracte de treball (86,71%)- afectant a 728.484 treballadors- i 5.882 de reducció de jornada (6,19%)- afectant a 116.237 treballadors-, 8 de suspensió i extinció⁴ (0,01%), 7.604 de suspensió i reducció⁵ (7%), 4 de reducció i extinció⁶ (0,004%) i 4 de suspensió, reducció i extinció⁷ (0,004%).

Del quadre següent es pot observar que el gran gruix d'expedients es van presentar entre març i maig, arribant al seu màxim en el mes d'abril (84.207 expedients presentats), per després anant estabilitzant-se, fins arribar al mes de setembre on es van presentar 259 expedients. Tot i així, es pot observar que l'any 2019 es van presentar 22 expedients i al setembre de 2020 s'han presentat 259 expedients, el que suposa un increment de 237 expedients més (1077,27%).

Expedients	2019	2020
Gener	39	31
Febrer	25	25
Març	41	5.834
Abril	30	84.207
Maig	38	8.141
Juny	23	2.667
Juliol	44	1.089
Agost	14	401
Setembre	22	259
Octubre	48	-
Novembre	44	-
Desembre	35	-
TOTAL	403	102.654

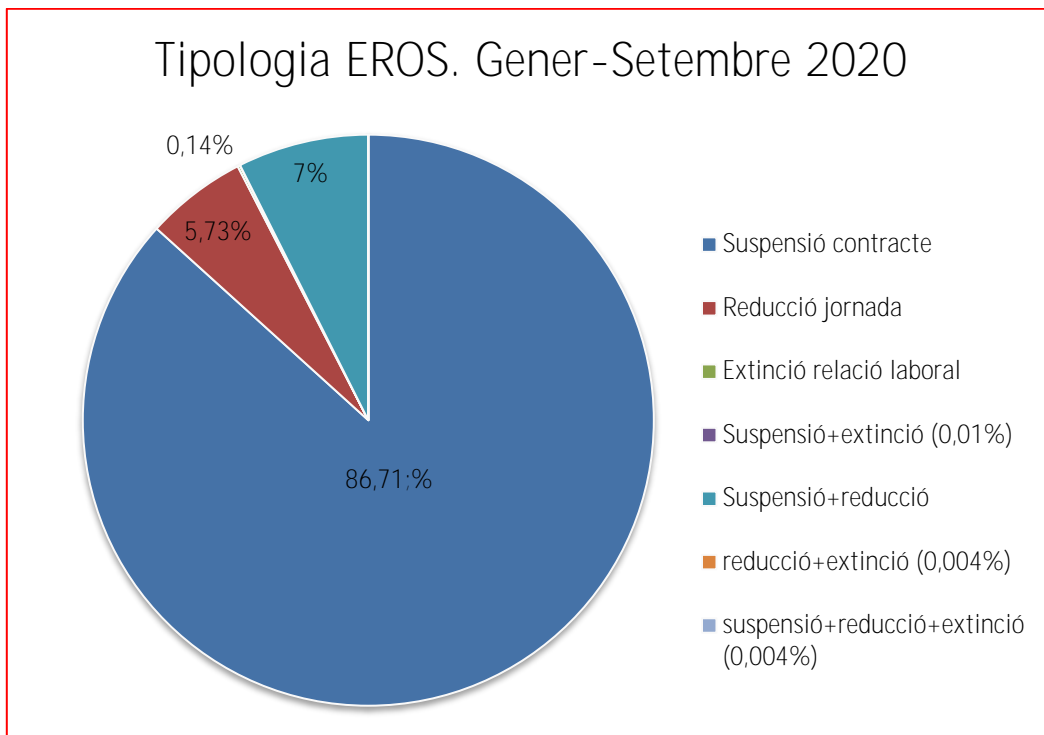
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

⁴ No es disposa de la dada relativa als treballadors.

⁵ No es disposa de la dada relativa als treballadors.

⁶ No es disposa de la dada relativa als treballadors.

⁷ No es disposa de la dada relativa als treballadors.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

És indubtable l'impacte que la pandèmia sanitària com a conseqüència de la Covid-19 ha tingut en matèria d'expedients de regulació d'ocupació. D'aquesta manera si comparem els primers nou mesos de l'any 2019 i del 2020, podem observar que hi hagut un increment exponencial, tant del nombre total d'expedients com dels treballadors afectats, per tant, ens trobem amb uns increments interanuals incomparables amb altres períodes, ni tampoc en els períodes més durs de la darrera crisi econòmica. Així doncs, el total d'expedients de regulació d'ocupació s'ha incrementat en 102.378 expedients més respecte el mateix període de l'any 2019 (37.093,48% que han afectat a un total de 849.405 treballadors (843.148 més respecte el mateix període de l'any 2019, el que suposa un increment dels 13.475,28%).

Com a conseqüència dels diferents Reials Decrets Lleis aprovats en aquest període, un dels objectius dels quals era la protecció i manteniment de l'ocupació, es pot observar que els expedients que han experimentat un creixement exponencial han sigut en major grau els de suspensió de contracte (hem passat de 137 expedients presentats de gener a setembre de 2019 a 89.009⁸ en el mateix període de 2020) i els de reducció de jornada (30 expedients presentats de gener a setembre de 2019 a 5.882⁹ en el mateix període de 2020). En canvi, pel que fa als expedients d'extinció s'ha passat de 109 expedients presentats de gener a setembre de 2019 a 143 en el mateix període de 2020 (el que suposa un increment del 31,19%). La mateixa tendència la trobem pel que fa al nombre de treballadors

⁸ No s'inclouen els que s'han presentat conjuntament amb un expedient de reducció o extinció.

⁹ No s'inclouen els que s'han presentat conjuntament amb un expedient de reducció o extinció.

afectats. En el període comparat els treballadors afectats per expedients de regulació d'ocupació s'ha incrementat, tal i com s'ha exposat anteriorment. En aquest sentit, i tenint en compte el tipus d'expedient¹⁰, els treballadors afectats per expedients de suspensió i reducció han incrementat, respectivament, en 725.875 i 115.951 treballadors. Els d'extinció han augmentat en un 39,32% respecte el mateix període de l'any anterior (de 3.362 treballadors de gener a setembre de 2019 a 4.684 en 2020). S'haurà d'estar atents de l'evolució dels tres tipus d'expedients, però principalment en l'evolució que puguin experimentar els d'extinció.

Expedients i treballadors afectats. Gener-setembre 2020

	Núm. Expedients		Núm. treballadors	
	2020	2019	2020	2019
ERO EXTINCIÓ	143	109	4.684	3.362
ERO SUSPENSÍO	89.009	137	728.484	2.609
ERO REDUCCIÓ	5.882	30	116.237	268
ERO SUSPENSÍO I EXTINCIÓ ¹¹	8	-	-	-
ERO SUSPENSÍO I REDUCCIÓ ¹²	7.604	-	-	-
ERO REDUCCIÓ I EXTINCIÓ ¹³	4	-	-	-
ERO SUSPENSÍO, REDUCCIÓ I EXTINCIÓ ¹⁴	4	-	-	-
ERO TOTAL	254	185	5.897	4.132

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Així mateix, tal i com s'observa en el següent gràfic, els expedients que suposen l'adopció de mesures de flexibilitat interna (suspensió de contracte de treball i reducció de la jornada de treballador) han anat guanyant major pes, amb caràcter general en els darrers anys, vers els que suposen l'extinció de la relació de treball. Qüestió que s'ha accentuat en la present crisi sanitària. Per tant, del total d'expedients que es van presentar¹⁵ en l'any 2003 els expedients d'extinció suposaven el 68,74%, l'any

¹⁰ No es disposen de manera desglossada en relació a aquelles empreses que han presentat expedients de diferents tipologies en un mateix expedient.

¹¹ No es disposen les dades dels treballadors en aquells supòsits d'empreses que han presentat expedients de diferents tipologies en un mateix expedient.

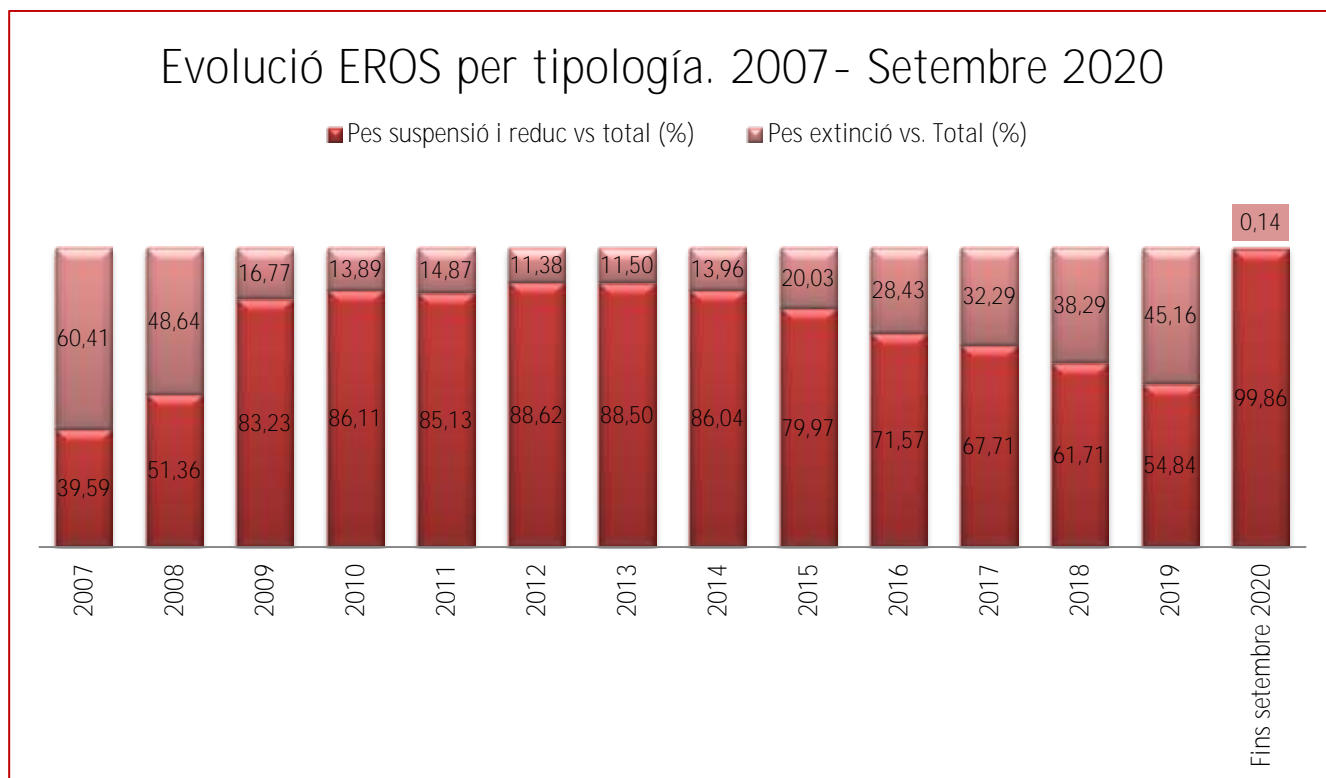
¹² No es disposen les dades dels treballadors en aquells supòsits d'empreses que han presentat expedients de diferents tipologies en un mateix expedient.

¹³ No es disposen les dades dels treballadors en aquells supòsits d'empreses que han presentat expedients de diferents tipologies en un mateix expedient.

¹⁴ No es disposen les dades dels treballadors en aquells supòsits d'empreses que han presentat expedients de diferents tipologies en un mateix expedient.

¹⁵ En relació als expedients presentats abans de l'entrada en vigor de la Reforma Laboral, únicament s'han tingut en compte els autoritzats per l'Administració Laboral.

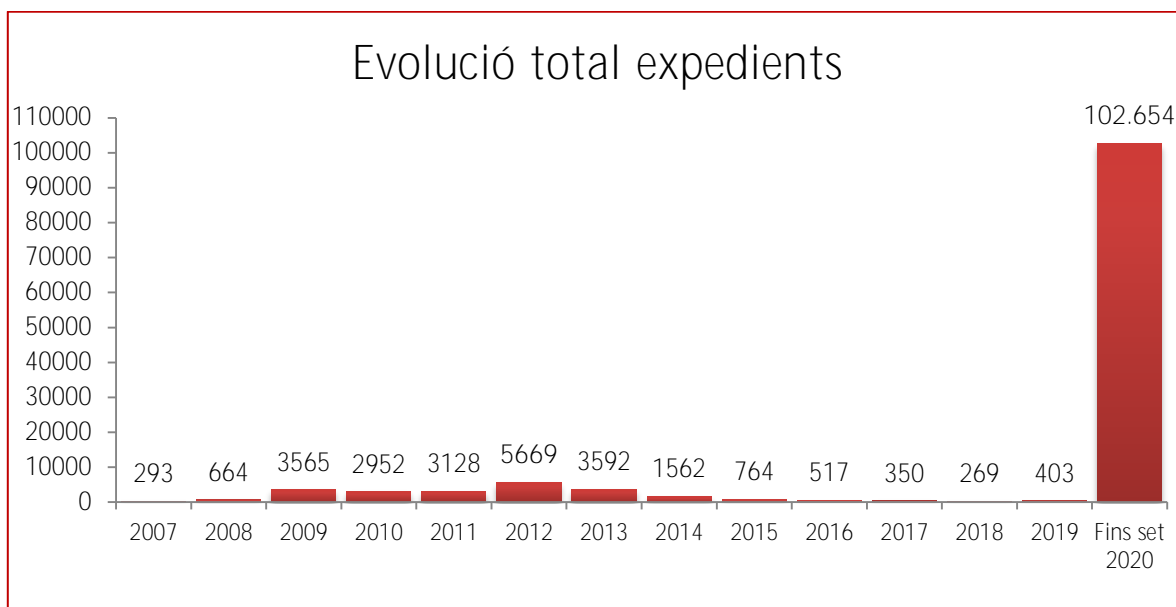
2007 comportaven el 60,41%, el 20,03% en 2015, en 2016 el 28,43%, en 2017 el 32,29% i actualment, i fins al setembre de 2020 suposen el 99,86%.¹⁶

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

En el gràfic següent observem que des de l'any 2008 els expedients de regulació d'ocupació es van anar incrementant exponencialment, fins arribar al seu punt màxim l'any 2012 amb un total de 5.669 expedients, per progressivament anant disminuint a partir de l'any 2013, trencant amb aquesta tendència la crisi sanitària actual.

¹⁶ En els càlculs no s'han tingut en compte aquells expedients de suspensió i reducció que s'han presentat conjuntament amb un d'extinció, al no ser possible la seva individualització (16 expedients del total presentats)

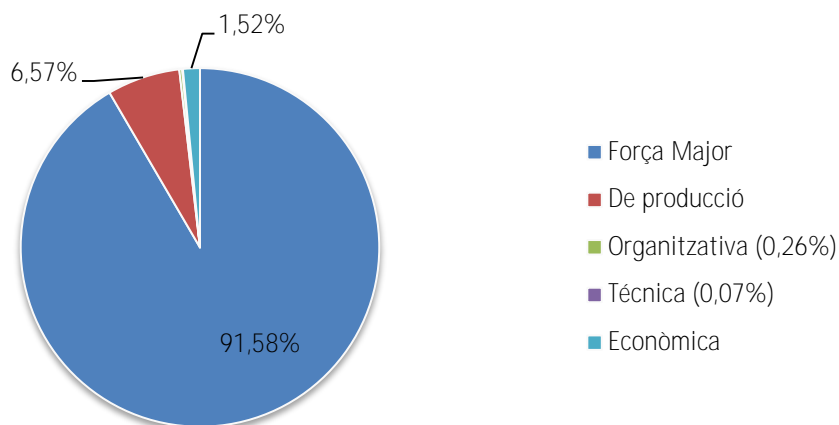

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

En atenció a la causa al·legada, expedients presentats, pel que fa a les dades acumulades fins el mes de setembre són majoritaris els expedients de força major (91,58%) – 94.010 expedients i 655.385 treballadors afectats-, de producció (6,57%) -6.748 expedients i 156.472 treballadors afectats-, per causes econòmiques¹⁷ (1,52%) -1.560 expedients i 18.970 treballadors afectats- per causes organitzatives (0,26%) -266 expedients i 18.039 treballadors afectats- i per causes tècniques (0,07%) -70 expedients i 539 treballadors afectats-. Podem observar, que la regulació establerta en el Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19 (i resta de normativa que s'ha anat dictant) ha suposat que els expedients de força major han crescut de manera exponencial, tota vegada que en tot l'any 2019 es van presentar 13 expedients (amb una afectació de 42 treballadors) i fins al setembre de 2020, i tal i com s'ha indicat anteriorment, s'han presentat 94.010 expedients.

¹⁷ Aquesta a la vegada es desglossa en: causes econòmiques per pèrdues actuals (s'han presentat 424 expedients afectant a 5.145 treballadors), causes econòmiques per previsió de pèrdues (s'han presentat 403 expedients afectant a 5.272 treballadors) ,per causes econòmiques per disminució persistent del nivell d'ingressos o vendes (s'han presentat 519 expedients i s'han afectat a 6.250 treballadors), i altres causes econòmiques (s'han presentat 214 expedients i s'han afectat a 2.303 treballadors)

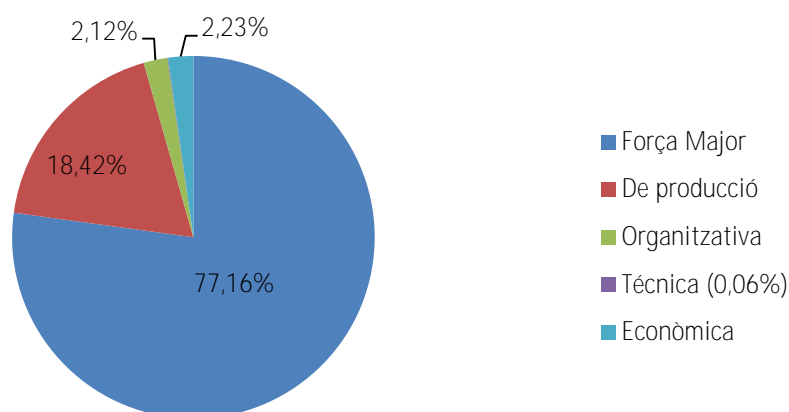
Expedients presentats per causa al·legada. Gener-setembre 2020

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

En atenció a la causa al·legada, treballadors afectats, pel que fa a les dades acumulades fins el mes de setembre són majoritaris els expedients on s'han al·legat motius de caire econòmic (66,51%) –3.922 treballadors afectats-, seguits per causes organitzatives (13,11%) –773 treballadors-, les de producció (3,92%) –231 treballadors-, per causes tècniques i/o tecnològiques (2,36%)– 139 treballadors-, i per últim les de força major (0,71%)– 42 treballadors afectats-.

Treballadors afectats segons causa al·legada. Gener-setembre 2020

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

EXPEDIENTS PRESENTATS PER CAUSA AL·LEGADA I TIPUS D'EXPEDIENT. GENER- SETEMBRE 2020

	Total	Suspensió contracte	Reducció jornada	Extinció	Suspensió i extinció	Suspensió i reducció	Reducció i extinció	Suspensió, reducció i extinció
Força Major	94.010	84.493	3.732	2	3	5.779	0	1
De producció	6.748	3.483	1.707	26	4	1.525	1	2
Organitzativa	266	147	70	4	0	45	0	0
Tècnica	70	63	2	4	0	1	0	0
Econòmica: Pèrdues actuals	424	238	69	69	1	44	2	1
Econòmica: Previsió de pèrdues	403	193	125	12	0	72	1	0
Econòmica: Disminució persistent del nivell d'ingressos o vendes	519	255	144	13	0	107	0	0
Econòmica: Altres	214	137	33	13	0	31	0	0
Total	102.654	89.009	5.882	143	8	7.604	4	4

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

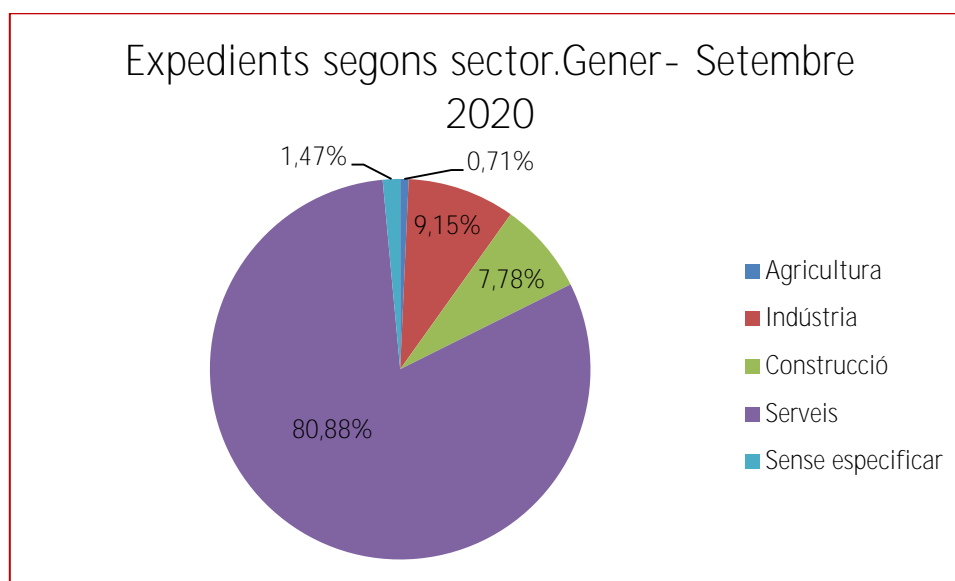
Seguint la tendència general, per causa al·legada, també predomina els expedients de suspensió de contracte respecte la resta de tipus d'expedient. D'aquesta manera, es pot observar que del total de 102.654 expedients presentats, 84.493 expedients són per força major i de suspensió de contracte exclusivament (un 82,30% del total). El mateix succeeix en el cas dels treballadors afectats, tal i com es pot observar en el següent quadre.

TREBALLADORS AFECTATS PER CAUSA AL·LEGADA I TIPUS D'EXPEDIENT. GENER- SETEMBRE
2020

	Total	Suspensió contracte	Reducció jornada	Extinció
Força Major	655.385	594.466	60.743	176
De producció	156.472	107.802	46.542	2.128
Organitzativa	18.039	15.673	2.311	55
Tècnica	539	345	9	185
Econòmica: Pèrdues actuals	5.145	2.575	1.156	1.414
Econòmica: Previsió de pèrdues	5.272	2.748	2.201	323
Econòmica: Disminució persistent del nivell d'ingressos o vendes	6.250	3.407	2.615	228
Econòmica: Altres	2.303	1.468	660	175
Total	849.405	728.484	116.237	4.684

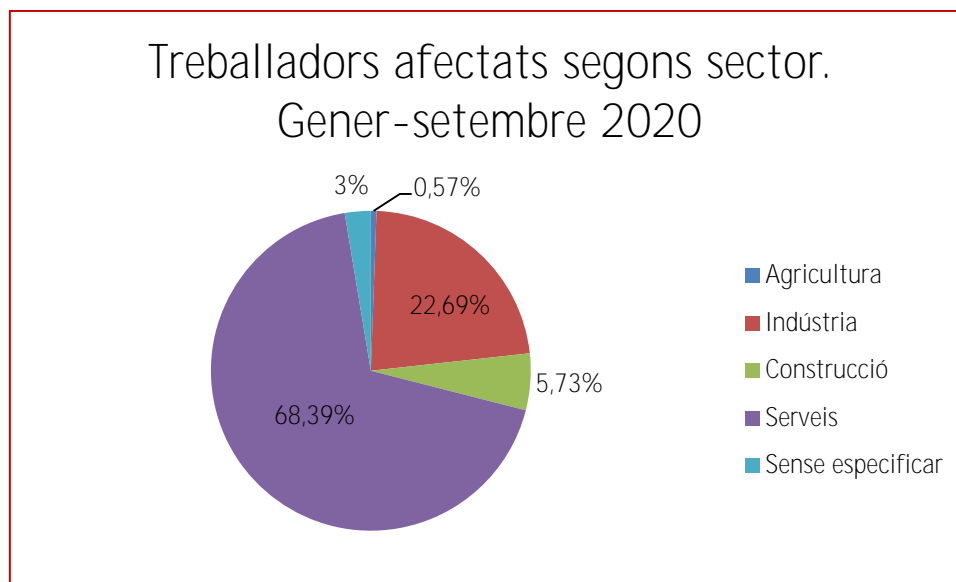
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Si tenim en compte les dades corresponents fins a setembre de 2020 i els sectors, del total d'expedients presentats, el sector on es van presentar més expedients ha sigut en serveis amb 83.027 expedients (80,88% sobre el total) amb 580.937 treballadors afectats (68,39% sobre el total), seguit de la indústria amb 9.394 expedients (9,15% sobre el total) amb 192.707 treballadors afectats (22,69% sobre el total), la construcció amb 7.990 expedients (7,78% sobre el total) amb 48.665 treballadors afectats (5,73% sobre el total), agricultura amb 731 expedients (0,71% sobre el total) amb 4.813 treballadors afectats (0,57% sobre el total) i per últim sense especificar amb 1.512 (1,47% sobre el total) amb 22.283 treballadors afectats (3% sobre el total).

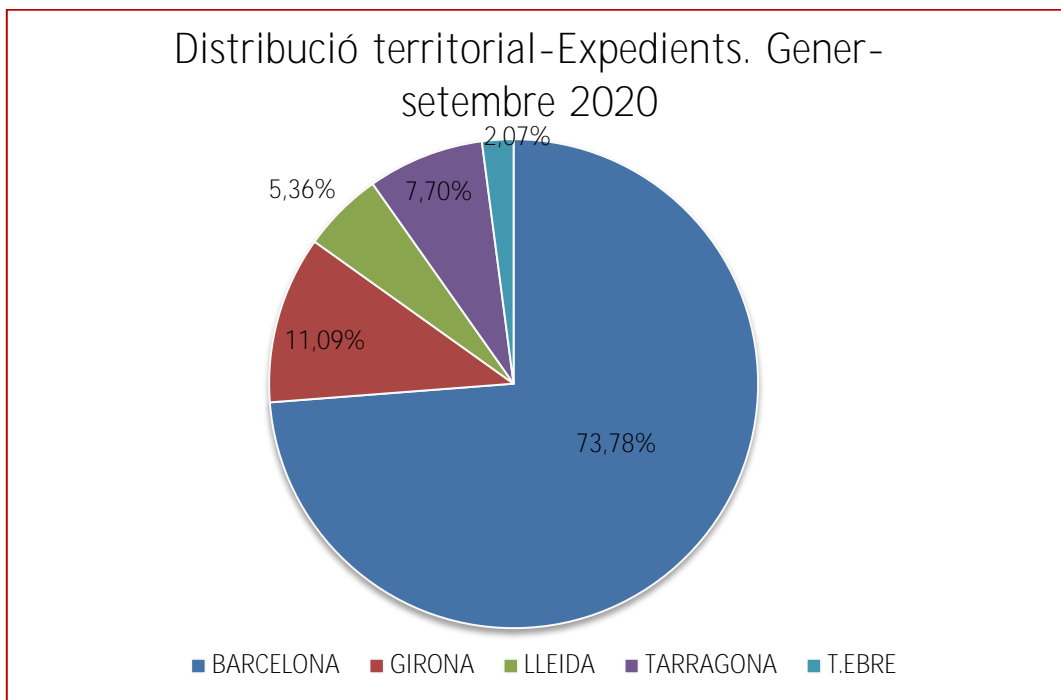
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

En el gràfic següent es pot observar la distribució del nombre de treballadors afectats en atenció al sector:

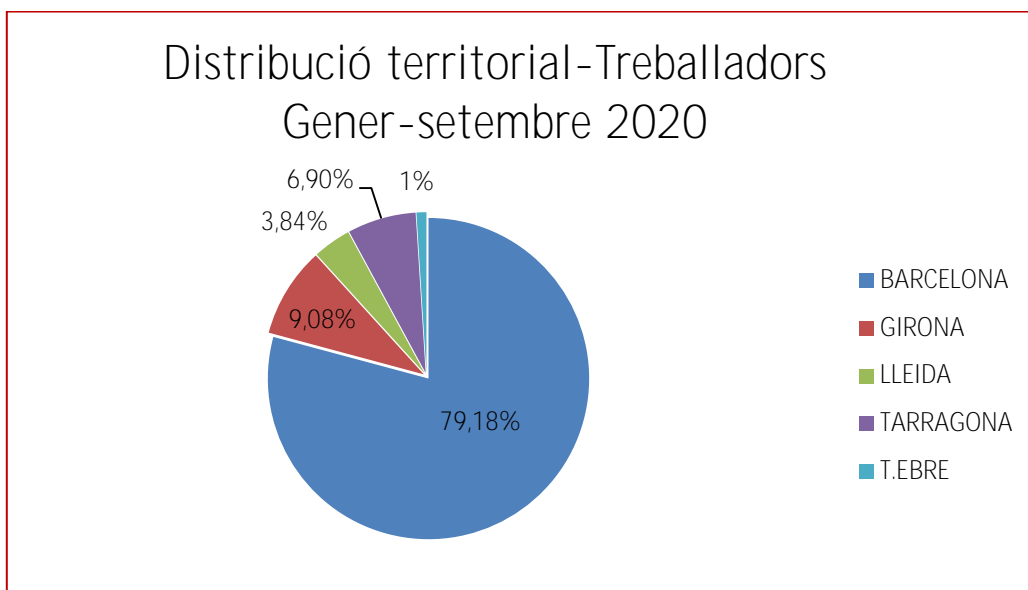

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Segons demarcació territorial, tenint en consideració les dades acumulades fins al setembre de 2020, dels 102.654 expedients presentats, 75.738 es van presentar als serveis territorials de Barcelona (73,78%), afectant a 672.536 treballadors (79,18% sobre el total), 11.380 a de Girona (11,09%) afectant a 77.159 treballadors (el 9,08%), 5.499 a Lleida (5,36%) afectant a 32.607 treballadors (3,84%), 7.907 a Tarragona (7,70%) afectant a 58.628 treballadors (6,90%) i 2.130 expedients a Terres de l'Ebre (2,07%) afectant a 8.475 treballadors (1%).

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

En el quadre següent es pot observar els expedients en atenció a la seva distribució territorial i tipus d'expedient:

EXPEDIENTS PRESENTATS PER DEMARCACIÓ TERRITORIAL I TIPUS D'EXPEDIENT. GENER-
SETEMBRE 2020

	Total	Suspensió contracte	Reducció jornada	Extinció	Suspensió i extinció	Suspensió i reducció	Reducció i extinció	Suspensió, reducció i extinció
BARCELONA	75.738	65.023	4.692	120	7	5.888	4	4
GIRONA	11.380	10.030	556	13	0	781	0	0
LLEIDA	5.499	4.890	234	4	0	371	0	0
TARRAGONA	7.907	7.100	336	6	1	464	0	0
TERRES DE L'EBRE	2.130	1.966	64	0	0	100	0	0
Total	102.654	89.009	5.882	143	8	7.604	4	4

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

TREBALLADORS AFECTATS PER DEMARCACIÓ TERRITORIAL I TIPUS D'EXPEDIENT. GENER-
SETEMBRE 2020

	Total	Suspensió contracte	Reducció jornada	Extinció
BARCELONA	672.536	571.751	96.545	4.240
GIRONA	77.159	66.788	10.120	251
LLEIDA	32.607	28.995	3.528	84
TARRAGONA	58.628	53.105	5.414	109
TERRES DE L'EBRE	8.475	7.845	630	0
Total	849.405	728.484	116.237	4.684

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

Per últim, de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu es posa de manifest que el 91,58% (94.010) dels expedients presentats a les diferents demarcacions territorials eren per força major (afectant a 655.385 treballadors – 77,17% sobre el total-), i la resta, és a dir, el 8,42% restant dels expedients (8.644) s'han al·legat altres causes ¹⁸ (afectant a 194.020 treballadors – 22,84% sobre el total).

¹⁸ Procediments administratius d'extinció de contractes de treball (acomiadament col·lectiu), de suspensió temporal de contractes de treball, o de reducció temporal de jornada basats en causes econòmiques, tècniques, organitzatives, productives (arts. 47 i 51 del Reial decret legislatiu 2/2015, de 23 d'octubre, pel que s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors).

2.4.1 Expedients presentats per empreses afectades per la Resolució SLT/2546/2020, de 15 d'octubre, per la qual s'adopten noves mesures en matèria de salut pública per a la contenció del brot epidèmic de la pandèmia de COVID-19 al territori de Catalunya.

El Departament de Treball, Afers Socials i Famílies informa que entre el dia 16 i el 22 d'octubre s'han registrat a Catalunya 4.871 expedients de regulació temporal d'ocupació (ERTO) que afecten un total de 41.054 persones treballadores.

Aquests expedients els han presentat empreses afectades per la Resolució SLT/2546/2020, de 15 d'octubre, per la qual s'adopten noves mesures en matèria de salut pública per a la contenció del brot epidèmic de la pandèmia de COVID-19 al territori de Catalunya.

TIPUS D'EXPEDIENT I TREBALLADORS AFECTATS

	Núm. Expedients	Núm. treballadors
FORÇA MAJOR TRADICIONAL I LIMITACIÓ	1.562	16.925
FORÇA MAJOR IMPEDIMENT	3.231	22.72
ALTRES CAUSES	78	1.401
TOTAL	4.871	41.054

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

TIPUS D'EXPEDIENT I TREBALLADORS AFECTATS PER DEMARCACIÓ

	Núm. Expedients	Núm. treballadors
BARCELONA	3.835	30.898
GIRONA	628	3.603
LLEIDA	266	1.038
TARRAGONA	562	5.360
TERRES DE L'EBRE	30	155
TOTAL	4.871	41.054

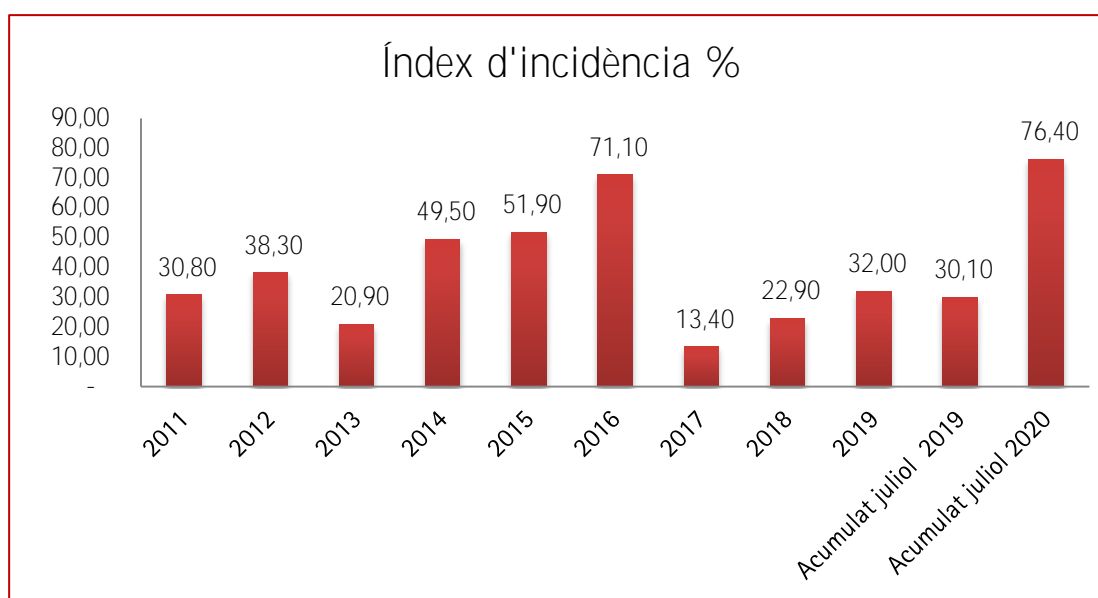
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

2.5. CONFLICTIVITAT LABORAL

Segons les darreres dades publicades per l'Observatori del Treball i Model Productiu, a Catalunya s'han produït 49 vagues durant el període gener-juliol 2020, amb un total de 29.049 treballadors participants i 206.004 jornades laborals perdudes, disminuint el nombre de vagues registrades (-47%: 43 vagues menys que durant el mateix període de 2019), disminueix també el nombre de treballadors participants (-37%; 17.407 menys). No obstant, l'índex d'incidència acumulat fins al mes d'agost passa del 30,1% del 2019 al **76,4%** al 2020, per l'augment de jornades perdudes (+62%) i d'hores perdudes per treballador (+159%).

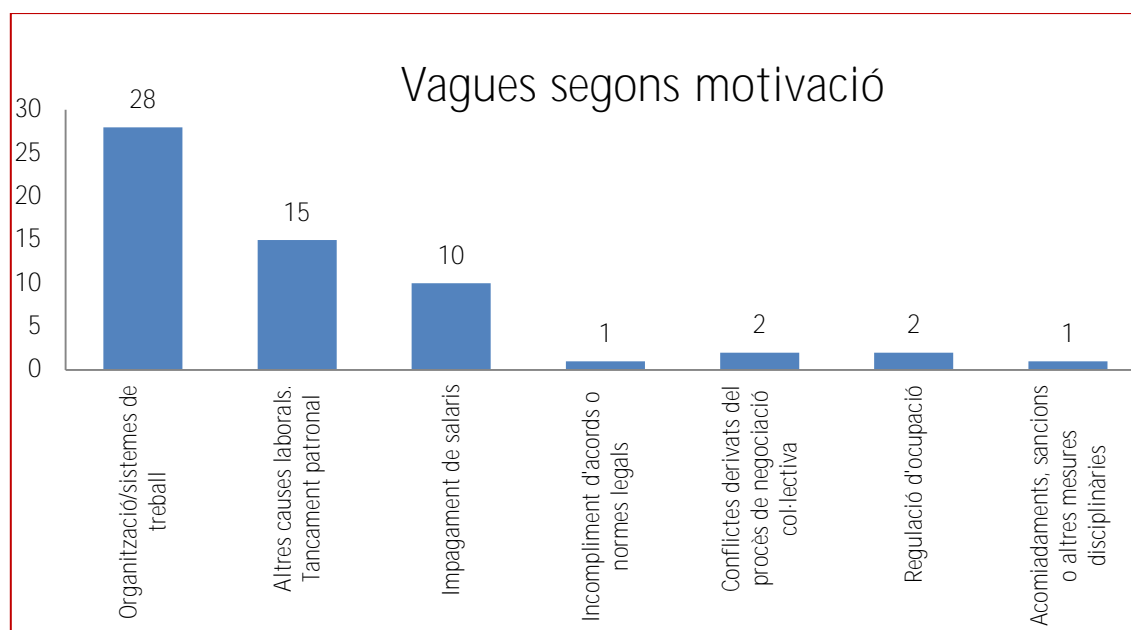
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Fins al mes de juliol de 2020, la major part de les vagues es van produir en el sector serveis (58,57% de total), i a la indústria (41,43% del total).

Quant a la motivació de la vaga, els principals motius de les vagues són organització/sistemes de treball (28 vagues), altres causes laborals (15 vagues) i impagament de salaris (10).

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Segons l'àmbit territorial, durant els 7 primers mesos de l'any 2020, a la província de Barcelona van produir-se 46 vagues, a Girona 3 vagues, a Lleida 3 vagues i a Tarragona 3 vagues.

Respecte el mateix període de 2019, a Barcelona s'han produït una variació del -44%, del -79% a Girona, del -75% a Lleida i del -83% a Tarragona.

Segons l'últim informe de conflictivitat de la CEOE, als nou primers mesos de l'any es van produir 322 vagues, amb 234.940 treballadors implicats i 4.682.136 hores de treball perdudes.

Respecte al mateix període de l'any 2019, es redueixen un 73,34% els treballadors que participen, un 72,68% les hores de treball perdudes i un 15,71% el nombre de vagues. Cal tenir en compte en aquesta comparativa la incidència que la crisi sanitària ha tingut en la paralització de l'activitat econòmica i en las relacions laborals i el desenvolupament de la negociació col·lectiva.

2.6. RESOLUCIÓ EXTRAJUDICIAL DE CONFLICTES

2.6.1. Tribunal Laboral de Catalunya

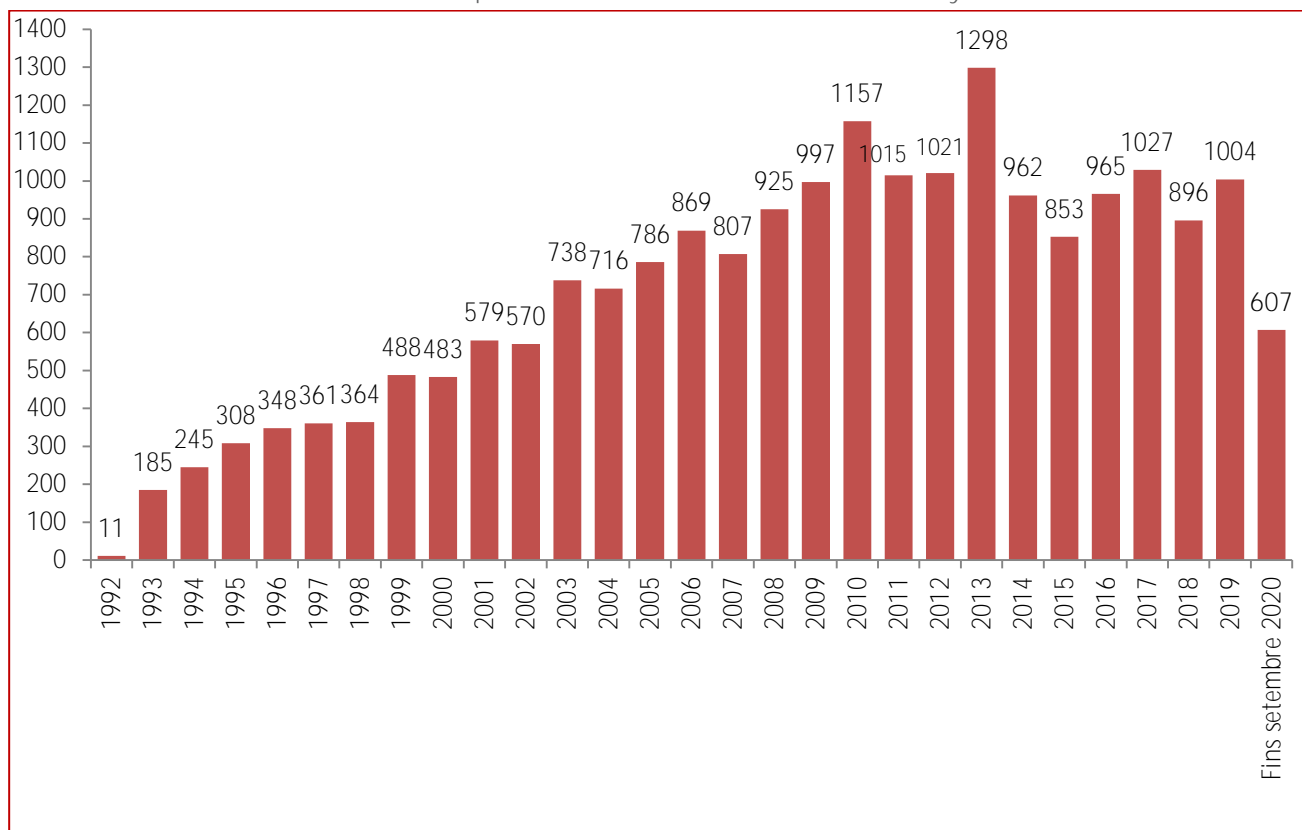
NOTA: Amb motiu del coronavirus SARS-CoV-2 a Catalunya es van suspendre l'activitat del Tribunal Laboral de Catalunya dins del període comprès entre dilluns 16 de març fins l'11 de maig (El Patronat de la Fundació Privada Tribunal Laboral de Catalunya acorda per unanimitat reprendre la seva activitat en aquesta data). Respecte a la realització dels procediments del Tribunal Laboral de Catalunya, els membres del Patronat, per unanimitat, van acordar el procediment a seguir en el cas dels procediments suspesos (conciliacions i mediacions) per l'aplicació de l'Estat d'Alarma i en els nous procediments seria preferentment la celebració del corresponent procediment de conciliació, mediació i, en el seu cas arbitratge, mitjançant videoconferència.

Segons les dades del Tribunal Laboral de Catalunya, fins al mes de setembre de l'any 2020 s'han presentat un total de 607 expedients, dels qual 4 han sigut arbitratge, 465 han sigut conciliacions i 138 mediacions. Interanualment, el total d'expedients s'ha reduït en un 17,53%.

CATALUNYA Gener – setembre 2020	NÚMERO		EMPRESSES AFECTADES	TREBALLADORS AFECTATS
EXPEDIENTS PRESENTATS	607		651	130.134
ARBITRATGES	4	0,66%	4	346
CONCILIACIONS/MEDIACIONS	603	99,34%	647	129.788
TRAMITACIONS EFECTIVES	537	89,05%	577	113.944
Amb avinença	286	53,26%	297	50.631
Avinença Parcial	9	1,68%	9	366
Sense avinença	242	45,07%	271	62.947
TRAMITACIONS NO EFECTIVES	66	10,95%	70	15.844
Intentat sense efecte	42	63,64%	43	9.750
Desistits	15	22,73%	18	2.202
Arxiu	9	13,64%	9	3.892

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Tribunal Laboral de Catalunya

Evolució Expedients Tribunal Laboral de Catalunya

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Tribunal Laboral de Catalunya

Interanualment, el total d'expedients s'ha reduït en un 17,53%, registrant-se un decreixement increment en tots els tipus de procediment. En aquest sentit, els **arbitratges** s'han reduït en un 33,33%, les conciliacions en un 1,69% i les mediacions en un 46,30%.

CATALUNYA 01/01 a 30/09	TOTAL	ARBITRATGES	CONCILIACIONS	MEDIACIONS
2020	607	4	465	138
2019	736	6	473	257
DIFERÈNCIA	-129	-2	-8	-119
%	-17,53%	-33,33%	-1,69%	-46,30%

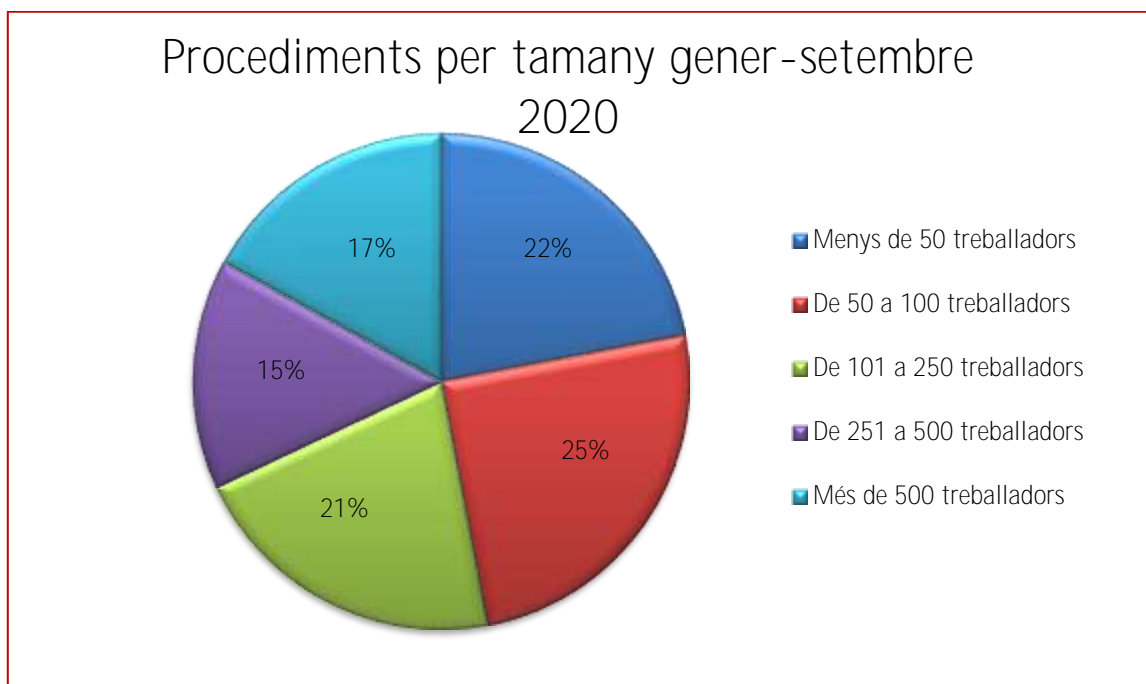
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Tribunal Laboral de Catalunya

En atenció a la causa al·legada, destacar que el 21% ha sigut per qüestions salarials, seguides per conflictes per jornada/calendari/vacances amb un 17% i l'incompliment de Conveni Col·lectiu/pacte d'empresa amb un 11%.

TIPUS PROCEDIMENT PER TEMES GENER- SETEMBRE 2020	%
Salari	21
Jornada/calendari/vacances	17
Incompliment Conv. Col/pacte empresa	11
Negociació col·lectiva-pacte empresa	8
Acomiadaments objectius	7
Seguretat i Salut laboral	5
Modificació substancial de les condicions de treball	5
Interpretació /aplicació Conv. Col/pacte de empresa	3
Dret d'informació	3
Categoria professional	2
Vaga	2
Drets sindicals	2
Subrogació	1
Drets socials	1
Organització del treball:mètodes i temps	1
Contractació	1
Altres causes laborals	10

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Tribunal Laboral de Catalunya

Pel que fa a la dimensió de l'empresa, el 22% es correspon a empreses de menys de 50 treballadors, el 25% a empreses de 50 a 100 treballadors, el 21% a empreses de 101 a 250 treballadors, el 15% empreses de 251 a 500 treballadors i, per últim, el 17% empreses de més de 500 treballadors.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Tribunal Laboral de Catalunya

Per raó del sector productiu, el 65,57% dels expedients s'han donat en el sector terciari (398 expedients), el 33,61% en el secundari (204 expedients) i el 1,26% en el primari (5 expedients).

A nivell de vagues, de gener a setembre, s'han **desconvoat un total de 10 vagues** (2 de caràcter indefinit), amb un total de 56.790 hores desconvoades i amb un valor anual d'**hores desconvoades** de 955.207,80 euros¹⁹.

Segons l'àmbit territorial, durant el període gener-setembre, a Barcelona s'han presentat un total de 512 expedients, dels quals 4 han sigut arbitratges, 387 han sigut conciliacions i 121 mediacions.

Interanualment, **el total d'expedients s'ha reduït en un 18,73%** (-118 expedients), registrant-se un decreixement en tots els tipus de procediment. En aquest sentit, **els arbitratges s'han reduït en un 20%** (-1 expedient), les conciliacions en un 6,07% (-25 expedients) i les mediacions en un 43,19% (-92 expedients).

A Girona, durant el període gener-setembre s'han presentat un total de 37 expedients, dels quals 30 han sigut conciliacions i 7 mediacions.

Interanualment, el total d'expedients s'ha incrementat en un 12,12% (4 expedients) respecte el mateix període del 2019, degut a que s'han presentat 5 conciliacions més (20%), i una mediació menys (-12,50%) i no s'ha presentat cap arbitratge.

¹⁹ No inclou les corresponents a vagues indefinides desconvoades. Cost salarial 16,82 euros/hora, per Comunitat Autònoma. INE.

A Lleida, durant el període gener-setembre, s'han presentat un total de 18 expedients, dels quals 16 han sigut conciliacions i 2 mediacions.

Interanualment, el total d'expedients s'ha reduït en un 5,26 %, atès que s'ha presentat 1 expedient menys. Concretament s'ha presentat: 1 arbitratge menys, 4 conciliacions més menys (33,33%) i 4 mediacions menys (- 66,67%).

A Tarragona, durant el període gener-setembre, s'han presentat un total de 40 expedients, dels quals 32 han sigut conciliacions i 8 mediacions.

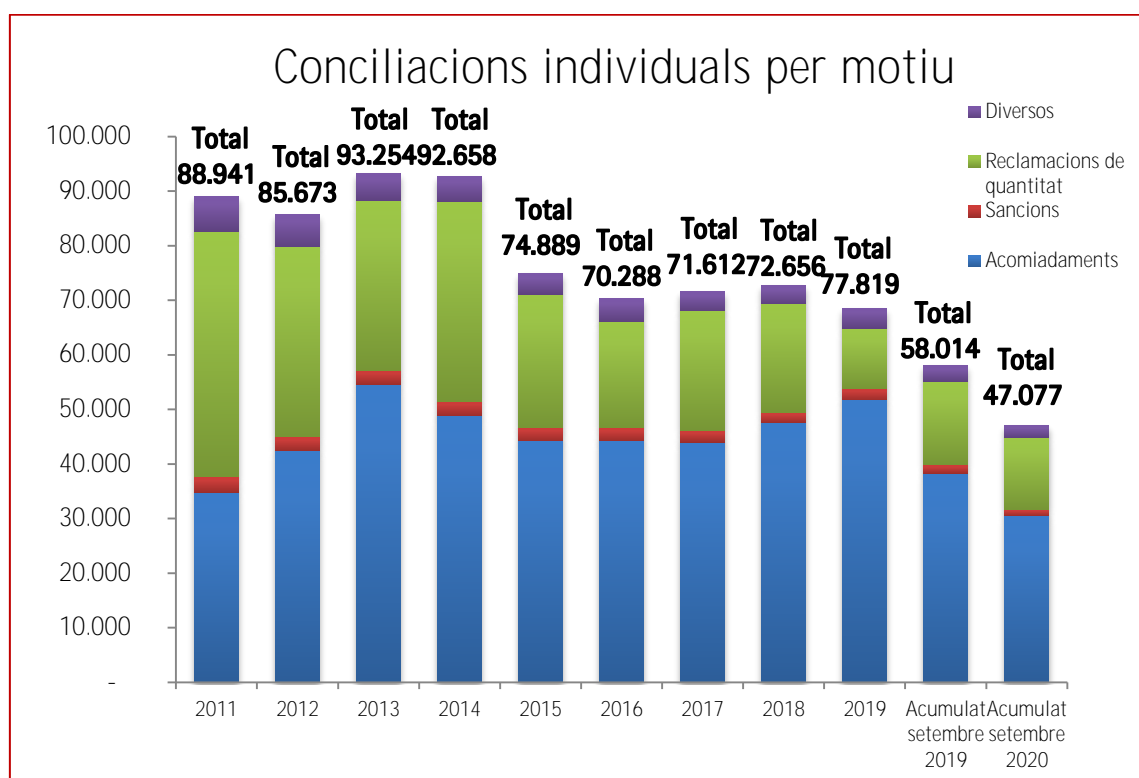
Interanualment, el total d'expedients s'ha reduït en un 25,93% (14 expedients menys), concretament hi hagut un increment de les conciliacions en un 33,33% (8 expedients més) però s'han presentat 22 mediacions menys (-73,33%).

2.6.2. Servei de Mediació, Arbitratge i Conciliació (SMAC)

Nota: Amb motiu del COVID-19, a Catalunya es van suspendre tots els actes de conciliació administrativa prèvia a la jurisdicció social amb citació dins del període comprès entre el dilluns dia 16 de març i fins l'aixecament de l'Estat d'Alarma. Per això no hi ha dades d'abril i la única acta telemàtica feta al maig de 2020 segons un procediment excepcional s'ha comptabilitzat amb les conciliacions individuals del mes de juny.

a) Conciliacions individuals

Fins al mes de setembre, s'han produït 47.077 conciliacions individuals a Catalunya, un -18,9% menys respecte el mateix període de 2019, que hi van haver 58.014 conciliacions individuals.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Segons la forma d'acabament, del total de 47.077 conciliacions, 18.087 han estat amb avinença, per contra, 13.812 han estat sense avinença. A més, 11.725 conciliacions han acabat intentades sense efecte, 1.784 s'han considerat no presentades i 1.669 desistides i altres.

A continuació, es mostra un quadre comparatiu entre 2020 i 2019, del nombre total de conciliacions i la forma d'acabament:

	Amb avinença	Sense avinença	Intentades sense efectes	Considerades no presentades	Desistides i altres	Total
Acumulat setembre 2020	18.087	13.812	11.725	1.784	1.669	47.077
Acumulat setembre 2019	24.395	17.459	13.270	1.306	1.584	58.014
Variació Interanual	-25,9%	-20,9%	-11,6%	36,6%	5,4%	-218,9%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Per demarcació territorial, a la província de Barcelona fins al mes de setembre, van haver-hi 36.642 conciliacions individuals, el que suposa una variació del -21% respecte al 2019.

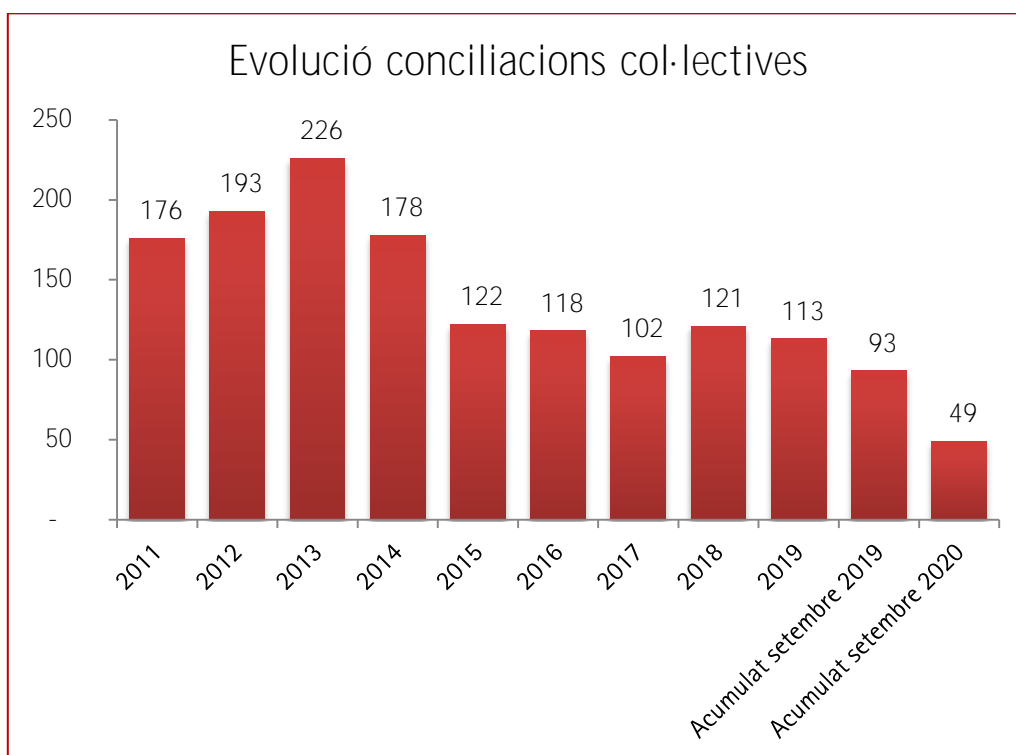
A la província de Girona, van haver-hi 3.557 conciliacions individuals, en comparació a l'any anterior, s'ha produït una variació del -9,5%.

A Lleida, van haver-hi 1.843 conciliacions individuals, disminuint així el nombre de conciliacions un -31,2%.

Per últim, a la província de Tarragona, van produir-se 5.035 conciliacions individuals, el que suposa un -0,16% menys.

a) Conciliacions col·lectives

L'Estadística de Conciliacions Laborals de l'Observatori de Treball i Model Productiu estima que fins al mes de setembre 2020, van haver-hi 49 conflictes col·lectius en el Servei de Mediació, Arbitratge i Conciliació, fet que suposa una variació del -47,3% respecte a l'any anterior (44 conflictes menys).

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Els 49 conflictes col·lectius, van afectar en total a 58 empreses i a 33.989 treballadors. Amb una variació interanual del -46,8% i del -29,2% respectivament.

Període	Conflictes col·lectius	Empreses afectades	Treballadors afectats
2011	176	196	68.867
2012	193	207	134.831
2013	226	16.038	404.127
2014	178	190	68.379
2015	122	124	114.979
2016	118	126	65.182
2017	102	129	66.503
2018	121	3.596	113.303
2019	113	130	53.659
Acumulat setembre 2019	93	109	48.000
Acumulat setembre 2020	49	58	33.989
Variació Interanual	-47,3%	-46,8%	-29,2%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

2.7 Impacte econòmic i laboral de la COVID-19 i previsions de recuperació

2.7.1 Introducció

Segons les *Previsions Macroeconòmiques- Escenari macroeconòmic de Catalunya 2020 i 2021*²⁰, elaborat del Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda, bona part dels països on s'ha propagat la COVID-19 han implementat fortes mesures de confinament amb l'objectiu de frenar l'avanç de la pandèmia i minimitzar la pèrdua de vides humanes. Aquestes mesures, que han limitat el contacte social i l'activitat econòmica, han causat una forta frenada de l'economia global durant el primer semestre del 2020. La intensitat del retrocés ha estat desigual entre països i ha estat determinada tant per la situació sanitària com per l'estructura productiva de les economies.

Per al 2020 es preveia un lleuger repunt però la COVID-19 ha alterat tots els càlculs. Les dades del primer semestre de l'any mostren caigudes d'activitat històriques per la seva severitat. L'excepcionalitat de la situació, a més, fa que totes les previsions s'hagin de prendre amb una precaució especial. En aquest context, la revisió a la baixa de les previsions de creixement ha estat generalitzada.

El Banc d'Espanya, en les seves darreres previsions macroeconòmiques ha descartat una recuperació ràpida. L'organisme planteja dos escenaris en funció de l'evolució epidemiològica fins que a mitjans del 2021 es pugui disposar d'una solució mèdica a la COVID-19. En el primer escenari, que preveu una caiguda del PIB del 10,5 % per a enguany, es considera que els brots que hi hagi fins aleshores afectaran de forma directa bàsicament els serveis on predomina la interacció social, com l'oci, l'hostaleria i específicament el turisme. Aquests brots requeriran mesures limitades i els efectes arrossegament seran continguts. El segon escenari és més pessimista i considera la possibilitat que els nous brots siguin més virulents i afectin directament altres branques productives. Aquesta afectació més generalitzada i intensa també provocarà un efecte arrossegament més elevat. En aquest segon escenari, la caiguda del PIB prevista és del 12,6 %.

Pel que fa a les previsions de l'economia catalana es presenten dos escenaris: (E1) l'aparició de rebrots que només requereixen mesures de contenció d'abast limitat, de manera que les alteracions sobre l'activitat econòmica són limitades. Aquestes alteracions es concentren sobretot en les branques relacionades amb el turisme i les activitats culturals i d'oci. En el segon escenari (E2) la intensitat dels rebrots és més elevada i les mesures de contenció més severes, un context que suposa alteracions més generalitzades de l'activitat econòmica, més enllà de les activitats vinculades amb el turisme i les activitats culturals i d'oci. En aquest escenari l'impacte és més acusat i més persistent tant per la intensitat de les restriccions com per un entorn més incert com a resultat de l'evolució de l'epidèmia, un context que condiona les decisions de despesa de les famílies i les empreses.

Partint d'aquests dos escenaris, les previsions sobre el mercat de treball apunten a una caiguda destacada de l'ocupació equivalent a temps complet el 2020, del 8,2 % en l'E1 i del 9,5 % en l'E2, que difereix de la caiguda més moderada del nombre de persones ocupades segons l'EPA (del 5,6 % en l'E1 i del 6,4 % en l'E2). Cal recordar que l'ocupació EPA segueix considerant com a ocupats aquells treballadors coberts per mecanismes temporals d'ajust en l'ocupació (principalment els expedients de regulació temporal d'ocupació, ERTO). En canvi, l'ocupació equivalent a temps complet sí que recull la

²⁰ http://economia.gencat.cat/web/contenut/70_economia_catalana/arxius/PM/PM_2020-2021.pdf

caiguda en les hores treballades dels llocs de treball coberts per un ERTO, i per aquest motiu en el segon cas el descens és molt més acusat. Cal destacar també que a diferència d'altres fases recessives, aquests ritmes de caiguda de l'ocupació són inferiors als ritmes de descens que es projecten per a l'activitat econòmica, de manera que el comportament de la productivitat seria procíclic per primera vegada, en línia amb els països del nostre entorn. En qualsevol cas, l'impacte sobre el mercat de treball és destacat però de manera desigual per branques d'activitat. Segons les dades de l'afiliació, les branques més afectades fins al moment són l'hostaleria, la restauració i l'oci, el comerç i el transport, totes elles afectades especialment per les mesures de distanciament social. Aquesta dinàmica de l'ocupació, en conjunció amb un retrocés de la població activa, al voltant del 0,8 %, propiciaria un augment de la taxa d'atur, fins al 15,4 % (E1) i el 16,1 % (E2) el 2020.

Les previsions per al 2021 suggereixen també un augment de l'ocupació equivalent a temps complet menys intens que el del PIB, del 4,6 % en l'E1 i del 2,6 % en l'E2. El creixement de l'ocupació equivalent a temps complet serà més intens que en l'ocupació EPA, per certa recuperació en les hores treballades en un escenari en què difícilment es repetirà el confinament general adoptat en la primera onada de la pandèmia. Els dos escenaris proposats contempen diferències substancials en els efectes permanents de la crisi sanitària. No obstant això, com s'ha esmentat anteriorment, aquests efectes permanents dependran en gran mesura de l'eficàcia de les mesures aplicades per les principals autoritats fiscals i monetàries així com del posterior retorn a la nova normalitat. L'augment de l'ocupació assenyalat, amb unes trajectòries de creixement molt moderades de la població activa, conduirien el 2021 a una disminució suau de la taxa d'atur en l'E1 (15,0 %) o a un augment molt moderat en l'E2 (16,2 %).

Davant l'excepcional i dramàtica situació en què es troben les empreses per causes alienes a la seva voluntat, que ha suposat tancar les seves instal·lacions, paraitzar les seves activitats o reduir-les dràsticament, bé per decisions de les diferents autoritats governatives, bé per la suspensió o cancel·lació de la seva activitat com a conseqüència d'una sèrie de causes derivades d'aquesta crisi sanitària mundial, l'única sortida possible és la confiança mútua i la posada a disposició de les empreses de mecanismes financers, econòmics i laborals que aportin oxigen per reduir els efectes perjudicials que es deriven d'aquesta crisi per a empreses i treballadors. La crisi de la Covid-19 ha impactat de forma molt dura en el mercat laboral i les diferents restriccions a l'activitat que es van succeint impedeixen o limiten la represa de nombroses activitats econòmiques.

No obstant això, ens trobem amb una sèrie de mesures errònies plasmades en diversos reials decrets llei aprovats durant la pandèmia que van en la direcció contrària, com ara, la prohibició d'establir externalitzacions de l'activitat, concertar noves contractacions (directes o mitjançant ETT), la prohibició d'extingir contractes de treball, fer noves contractacions. Si davant el present escenari d'extrema gravetat es tanquen les portes a determinats instruments per superar situacions crítiques i s'afegeixen noves traves contra les empreses i prohibicions d'acudir als diversos mecanismes que permet la nostra normativa per pal·liar situacions límit per tal d'evitar l'adopció de mesures més traumàtiques, a nombroses empreses les estaran abocant irremeiablement a presentar EROS i acudir al concurs de creditors i procedir a la liquidació definitiva de l'empresa.

Moltes de les mesures anteriorment indicades són de dubtosa constitucionalitat, ja que atempten contra el principi de llibertat d'empresa constitucionalment reconegut a l'article 38 de la Constitució. El mateix Tribunal Constitucional ha assenyalat "el reconeixement als particulars d'una llibertat de

decisió no només per crear empreses i, per tant, per actuar en el mercat, sinó també per establir els propis objectius de l'empresa i dirigir i planificar la seva activitat en atenció als seus recursos i a les condicions del propi mercat "(STC 83/1984, de 24 de juny). A més de ser contrària a les necessitats empresarials, ja que moltes empreses, necessitaran reduir plantilles per redimensionar la difícil situació amb la qual es trobaran.

Foment ha presentat múltiples esmenes a totes les mesures que atempten contra els interessos empresarials. A títol d'exemple, i entre moltes altres:

- En relació a la "prohibició" d'acomiadar que es va introduir en el RDL 9/2020, des de Foment ja es va dir que era de dubtosa constitucionalitat i que alterava entre altres principis fonamentals el de llibertat d'empresa. Per tant, hauria d'haver desaparegut des de la seva publicació, i no només no ha desaparegut sinó que s'ha tornat a incorporar en els successius reials decrets llei i pròrrogues.
- Quant a la interrupció del còmput dels contractes temporals per ERTOS, de força major i ETOP vinculats al COVID-19, que suposa l'ampliació de la durada d'aquests contractes i dels períodes de referència equivalents a el període suspès. Es va presentar una esmena en el sentit que no s'interrompés el còmput de durada dels contractes temporals si "la causa que justifica la subscripció d'aquests contractes, durant el període de suspensió o després de la represa de l'activitat hagués desaparegut". I això està justificat en què els contractes temporals a Espanya són essencialment causals, per tant, la seva subscripció i manteniment està totalment vinculada a la subsistència de la causa que ho justifica.
- A més, no podem obviar la D.A. 6a de l'RDL 8/2020 sobre "salvaguarda l'ocupació" que estableix "el compromís de l'empresa de mantenir l'ocupació durant el termini de 6 mesos des de la data de represa de l'activitat". Des del moment de publicació d'aquesta norma, des de Foment del Treball ja vam alertar del greu perill que comportava la mateixa, atès que nombroses empreses es veuran abocades a extingir contractes per adaptar els seus recursos humans a la nova i delicada realitat amb la qual ens trobem, i l'incompliment d'aquesta obligació de manteniment de l'ocupació en l'empresa comporta greus perjudicis per a aquestes com el reintegrament de totes les cotitzacions exonerades i la probable qualificació de nul·litat o improcedència dels acomiadaments (ja s'han dictat diverses sentències per part dels Jutjats de lo Social en els dos sentits, amb la inseguretat jurídica que això comporta per a les empreses). Però sobretot, la nostra esmena expressava que "el compromís de manteniment de l'ocupació no podrà exigir-se en els supòsits en què s'acrediti la necessitat empresarial de reestructuració i redimensionament de les seves plantilles provocada per una situació econòmica negativa derivada directament o indirectament de la Covid-19" , amb la qual cosa de facto no s'aplicaria aquesta disposició. Lamentablement, no només no s'ha suprimit aquesta clàusula de salvaguarda de l'ocupació sinó que s'ha tornat a incloure en les successives pròrrogues dels ERTES.

Des de Foment considerem que **des d'un punt de vista de seguretat jurídica**, s'haurien clarificar els estan plantejant més dificultats, als efectes de poder donar coherència entre les mesures de manteniment de l'ocupació, així com les necessitats de les empreses en els pròxims mesos, i les conseqüències jurídiques que tindria l'empresa en cas d'incompliment sota un criteri de

proporcionalitat. Considerem que és necessari incorporar nous supòsits per eximir de responsabilitat a les empreses que com a conseqüència de la situació econòmica excepcional, imprevista i dramàtica en la qual es poden trobar derivada directament o indirectament de la Covid-19, es vegin abocades a reestructurar plantilles i no puguin mantenir part de l'ocupació, així com altres supòsits d'exclusió adequats i raonables.

S'està establint en la normativa recent una limitació inusitada dels poders i facultats empresarials que són essencials des del punt de vista organitzatiu, posant en greu risc les possibilitats empresarials de sobreposar-se a les dificultats sobrevingudes amb què s'han trobat. Aquestes normes transpiren una desconfiança injustificada en la capacitat i responsabilitat en la gestió empresarial.

Les diferents mesures abans exposades no només atempten contra la llibertat d'empresa constitucionalment reconeguda, sinó que generarà un senyal d'alarma que afectarà les decisions de futures inversions al nostre país, tant pel fons de les mesures adoptades, com per la inseguretat jurídica, l'intervencionisme, i la desprotecció i atac a la iniciativa empresarial que es desprèn de les mateixes. **Per tant, incidint en una futura recuperació de l'ocupació.**

Així mateix, és necessari i urgent que s'adoptin mesures de caràcter fiscal i de reducció de costos laborals, que es reverteixin aquelles mesures legislatives que impedeixen a les empreses ajustar els seus recursos humans a la seva realitat i introduir mecanismes de flexibilitat en la gestió de les relacions laborals .

Des Foment s'insisteix en la necessitat de prorrogar els ERTOS sine die per a les empreses que ho requereixin. Per tant, hauria de prorrogar indefinidament per a la totalitat de les empreses mentre subsisteixin les causes, la suspensió o cancel·lació d'activitats, o una afectació en el seu nivell d'activitat o una pèrdua de facturació. Nombrosos sectors i empreses després de la finalització de l'última pròrroga, continuaran estant en una situació delicada i no normalitzada com a conseqüència de la subsistència de les causes que justifiquen la tramitació dels ERTOS.

Així mateix, s'han d'adoptar les mesures necessàries per evitar noves restriccions a l'activitat econòmica, suprimir les prohibicions i limitacions a la capacitat de gestionar els RRHH per part de les empreses i reduir els costos laborals. A títol d'exemple, des de Foment hem fet una proposta perquè el FOGASA aboni el 50% de la indemnització legal que correspongui als treballadors la relació laboral s'extingeixi en base als articles 51 o 52 c) de l'Estatut dels Treballadors immediatament després o en tot cas a partir dels 6 mesos amb posterioritat a haver estat inclòs en un expedient de regulació d'ocupació de suspensió o de reducció de jornada, ja sigui per força major o per causes econòmiques, tècniques, organitzatives o de producció, com a conseqüència o relacionades amb el Covid-19 tal com es contemplen en els articles 22.1 i 23.1 de Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, i normes complementàries.

Foment del Treball considera, que les mesures de flexibilitat que estableix la reforma laboral del 2012, així com la introducció de noves mesures en la línia d'impulsar un marc de relacions laborals flexible, contribuiran en el moment actual a l'establiment d'unes bases positives per millorar la creació d'ocupació i evitar la destrucció de la mateixa. Això no obsta, que la mateixa pugui ser objecte de revisió i modernització, sempre en el marc de el diàleg social amb els agents socials. Per això, des de Foment del Treball s'exigeix la participació dels agents socials amb caràcter previ a l'adopció de mesures com la "contrareforma laboral" o qualsevol altre modificació normativa restrictiva de

l'activitat empresarial, que puguin generar un nou escenari molt perjudicial per les empreses i les quals poden suposar greus impactes econòmics i socials .

Aspectes com la supressió de l'autorització administrativa en els expedients de regulació d'ocupació, faciliten l'adopció de mesures empresarials necessàries, i les disposicions que facilitin i incentivin els ERTOS de suspensió o reducció de jornada en detriment dels d'extinció, ajuden a evitar acomiadaments i promouen la supervivència de les empreses.

Altres mesures com la distribució irregular de el temps de treball, les modificacions que es van introduir en l'Art. 41 de l'Estatut dels Treballadors o en la inaplicació de convenis col·lectius o en la prioritat aplicativa del conveni d'empresa han contribuït a salvaguardar la viabilitat de les empreses i evitar la destrucció de llocs de treball.

La Reforma ha millorat alguns aspectes que faciliten els mecanismes per flexibilitzar les relacions laborals i adaptar els recursos humans i les estructures internes de les empreses a les necessitats canviants de les mateixes, i que modernitzen els continguts de la negociació col·lectiva; per això, les mesures anunciades per part de Govern sobre una contrareforma en matèries tan importants com la ultraactivitat, la prioritat aplicativa del Conveni d'empresa, la subcontractació o la inaplicació dels Convenis Col·lectius, no afavoriran a la recuperació de la productivitat i l'ocupació.

2.7.2 Anàlisi sectorial de l'impacte de la COVID-19 i previsions de recuperació.

Segons l'informe de Randstad Research [Análisis sectorial: Impacto del COVID-19 y horizonte de recuperación](#) que analitza una mostra de més de 16.000 empreses de diferents sectors sobre la situació empresarial després de la crisi sanitària originada per la COVID-19 i les previsions de recuperació econòmica i laboral al conjunt d'Espanya, la gran majoria de sectors han patit un important impacte econòmic i laboral, i per assumir la recuperació econòmica, és important conèixer com veuen les empreses el present i el futur i a quins reptes han de fer front.

Els resultats d'aquest anàlisi posen de relleu que el 52% de les empreses han reduït o paralytitzat temporalment la seva activitat, que només el 18% han mantingut el 100% de la seva activitat i que el 15% han mantingut al 100% el volum del seu negoci durant la crisi.

En quant a la previsió de recuperació, s'estima que el 39% del total d'empreses estaran actives i funcionant amb normalitat al segon trimestre de 2020, que al quart trimestre de 2020 s'espera que el 40% de les empreses recuperin el volum de negoci pre-crisi i que fins al segon trimestre de 2021 no arribi fins al 80% de les empreses.

A continuació s'exposen els resultats de l'enquesta en relació als següents aspectes:

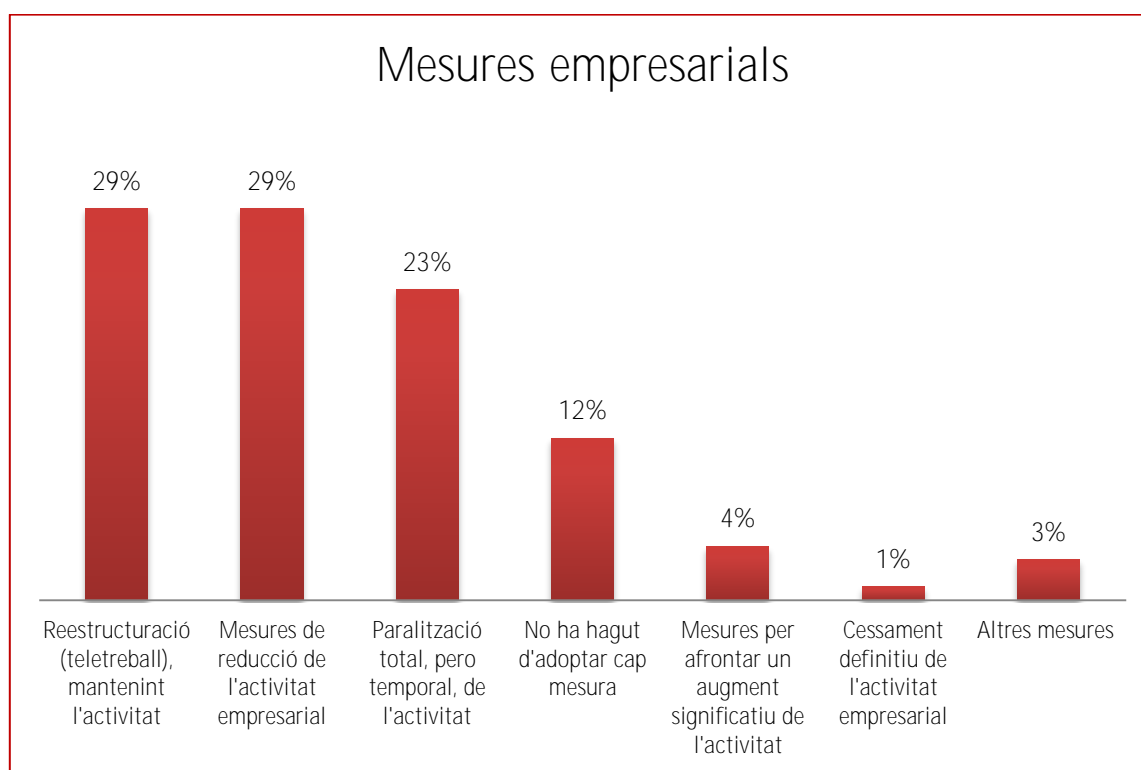
- Quines mesures empresarials ajuden a afrontar la situació?
- Quines mesures de RRHH s'han implementat?
- Quins reptes organitzatius han provocat el coronavirus?
- Quines són les principals preocupacions i amenaces que es perceben?
- Quines mesures de suport podrien ajudar a les empreses?
 - Activitat empresarial: termini previst per a reactivar l'activitat

- Previsió de recuperació: termini previst per a recuperar el volum pre-crisis del negoci

Tanmateix, s'exposa el **anàlisi en l'automoció, el comerç al menor, la construcció, la indústria alimentària, la indústria farmacèutica, la logística, els serveis d'allotjament, els serveis de menjars i begudes, les activitats sanitàries, l'I+D, Estudis de Mercats i altres activitats científiques i tècniques i el transport de passatgers.**

- Quines mesures empresarials ajuden a afrontar la situació?

Del total d'empreses consultades a l'estudi, el 29% han adoptat mesures de reducció de l'activitat empresarial, el 29% mesures de reestructuració mantenint l'activitat (teletreball), el 23% han paralitzat totalment, de manera temporal, l'activitat empresarial, el 12% no han hagut d'adoptar cap mesura, el 4% han adoptat mesures per afrontar l'augment significatiu de l'activitat, el 1% han hagut de cessar definitivament l'activitat i un 3% han establert altres mesures.

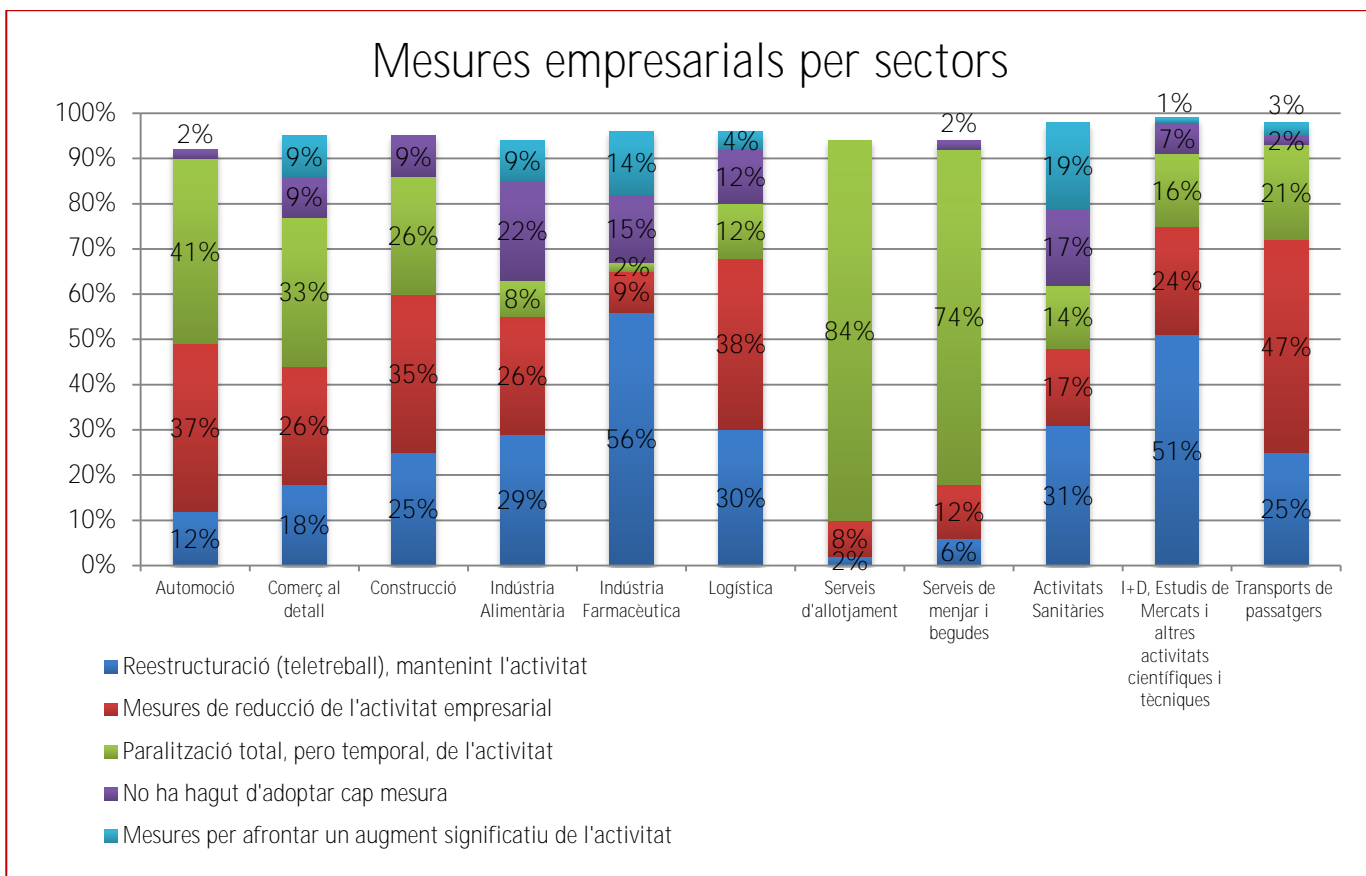

Font: Elaboració pròpia a partir de l'informe de Randstad

Les mesures adoptades presenten una diferent incidència segons el tipus de sector; en sectors com l'automoció, la construcció, la logística o el transport de passatgers les mesures més utilitzades són les de reducció de l'activitat empresarial seguit de la paralització total, però temporal, de l'activitat. En canvi, en sectors com el servei d'allotjament o Serveis de menjars i begudes, la major part de les empreses van adoptar mesures de paralització total, però temporal de l'activitat.

Cal destacar també que en sectors com el comerç al detall, la indústria alimentària, la indústria farmacèutica o les activitats sanitàries van haver d'adoptar mesures per afrontar un augment

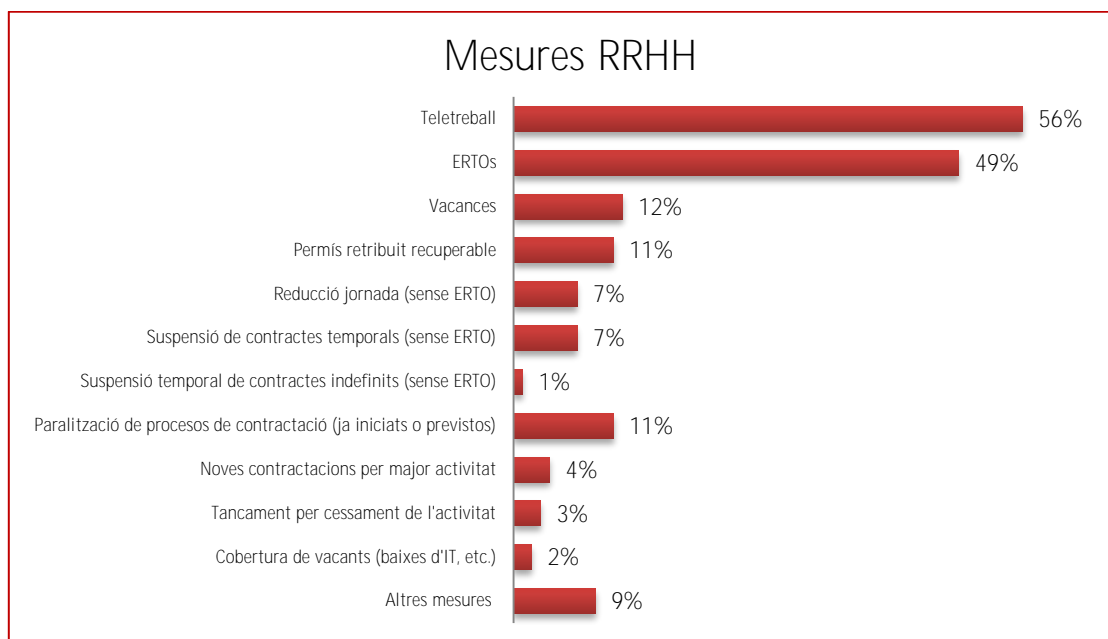
significatiu de l'activitat. Tenint major incidència les activitats sanitàries (19%) i la indústria farmacèutica (14%).

Font: Elaboració pròpia a partir de l'informe de Randstad

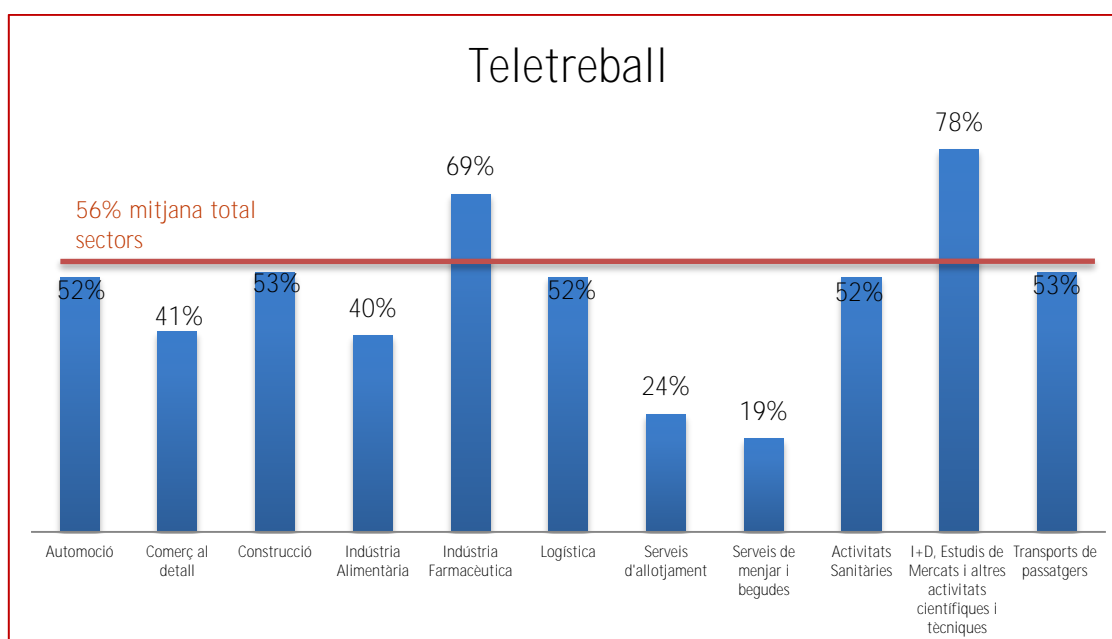
- Quines mesures de RRHH s'han implementat?**

Per afrontar l'actual situació extraordinària, i en termes de RRHH, les empreses majoritàriament han optat pel teletreball (56%) o per els ERTOS (49%).

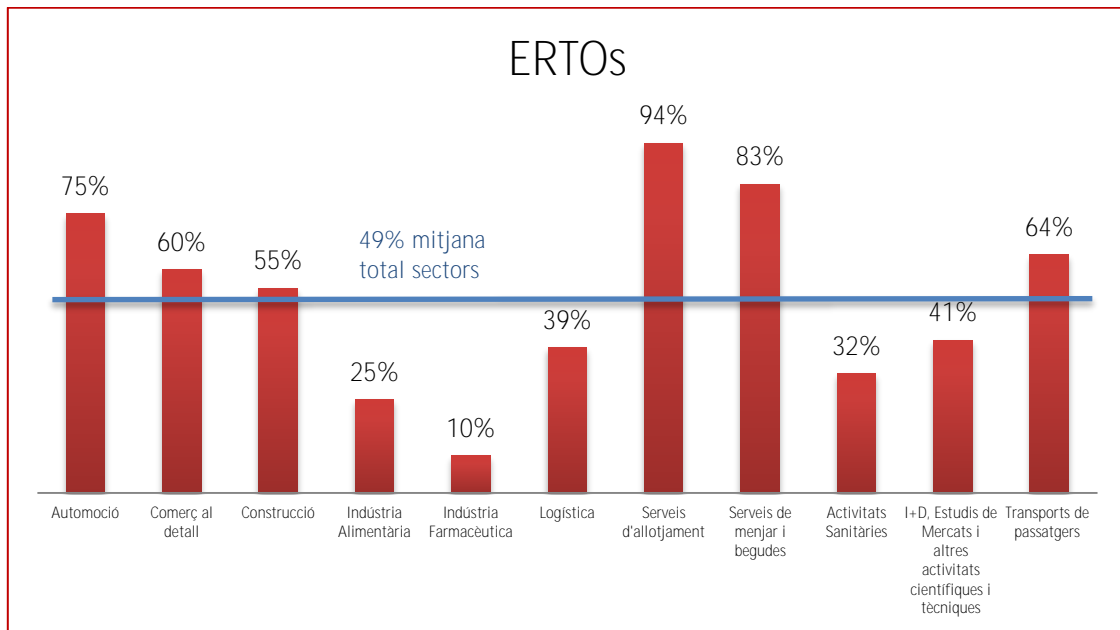
Font: Elaboració pròpia a partir de l'informe de Randstad

En quant al teletreball, és una mesura majoritàriament utilitzada en sectors com la indústria farmacèutica o en l'I+D, Estudis de Mercats i altres activitats científiques i tècniques (78% i 69%, respectivament).

Font: Elaboració pròpia a partir de l'informe de Randstad

Pel que fa als ERTOS, els sectors que han adoptat més aquesta mesura durant la crisi de la COVID-19, han estat els serveis d'allotjament (94%), els serveis de menjar i begudes (83%), l'automoció (75%) i el transport de passatgers (64%). Els sectors amb menys incidència són els que han vist menys afectada la seva activitat i no han hagut de paralitzar o reduir-la (la indústria farmacèutica amb un 10%, la indústria alimentària amb un 25% i les activitats sanitàries amb un 32%).

Font: Elaboració pròpia a partir de l'informe de Randstad

- Quins reptes organitzatius han provocat el coronavirus?

Per a les empreses, el repte organitzatiu més generalitzat ha estat el de gestionar el teletreball i els ERTOs (62%). Seguit per haver de mantenir l'empresa operativa (36%), evitar pèrdues financeres significatives (34%), mantenir la relació amb clients i/o proveïdors (30%) i invertir en seguretat i garantir en la salut dels treballadors (28%).

Font: Elaboració pròpia a partir de l'informe de Randstad

Per sectors, la incidència dels reptes organitzatius és diferent. Hi ha sectors que el major repte ha estat el de gestionar el teletreball i els ERTOS, com l'automoció, el comerç al detall, els serveis sanitaris, els serveis de menjars i begudes, l'I+D, Estudis de Mercat i altres activitats científiques i tècniques.

En altres sectors en canvi, destaquen per haver tingut el repte d'afrontar un augment extraordinari de l'activitat per sobre de la mitjana, com el comerç al detall, la indústria alimentària, la indústria farmacèutica i les activitats sanitàries.

Reptes organitzatius	TOTAL	Automoció	Comerç al detall	Construcció	Indústria Alimentària	Indústria Farmacèutica	Logística	Serveis d'allotjament	Serveis de menjar i begudes	Activitats Sanitàries	I+D, Estudis de Mercats i altres activitats científiques i tècniques	Transports de passatgers
Gestionar el teletreball/ERTO	62%	86%	67%	66%	38%	56%	59%	83%	72%	46%	93%	71%
Evitar pèrdues financeres significatives	34%	43%	36%	39%	23%	18%	30%	54%	46%	19%	29%	37%
Mantenir l'empresa operativa	36%	36%	31%	42%	30%	27%	34%	31%	29%	21%	35%	40%
Mantenir la relació amb clients i/o proveïdors	30%	29%	32%	29%	30%	21%	33%	30%	30%	14%	30%	18%
Invertir en seguretat i garantir la salut dels treballadors	28%	28%	29%	25%	38%	45%	27%	20%	25%	46%	21%	28%
Gestionar/afrontar el tancament temporal o cessament de l'activitat	11%	24%	17%	11%	6%	21%	8%	47%	37%	4%	5%	14%
Assegurar els processos i garantir la productivitat	24%	22%	18%	20%	34%	49%	26%	11%	11%	22%	23%	15%
Garantir l'accés als subministraments necessaris per funcionar	13%	9%	14%	12%	16%	25%	12%	7%	8%	17%	12%	8%
Gestionar les despeses derivades de baixes massives	2%	4%	3%	1%	3%	8%	2%	4%	3%	1%	5%	1%
Augmentar la seguretat digital	5%	2%	6%	4%	3%	11%	3%	2%	2%	7%	9%	4%
Afrontar un augment extraordinari de l'activitat	5%	0%	10%	3%	11%	14%	6%	1%	1%	19%	4%	5%

Font: Elaboració pròpia a partir de l'informe de Randstad

- Quines són les principals preocupacions i amenaces que es perceben?

Les principals preocupacions i amenaces que perceben les empreses són la incertesa econòmica al país (66%), la incertesa econòmica al sector (44%) i les pèrdues de facturació o ventes (42%).

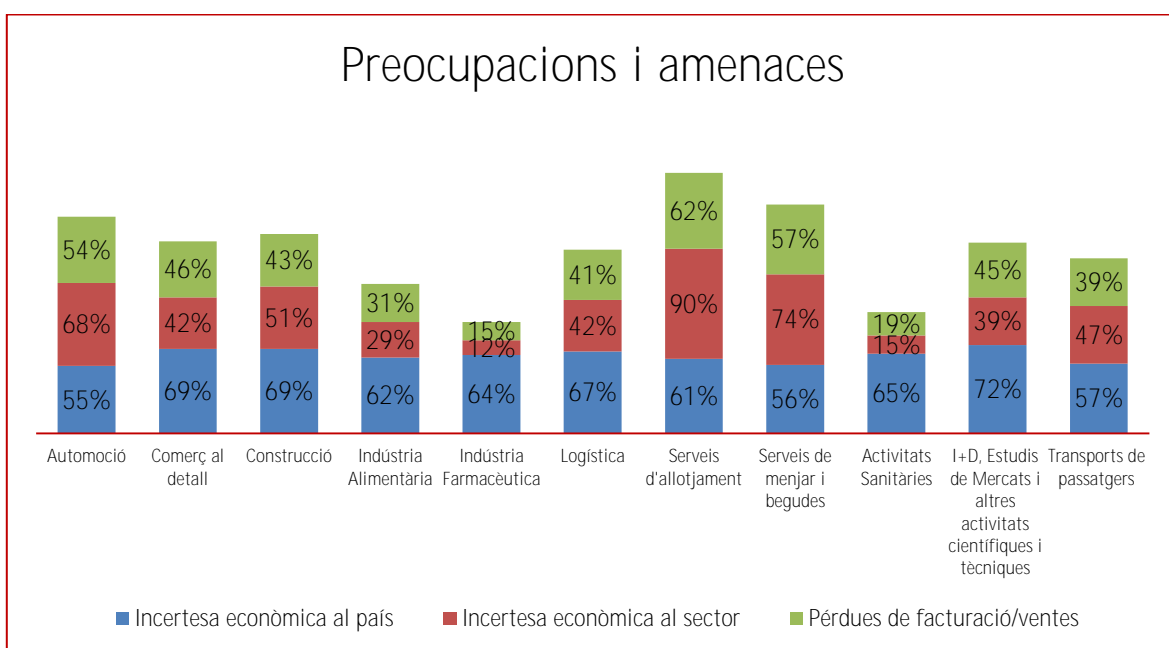
Preocupacions i amenaces

Font: Elaboració pròpia a partir de l'informe de Randstad

De les tres preocupacions amb més incidència, podem veure la seva diferent incidència per sectors. Al sector d'allotjament el 90% tenen preocupació per la incertesa econòmica del sector mentre que a la indústria farmacèutica, les activitats sanitàries o la indústria farmacèutica té menor incidència.

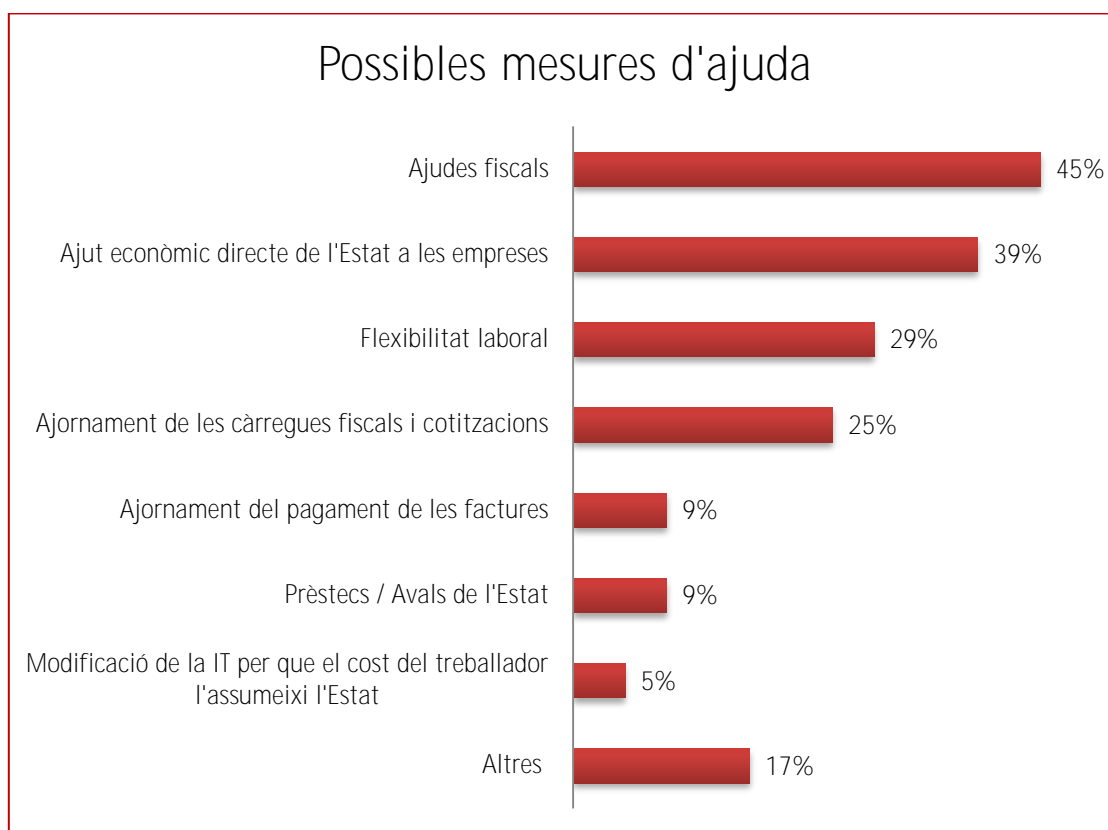
Preocupacions i amenaces

Font: Elaboració pròpia a partir de l'informe de Randstad

- Quines mesures de suport podrien ajudar a les empreses?

Quan se'ls hi pregunta quines mesures podrien ajudar a les empreses a afrontar la crisi del coronavirus, les empreses majoritàriament demanen ajudes fiscals (45%), ajuts econòmics directes de l'Estat (39%), mesures de flexibilitat laboral (29%) i ajornaments en càrregues fiscals i de cotitzacions a la Seguretat Social (25%).

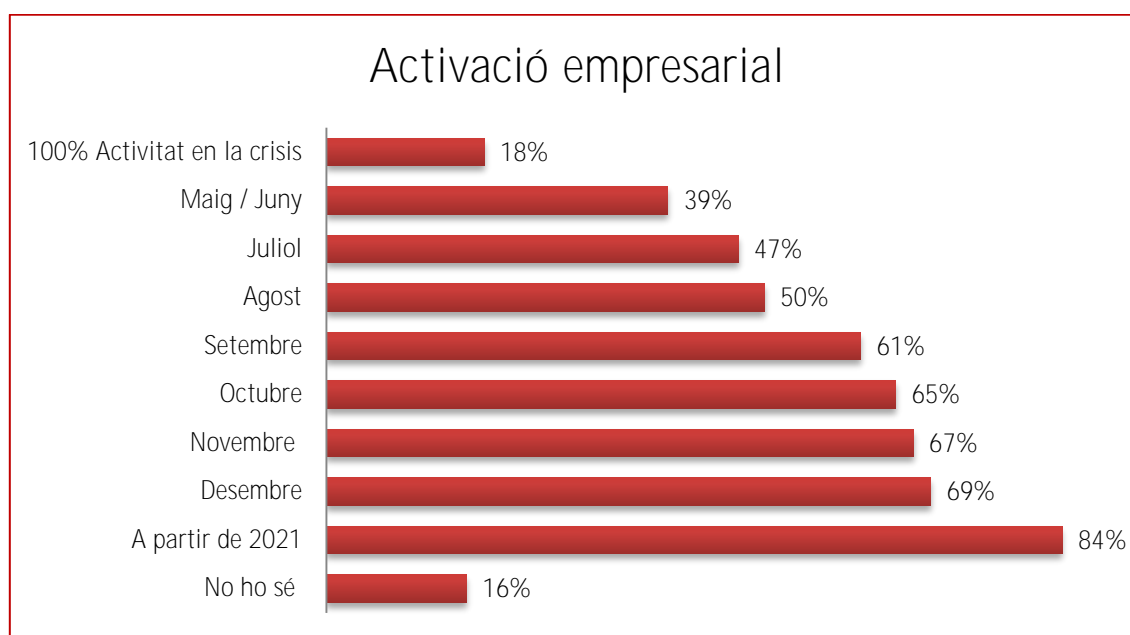

Font: Elaboració pròpia a partir de l'informe de Randstad

- Activitat empresarial: termini previst per a reactivar l'activitat

La previsió de les empreses de reactivació de la seva activitat és majoritàriament a partir de 2021 (84%). D'altra banda, un 18% de les empreses han mantingut la seva activitat al 100% durant la crisi de la COVID-19.

Activació empresarial

Font: Elaboració pròpia a partir de l'informe de Randstad

Per sectors, es pot observar com hi ha sectors que han mantingut l'activitat durant la crisi en major mesura, com la indústria farmacèutica (57%) i les activitats sanitàries (38%) o la indústria alimentària (36%) i en canvi, altres sectors que no han mantingut cap activitat o molt reduïda, com els serveis d'allotjament (0%), els serveis de menjars i begudes (3%), l'automoció (4%), o el transport de passatgers (7%).

Tal i com es pot observar al següent quadre, es pot observar com hi ha sectors que tenen previsions de recuperació més elevades que d'altres més afectats.

Previsió d'activació empresarial	Comerç al detall											
	Total	Automoció	Comerç al detall	Construcció	Indústria Alimentària	Indústria Farmacèutica	Logística	Serveis d'allotjament	Serveis de menjar i begudes	Activitats Sanitàries	Mercats i altres activitats científiques i tecnològiques	Transports de passatgers
100% Activitat en la crisi	18%	4%	17%	12%	36%	57%	15%	0%	3%	38%	16%	7%
Maig / Juny	39%	30%	46%	33%	52%	71%	4%	16%	22%	63%	31%	20%
Juliol	47%	38%	56%	40%	59%	78%	52%	39%	37%	68%	39%	41%
Agost	50%	38%	59%	43%	61%	78%	54%	48%	43%	69%	44%	44%
Setembre	61%	52%	67%	54%	70%	85%	66%	57%	53%	80%	62%	56%
Octubre	65%	60%	69%	59%	74%	87%	70%	61%	58%	88%	66%	61%
Novembre	67%	63%	70%	60%	76%	88%	71%	63%	59%	88%	70%	62%
Desembre	69%	64%	72%	61%	77%	88%	73%	63%	61%	88%	71%	63%
A partir de 2021	84%	84%	83%	78%	88%	93%	85%	86%	81%	90%	86%	78%
No ho sé	16%	16%	17%	22%	12%	7%	15%	14%	19%	10%	14%	22%

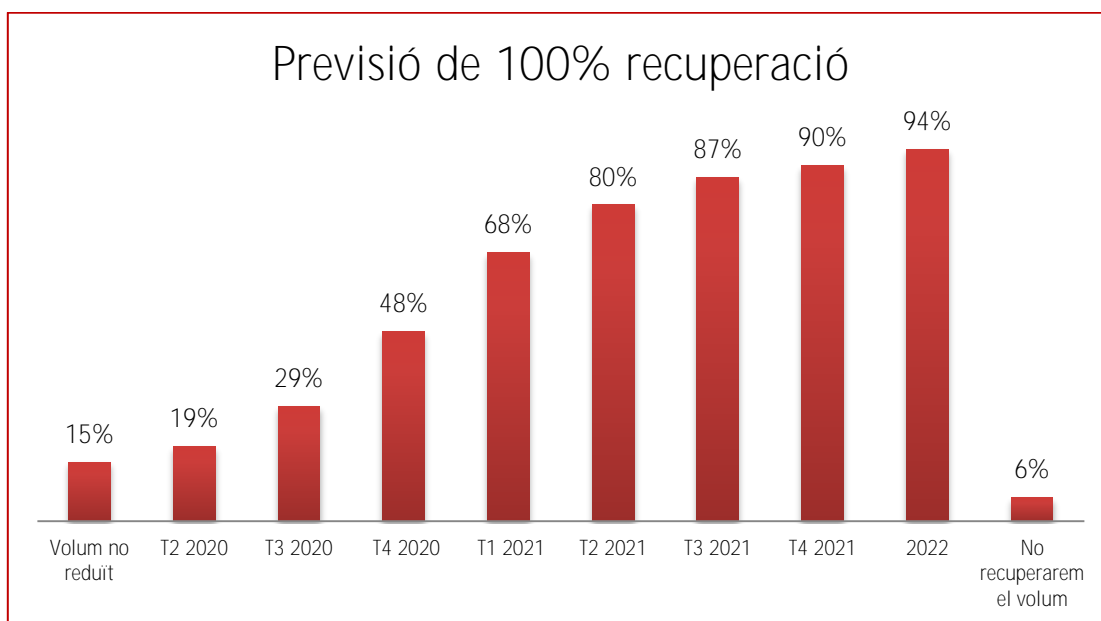
Font: Elaboració pròpia a partir de l'informe de Randstad

- Previsió de recuperació: termini previst per a recuperar el volum pre-crisis del negoci

El termini previst per a recuperar el volum pre-crisis del negoci és majorment cap a 2022 (94%), tot i que a partir del segon trimestre de 2021 ja arriba al 80%.

A més, un 15% de les empreses no han vist reduït el volum de negoci durant la crisi.

Per contra, hi ha un 6% que creu que no recuperaran el volum de negoci pre-crisi.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'informe de Randstad

Si ens fixem per sectors, les empreses que no han vist reduït el volum de negoci són majoritàriament dels sectors de la indústria farmacèutica (53%), la indústria alimentària (32%) i les activitats sanitàries (30%).

Aquests sectors són també els que millors previsions de recuperació tenen, tal i com mostra el següent quadre.

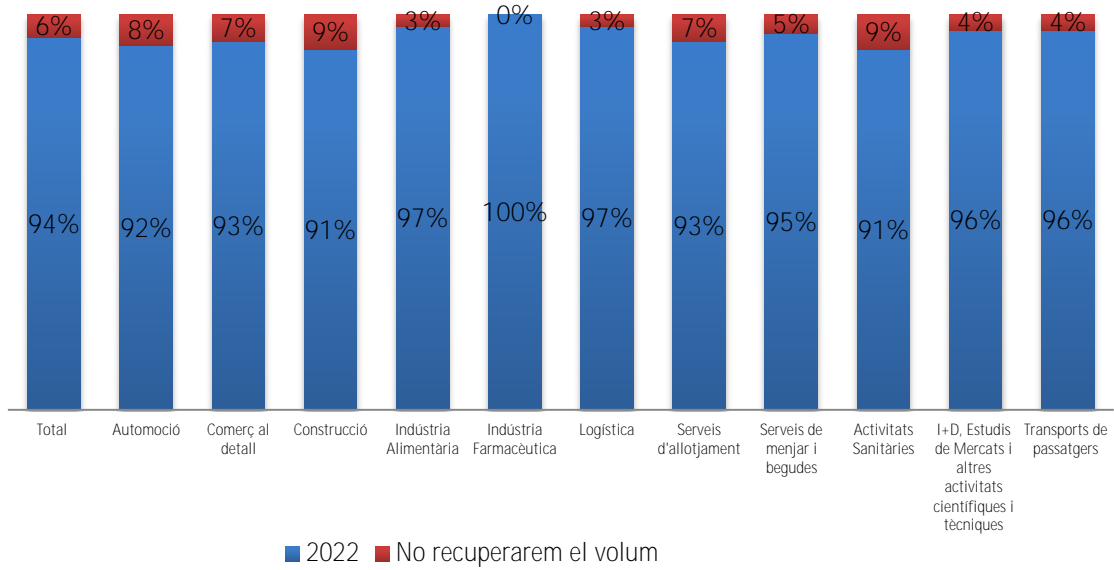
	Total	Automoció	Comerç al detall	Construcció	Indústria Alimentària	Indústria Farmacèutica	Logística	Serveis d'allotjament	Serveis de menjar i begudes	Activitats Sanitàries	I+D, Estudis de Mercats i altres activitats científiques i tècniques	Transports de passatgers
Volum no reduït	15%	3%	15%	8%	32%	53%	13%	0%	2%	30%	15%	7%
T2 2020	19%	4%	20%	12%	36%	59%	19%	2%	4%	38%	19%	13%
T3 2020	29%	8%	33%	22%	45%	66%	29%	6%	11%	47%	29%	28%
T4 2020	48%	21%	52%	42%	62%	86%	57%	12%	28%	63%	50%	52%
T1 2021	68%	47%	70%	63%	78%	90%	74%	25%	49%	83%	72%	70%
T2 2021	80%	69%	81%	76%	88%	98%	87%	45%	64%	85%	85%	82%
T3 2021	87%	80%	87%	83%	93%	98%	92%	74%	82%	89%	91%	91%
T4 2021	90%	84%	89%	87%	94%	98%	94%	82%	86%	89%	94%	94%
2022	94%	92%	93%	91%	97%	100%	97%	93%	95%	91%	96%	96%
No recuperarem el volum	6%	8%	7%	9%	3%	0%	3%	7%	5%	9%	4%	4%

Font: Elaboració pròpia a partir de l'informe de Randstad

En general, el 94% de les empreses preveuen que al 2022 ja hauran recuperat el 100% de l'activitat, i el 6% restant consideren que no es recuperarà el volum pre-crisi.

Per sectors, es pot observar que en la indústria farmacèutica el 100% de les empreses consideren que al 2022 hauran recuperat el 100% del volum de l'activitat. Per contra, sectors com, la construcció, les activitats sanitàries o l'automoció és on més empreses consideren que no recuperaran el volum de l'activitat.

Recuperació 100% activitat

Font: Elaboració pròpia a partir de l'informe de Randstad

NOTA METODOLÒGICA

L'objectiu de la present Nota Metodològica és explicar de quina forma s'obtenen els indicadors que es mostren a cada apartat i com han de ser interpretats, segons la font utilitzada.

Per aquest informe del mes de maig, les dades que s'han treballat són les següents:

1. Ocupació (Atur, Afiliació i EPA): Les dades generals d'ocupació es fan públiques el segon dia hàbil de cada mes, pel Ministerio de Trabajo y Economía Social, i pel Ministerio de Inclusión, Seguridad Social y Migraciones.

Per altra banda, les dades de l'Enquesta de Població Activa, s'obtenen de l'Observatori del Treball i Model Productiu, a partir de les dades de l'Institut Nacional d'Estadística, i segons el calendari de publicacions de l'INE.

2. Contractació: Les dades detallades de Catalunya i províncies sobre contractació laboral que s'obtenen del Ministerio de Trabajo y Economía Social i l'Observatori del Treball i Model Productiu .
3. Negociació Col·lectiva: Les dades sobre la Negociació Col·lectiva a Catalunya, s'obtenen del Ministerio de Trabajo y Economía Social.
4. **Expedients de Regulació d'Ocupació:** Les dades sobre Expedients de Regulació d'Ocupació, s'obtenen de l'Observatori del Treball i Model Productiu, que es publiquen entre el dia 15 i 20 de cada mes.
5. Solució Extrajudicial de Conflictes: Les dades sobre Solució Extrajudicial de Conflictes, s'obtenen de dues fonts diferents; les corresponents al Servei de Mediació, Arbitratge i Conciliació (SMAC), s'obtenen de l'Observatori del Treball i Model Productiu i les relatives als procediments del Tribunal Laboral de Catalunya, s'obtenen del mateix organisme. En quant a les primeres, es publiquen cada mes. En quant a les dades del TLC, ens les fan arribar des del propi organisme entre el dia 1 i 2 de cada mes.
6. Conflictivitat laboral: Les dades sobre Conflictivitat Laboral, s'obtenen de l'Observatori del Treball i Model Productiu, així com del Informe sobre conflictivitat laboral de la CEOE.

7.